

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Locasən'

De'e nga bzoj Locasən' par Tioflən'

1-4 Señor Tiofl, chzoja' le' dižə' quinga par nič na' ənezdo' de'e li ca naquə de'en babendo' na' de'en bagoc. Beṇə' zan baçh boso'ozoje' che Jeso'osən' ca naquə de'en bagoc complir par neto' chonlilažə'əto'one'. Boso'ozoje'en can' bzejni'i beṇə' ca' neto', beṇə' ca' besə'əle'i can' goquə dezd goljte Jeso'osən'. Na' beṇə' ca' gwse'en besə'əle'ine' can' goquən' boso'osed boso'olo'ine' beṇə' yoblə dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. Na' nada' catə' beyož gwnabyoža' can' goquən', na' gwyazlaža'a gwzoja'an tcho'a tšao' par nič ənezdo' Señor Tiofl.

Can' goquə gwdixjue'e to angl de que galjə Juannə'

5 Ca tyemp can' gwnabia' Rei Erodən' gan' nzi' Jodea, na' zo to bṅoz che beṇə' Izrael ca' beṇə' le Zequeria. Bene' žin len xonj bṅoz beṇə' zjele Abias. Na' no'ol che Zequerian' le' Čhabet na' naque' dia che de'e bṅoz Ronṇə'. 6 Na' Zequerian' len Čhabetən' zja'accze' liča par len Diozən', na' gwso'one' yoguə'əlo' de'en non Xancho Diozən' mendad de'en zjənyoj le'e lei che'enə'. 7 Na' notono xi'inga'aque' nitə', chedə' Čhabetən' naque' no'olə güiž, na' chopte' bazjənaque' beṇə' golə.

8 Na' goquən' beyalə' Zequerian' len beṇə' ljuežje' ca' beṇə' ca' zjənaquə bṅoz par gwso'one' de'en besyə'əyale'e so'one' par gwso'elaogüe'e Diozən'.

9 Na' de costumbr che bṅoz ca' chso'one' rif par

chatə'əbia' noe' əchoj par əgwzeye' yal lo'o yo'oda' əblao çhega'aque'enə' gan' chso'elaogüe'e Xancho Diozən' Jerosalennə'. Nach gwso'one' rif na' bchoj Zequerian' par bzeye' yalən' lo'o yo'oda'onə'.
 10 Na' žlac bzeye' yalən' gwnitə' yoguə'əloj beṇə' zan ca' chyo'olə gwso'one' orasyonnə'. 11 Na' to angl çhe Xancho Diozən' bloe' laogüe' Zequerian', na' gwzecha anglən' cuit mesən' lichalə gan' chəsə'əzeye' yalən'. 12 Catə' ble'i Zequerian' anglən' benit beçhol goc lo'o yičhja'aždaogüe'enə' na' bžebchgüe'. 13 Pero anglən' gože' le': —Bito žebo' Zequeria. Diozən' babzenague' orasyon çhio'onə', na' no'ol çhio' Çhabetən' sane' to xi'inə', na' əgwsio' le' Juan. 14 Na' so' mbalaz na' yebeido', na' leczə beṇə' zan yesyə'əbeine' šə bagolje', 15 çhedə' gaque' beṇə' blao lao Diozən'. Bito ye'eje' bino ni biquə'əchlə de'en chesə'əzože beṇə', na' catə' galje' yo'o Spirit çhe Diozən' lo'o yičhja'aždaogüe'enə' par ṇabi'an le'. 16 Na' gone' par niçh zan beṇə' Izrael gwlaž çhe' ca' yesə'əša' yičhja'ažda'oga'aque'enə' na' so'elaogüe'e Diozən' can' cheyalə' so'elaogüe'ene', Dioz ben' naquə Xanga'aque'. 17 Na' cuialaogüe' lao Xançon' na' gone' par niçh beṇə' ca' cui nitə' binlo len xi'inğa'aque' yesyə'anite'e binlo len xi'inğa'aque' de'e yoblə. Na' gone' par niçh beṇə' go-denag ca' yesə'əzenague' çhe Diozən'. Gone' ca' par niçh yesə'anitə' beṇə' probnid par əso'elaogüe'e Xançon' catə'an yide'. Na' len xbab de'en yo'o yičhja'aždaogüe'enə' na' len dižə' balə de'en güe'enə' gaque' ca' profet Liazən' ben' gwzo cana'.

18 Nach Zequerian' gože' anglən': —¿Nacxa gaquə ənezda' de'e nga? Nada' baçh naca' beṇə' golə na'

no'ol chia'anə' lec̄zə beṇə' golə.

¹⁹ Nach anglən' gože' le': —Nada' naca' angl Gabryel. Zoa' len Diozən' na' zoa' cho'elaogua'ane'. Na' bsele'e nada' zedetixjue'ida' le' dižə' güen dižə' cobə quinga. ²⁰ Na' le' gaco' mod, cui gaquə ənio' xte que catə'əch əžin ža gaquə de'e nga, c̄hedə' cui chejli'o xtiža'anə'. Na' de'e liczə gwžin ža gaquə complir can' gwnia'anə'.

²¹ Na' beṇə' ca' ža' chyo'olə gosə'əbeze' Zequerian', nach besyə'əbanene' c̄hedə' gwžeine' lo'o yo'odao' əblao gan' chso'elao' beṇə' Izrael ca' Diozən'. ²² Catə' bechoj Zequerian', bene' señy len ne'enə' la' bitoch goquə əne'. Baç naque' beṇə' mod. Nach gwsa'acbe'i beṇə' ca' de que ble'ida'ogüe'ene' lo'o yo'oda'onə'.

²³ Na' catə' bde laze'en de'en bene' žin lo'o yo'odao' əblaonə' beyeje' liže'. ²⁴ Gwde na', no'ol che' C̄habetən' bgüendao' bda'onə' lo'o le'enə' na' gueyə' bio' gwzoze'. Na' gwne': ²⁵ —Güenchgua baben X̄ana' Diozən' len nada', c̄hedə' babžin ža nži'ilaže'e nda', chone' par niç bitoch so'on beṇačən' xbab chia' de que cui bi zaca'a.

Anglən' gw̄dixjui'e galjə Jesocristən'

²⁶ Goc xop bio' noa' C̄habetən' bda'onə', Diozən' bozsele'e anglən' ben' le Gabryel, gwyeje' to syoda de'en nzi' Nasaret gan' mbane Galilean'. ²⁷ Bsele'ene' gan' zo to no'ol güego' le' Maria. Na' Marian' ne'e naplažə'əchgua cuine'. Na' to beṇə' le Jwse baç naquən gwšagna'alene' par gaque' xo'ole'. Na' Jwsen' naque' dia che de'e Rei Dabin'. ²⁸ Na' bžin anglən' gwyo'e gan' zo Marian' na' gože'ene': —Dioxei. X̄ancho Diozən' nži'ilaže'e le'

na' zoe' len le'. Na' gone' par niçh socho' mbalaz ca yoguə'əlol no'ol ca' yelə'.

29 Catə' ble'i Marian' anglən', benit beçol goc lo'o yichjla'aždaogüe'enə' por ni che dižə' de'en gože' le'. Na' bene' xbab bi zejen de'en bguape' le' dioxən' ca'. 30 Nach anglən' gože'ene': —Bito žebo' Maria. Dioxən' nži'ilaže'e le'. 31 Na' le' gua' xi'ino', to bi'i byo dao', na' sano'obo', na' əgwsio' labo' Jeso'os. 32 Na' Jeso'osən' gague' to beṇə' blao na' beṇəçən' yesə'əsi'ene' Xi'in Dioz, Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao. Na' Xancho Dioxən' gone' par niçh nabi'e nasyon Izraelən' can' gwnabia' de'e xaxta'ogüe'e Rei Dabin'. 33 Na' le' nabi'e nasyon Izraelən' zejlicane. Na' cuat te yelə' gwnabia' che'enə'.

34 Nach gož Marian' anglən': —¿Nacxa gaquə sana' bdao'? la' bitonə' žaga' nda' beṇə' byo.

35 Nach gož anglən' le': —Spirit che Dioxən' yidən gan' zo'onə', na' yelə' guac che Dioxən' son len le', Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao. De'e na'anə' bi'i la'aždao' xi'ilažə'an galjənə', yoso'osi'ebo' Xi'in Dioz. 36 Na' beṇə' xna'o Çhabetən' leczə baçh bgüenda'obo' lo'o le'enə' la'anə'əczə banaque' beṇə' golə. Bagoc xop bio' no'e to bi'i byo dao', len la' gosə'əne' che' de que no'olə güižən'. 37 Bito bi bi de de'e əṇacho cui chac gon Dioxən'.

38 Nach gož Marian' anglən': —Nga zoa' naca' xmose', gaquə chia' con bi na Xana'an.

Nach beza' anglən' gan' zo Marian'.

Marian' jəlane'e Chabetən'

39 Gwde na' le'e gweyete Marian' to syoda de'e žia lao ya'a gan' mbane Jodean'. 40 Na' bžine' liž Zequerian', gwyo'e bguape' Čhabetən' diox. 41 Na' goquən' catə' Čhabetən' benene' cholgüiž Marian' le' nach gocbe'iteine' chxitə' chžia chac bdao' che'enə' lo'o le'enə'. Na' Spirit che Diozən' gwnabi'an yichjla'aždao' Čhabetən'. 42 Na' gwne' zižjo tant bebeine', na' gože' Marian': —Diozən' babene' par nič zocho' mbalaz ca yoguə'əlo' no'ol ca' yelə'. Na' Diozən' gone' par nič gaquə mbalaz che bdao' chio'onə' no'onə'. 43 Nactecxan' le' naco' xna' Xana'an zedəlanə'o nada'. 44 Mer catə' bene naga'anə' chguapo' nada' dioxən', bdao' chia'anə' bebeibo' na' bxitə' bžiabo' lo'o li'anə'. 45 Xancho Diozən' bene' par nič anglən' gwne' le' de'en ze'e gaquə na' zo' mbalaz de'en gweyeli'o de que gaquə complir can' gwne'enə'.

46 Nach Marian' gwne':

—Cho'elaogua'a Xana' Diozən' do yichj do laža'a.

47 Na' lo'o yichjla'aždaogua'an chebeichgüeida' Dioz ben' chebej nada' xni'a de'e malən'.

48 Babeyašə' beži'ilaže'e nada' naca' xmose' la'anə'əczə cui bi zaca'a.

Na' dezd na'a žtia žtia beṇačən' yesə'əne' de que zoa' mbalaz.

49 Diozən' chac gone' de'e cui no zaquə gon, na' babene' de'e güen juisy len nada'.

Le'enə' naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy.

50 Na' notə'ətezə beṇə' chsa'ape'ene' respet do yichj do lažə'əga'aque',

Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e lega'aque' na' len xi'in dia chega'aque'.

51 Bač blo'i Diozən' beṇačən' yelə' guac che'enə',

na' babene' par ničh beṇə' ya'alažə' ca'
baboso'ozexjw yichjga'aque'enə' laogüe'enə'.

52 Babene' par ničh beṇə' gwnabia' ca' cuich
gosə'anabi'e,

na' beṇə' ca' cui gwsa'ac beṇə' blao, Diozən' bcuie'
lega'aque' par gwsa'aque' beṇə' blao.

53 Na' beṇə' ca' gwsa'acbe'ine' de que
chesə'əyažjene' yeḷə' chaclen che Diozən',
bagoclene' lega'aque'.

Na' beṇə' ca' gwsa'acquene' bitobi chesə'əyažjene',
bose'e lega'aque' sin cui bi bnežjue' lega'aque'.

54 Nach bagocwlene' chio'o beṇə' Izrael naccho ca
xmose'.

Bablo'ine' chio'o de que bito ganlaže'e par yeyašə'
yeži'ilaže'e chio'o can' bene' lyebe.

55 Na' de'en beyašə' beži'ilaže'e de'e Abraannə' len
xi'in dia che',

bene' complir can' gože' le' len yebaḷə xaxta'ocho
ca'.

Na' zocze' yeyašə' yeži'ilaže'e xi'in dia che de'e
Abraannə' zejlicane.

56 Na' catə' bagoc šon bio' bega'an Marian' len
Chabetən' nach beyeje' liže'enə'.

Goljə Juannə' ben' bchoa beṇə' nis

57 Na' catə' bžin or par san Chabetən', gwxane'
bi'i byo dao' che'enə'. 58 Na' catə' gwse'ene beṇə'
gwliž čhega'aque'enə' na' family čhega'aque'enə'
de que Diozən' babeyašə' beži'ilaže'e Chabetən',
besyə'əbeichgüeine' len le'. 59 Na' ža xon' beṇə' ca'
jəsə'əzo'ebo' señy de'en ne' sirconsision. Na' zejen
de que chse'ejle'e che lyebe de'en ben Diozən' len

de'e Abraannə'. Na' gwse'enene' si' labo' Zequeira can' le xabo'onə'. ⁶⁰ Pero xna'abo'onə' gwne': —Nca, cheyalə' si' labon' Juan.

⁶¹ Nach lega'aque' gwse'e le': —Notono family chele nitə' beṇə' zjəle ca' na' nic xaxta'ole.

⁶² Nach gwso'one' seṅy gosə'əṇabene' xabo'onə' nac chene'ene' si' la bda'onə'. ⁶³ Nach bene' seṅy gwnabe' to yag la' dao' gan' bzoje': “Si' labo' Juan.” Nach yogue'e besyə'əbanene'. ⁶⁴ Le'e gocte beṇe Zequerian' na' le'e gwzolaote be'e dižə' be'elaogüe'e Diozən'. ⁶⁵ Na' besə'əžebchgua beṇə' gwliž chega'aque'enə'. Na' xtižə'əga'aque'enə' gosə' gwlaļən doxen yež ca' zjəchi' lao ya'a ca' gan' mbane Jodean'. ⁶⁶ Na' yoguə'əloḷ beṇə' gwse'enene' dižə'əṇə' gwso'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' che de'e ca', na' gosə'əne': —¿Bixa gon bdao' na'anə'?

Gosə'əne' ca' chedə' gosə'əṇezene' de que zoczə Diozən' len lebo'.

Dižə' de'en be' Zequerian'

⁶⁷ Nach gwnabia' Spirit che Diozən' yichjla'aždao' xabo' Zequerian'. Na' Zequerian' be'e xtižə' Diozən' gwne':

⁶⁸ Cho'elaogua'a Xanchon' ben' naquə Dioz che chio'o beṇə' Izrael.

Cheyaše'ene' chio'o naccho nasyon' che' na' babene' par niç gaquə yechojcho xni'a de'e malən'.

⁶⁹ La' babene' par niç zo to beṇə' napə yelə' guac par yebeje' chio'o xni'a de'e malən', na' za' be'enə' lao dia che de'e Rei Dabin' ben' goquə xmos Diozən'.

70 Chac can' gwna Diozən' len cho'a de'e profet ca' beṇə' ca' gwleje' par gwsa'aque' lažə' ne'enə' cana'ate.

71 Gwne' de que yosle' chio'o lao na' beṇə' contr checho ca'

na' lao na' yoguə' beṇə' chəsə'əgue'i chio'o.

72 Na' leczə gože' de'e xaxta'ocho ca' de que yeyašə' yeži'ilaže'e lega'aque' len xi'in dia chega'aque'.

Na' can' chone' na'a, chone' par ničh chac complir ca naquə de'en bene' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o.

73 Ben Diozən' cuine' testigw lao de'e xaxta'ocho Abraannə' de que gaquəczə can' bene' lyeben'.

74 Na' gwne' de que yosle' chio'o lao na' beṇə' contr ca' par ničh ca' gaquə güe'ela'ochone' sin cui žebcho.

75 Na' gwne' gone' par ničh gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' par len le'enə' na' gone' par ničh šejcho licha güe'ela'ochone' doxen yelə' mban chechon'.

76 Nach Zequerian' gože' bida'onə':

Na' le' xi'ina', beṇəchən' yesə'əne' chio' de que naco' profet beṇə' choe' xtižə' Diozən',

Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blaο.

Yesə'əne' ca' chedə' le' cuialaogo' lao Xanchon' na' go'o xtiže'enə'

par ničh nitə' beṇə' probnid par əso'elaogüe'ene' catə'an yide'.

77 Egwsed əgwlo'ido' neto' can' chene'e Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e malən'

na' can' chene'ene' yezi'ixene' xtolə'əcho ca',

chio'o naccho beṇə' ṇasyon che'.

⁷⁸ Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e chio'o na' bach-sele'e to beṇə' gaquəlene' chio'o.

Na' gwxaquə'əlebe be'enə' ca be'eni' che bgüižən'.

⁷⁹ Le' gwzejni'ine' chio'o beṇəch naquən' goncho par nič žjəyecho gan' zo Diozən' catə' gatcho,

na' əgwzejni'ine' chio'o beṇəch naquən' so cuezcho binlo.

Can' gone' cue'e be'eni' lo'o yičhja'aždao' chio'o gwxaquə'əlebecho ca beṇə' chsa'aš lo'o de'e žcholən'.

⁸⁰ Na' Juannə' ca bcua' chcha'ogüe', zdate chaquəch yičhja'aždaogüe'en can' chene'e Diozən'. Na' Juannə' jsə' latjə dašən'. Na' nan' nezəe' catə'an bžin ža gwzolaogüe' gwduxjuie xtižə' Diozən' len beṇə' Izrael ca'.

2

Can' goquə catə'an goljə Jeso'osən'

¹ Na' gwde de'e ca', na' ca tyempən' catə'an gwnabia' Sesar Augusto, bene' mendad te cuent na' əsa'alə' yiš balə beṇə' ža' to to yež de'e zjəchi' doxen ganə' chnabi'e. ² Na' bguale'e yišən' lao chnabia' Sirenio gan' nzi' Siria. Na' naquən de'e nech de'en bguale'e yiš balə beṇə' ža' to to yež. ³ Nach yoguə'ələl beṇə' jəya'aque' lažga'aque' jəsyə'əde cuinga'aque' cuent par gwsa'alə'əga'aque' yiš. ⁴ Nach Jwsen' naque' dia che de'e Rei Dabin'. Na' beze'e Nasaret gan' mbane Galilean' par beyeje' syoda che de'e Rei Dabin' de'e nzi' Belen. Na' chi' syoda Belenṇə' gan' mbane Jodean'. ⁵ Beyeje' jəyede cuine' cuent na' zenche'e

no'ol che' Marian', pero bitonə' yesə'aca'a ljuežje'. Na' Marian' bano'e bda'onə'. ⁶ Na' goquən' lao nite'e Belennə' bžin or par sane'. ⁷ Na' bi'i nechən' gwxane' goljbo' bi'i byo dao', na' blaže'ebo' lachə'. Na' gwlo'ebo' to lo'i gan' chsa'o bia yixə', chedə' bito bi latjə gwyo'och mesonnə' par lega'aque'.

Angl ca' boso'ozenene' beṇə' goye xilə' ca' de que bagoljə Goslan'

⁸ Na' lao že' na', le'e yixə' che Belen na'atezaczə ža' beṇə' goye xilə' nechəsə'əne'e chsa'ape' xilə' chega'aque' ca'. ⁹ Na' angl che Xanchon' bžine' gan' nitə' beṇə' goye xilə' ca', na' yelə' chey che'eni' che Diozən' gwyechjən bse'eni'in gan' nite'enə'. Na' besə'əžebchgüe'. ¹⁰ Na' gož anglən' lega'aque': —Bito žeble, na'a chixjo'ida' le'e to dižə' güen de'e yeba yezaquə'əlažə'əchgua yoguə'əloj beṇə'. ¹¹ Lao syoda che de'e Rei Dabin' bagoljə na'a ben' chac yebej beṇə' xni'a de'e malən'. Naque' Cristən' ben' bselə' Diozən' par gaquəlene' beṇəchən' na' naque' Xanchon'. ¹² Par yeželele bda'onə' quinga naquə: Žjəyedi'ilebo' lažə'əbo' lachə' na' debo' lo'i gan' chsa'o bia yixə'.

¹³ Beyož gwna anglən' ca' le'e besə'əžinte angl zanch gan' zo angl nechən', za'aque' gan' zo Diozən'. Na' chso'elaogüe'e le', chəsə'əne':

¹⁴ Ledoye'ela'och Diozən' ben' zo yoban'.

Na' lao yežlyon' gatə' yelə' so cuezə binlo entr beṇə' ca' chebei Diozən' lega'aque'.

¹⁵ Na' catə' besyə'əsa'ac angl ca' zjəya'aque' yoban', nach beṇə' goye xilə' ca' gwse' ljuežjga'aque': —Yeyejcho Belennə' žjəyegüiacho

de'en bagoc, ca naquə Xanchoŋ' bsele'e angl
 quinga bedəsə'ədixjue'ine' chio'o.

16 Nach besa'aces beŋə' goye xilə' ca' jəya'aque'
 Belennə', na' jəsyə'adi'e Marian' len Jwsen' na' len
 bda'onə'. Na' bda'onə' debo' lo'i gan' chsa'o bia
 yixə' ca'. 17 Beyož besə'əle'ine' can' bagoquən',
 na' gwso'e dižə' che bda'onə' len yeziquə'əchlə
 beŋə' ca' naquə de'en gwse' angl ca' lega'aque'.
 18 Na' yoguə'əlol beŋə' ca' əgwse'ene dižə' de'en
 gwsoe' beŋə' goye xilə' ca' besyə'əbanene'. 19 Na'
 Marian' leczə gwlo'o yichje' yoguə'əlol dižə' de'en
 gwsoe' beŋə' goye xilə' ca' na' bene' xbab lo'o
 yichjla'aždaogüe'en bi zejennə'. 20 Nach besyə'əsa'ac
 beŋə' goye xilə' ca' chso'elaogüe'e Diozən' na'
 chso'e le' yelə' bala'an che yoguə'əlol de'en bag-
 wse'enene' na' babesə'əle'ine' ca' naquə de'en gož
 anglən' lega'aque'.

Family che Jeso'osən' jso'ebo' lo'o yo'odao' əblaonə'

21 Catə' gwde xon' ža na' jəsə'əzo'ebo' seŋy de'en
 ne' sirconsion na' bosə'əsi'e labo' Jeso'os, can' ben
 anglən' mendad catə' ze'e gua'alə Marian' lebo'.

22 Catə' gwde tyempən' babeyac Marian' xi'ilažə'
 len bda'onə' segon can' na' lein' de'en bzoj de'e
 Moizezən', nach gosə'əlene'ebo' Jerosalennə' par
 jso'ebo' lao Diozən'. 23 Gwso'one' ca' chedə' nyojən
 le'e lein': “Yoguə' bi'i byo dao' bi'i nech cheyalə'
 gacbo' lao na' Diozən', na' yoguə' bia yixə' bia maš
 dao' bia nech leczə gaquəb lao na' Diozən'.” 24 Na'
 gwso'elaogüe'e Diozən' gwso'one' can' na' lei che
 Xancho Diozən', nyojən: “Cheyalə' gotle to csad
 ngolbexə o chopə plomxtil.”

25-26 Na' Jerosalennə' gwzo to beṇə' byo le Simeon. Be'enan' gwyecze' bene' de'e güen lao Diozən' na' be'elaogüe'ene', na' gwleze' batə'əquən' yidə Cristən' ben' gwleḷ Ẋancho Diozən' par gaquəlene' beṇəçhən'. Na' Spirit che Diozən' gwzon lo'o yichjla'aždao' Simeonnə'. Na' bzene Spiritən' le' de que antslə ze'e gate' le'ine' Cristən'.

27 Na' Spiritən' benən par niç gwyeje' yo'odao' əblaonə'. Na' zoe' yo'oda'onə' catə' besə'əžin ẋaxna' Jeso'osən' zjənlene'ebo' par niç so'one' len lebo' can' na lein'. 28 Nach Simeonnə' gwlene'ebo', nach be'elaogüe'e Diozən' gože'ene':

29 Na'a ža Ẋana' Dioz, baç goc can' gwna'onə'.

Be' latjə yeyeda' binlo gan' zo'onə', nada' naca' beṇə' güen žin chio',

30 chedə' bable'ida' ben' zedəyeleḷ neto' xni'a de'e malən'.

31 Naque' ben' bžio' bia' əgwselo'o par yoguə'əlol beṇə'.

32 Na' cue'e be'eni' lo'o yichjla'aždao' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael par niç se'ejni'ine' xtižo'onə'.

Na' leczə gone' par niç beṇə' Izrael ca' yesə'əzi'e yelə' bala'an.

33 Nach ẋabo'on len xna'abo'on besyə'əbanene' ca naquə dižə' de'en be' Simeonnə' chebo'.

34 Na' Simeonnə' gwṇabene' Diozən' gone' par niç gaquə güen chega'aque', na' gože' Marian': —Beṇə' zan beṇə' Izrael ca' yesə'əbiayi'e chedə' cui so'onlilaže'e xi'ino' nga, na' zane' yesə'əzi'e yelə' mban zejlicane chedə' so'onlilaže'ene', na' beṇə' zan yoso'ožia yoso'onite'ene' catə' yesə'nezene' che'.

35 Na' gone' par niç gacbia' non' əgwzenag che

Diozən' na' non' cui. Na' caczə ga chaz to cwšiy gaquə lo'o yichjla'aždaogo'onə' tant əžaglaogo' de'en gac che'.

³⁶ Na' leczə gwzo to no'olə gwle Añy yo'odao' əblaonə', na' no'olən' cho'e xtižə' Diozən'. Naque' xi'in de'e Fanuel, na' naque' dia che de'e Aser. Bšagne'e catə'an naque' no'ol güego', pero na' gaž izga bguan be'en che'enə'. Na' Añyən' bannaque' to beṇə' golə. ³⁷ Bagoc taplalj tap iz got be'en che'enə'. Cuiczə chebiže'e yo'odao' əblaonə'. Lechgualə cho'elaogüe'e Diozən' do ža do yel, xte gwyaz tgüejə cui gwdaogüe' par nich benche' orasyon lao Diozən'. ³⁸ Na' goquən' bgüiguə' Añyən' gan' nitə' Jwsen' len Marian', na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' de'en bach bsele'e ben' gaquəlen nasyon Izraelən'. Na' be'e dižə' che Jeso'osən' len yoguə'əlol beṇə' ca' ža' Jerosalennə' beṇə' chesə'əbeze' batə'əquən' əselə' Diozən' ben' gaquəlene' lega'aque'.

Jəya'aque' Nasaretən'

³⁹ Nach Jwsen' na' Marian' catə' beyož gwso'one' yoguə'əlol de'en non lei che Diozən' mendad so'one', jəya'aque' lažga'aque' Nasaret gan' mbane Galilean'. ⁴⁰ Na' Jeso'osən' zda chcha'ogüe' na' zda chdipe'. Na' ca bcua' chcha'ogüe'enə' zdach chejni'ichene', na' nži'ilažə' Diozən' le'.

Can' ben Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblaonə'

⁴¹ Na' xaxne'e ca' yoguə' iz chja'aque' lni pascw de'en chalə' Jerosalennə'. ⁴² Šižin ize Jeso'osən' catə' gosə'əche' xaxne'e ca' le' ja'aque' Jerosalennə'. Segon ca costombr che beṇə' Izrael ca' chja'aque'

catə' chalə' lɪnɪn'. ⁴³ Na' catə' gwde lɪnɪnə' xaxne'e ca' besa'aque', pero Jeso'osən' bega'anə' Jerosalennə'. Na' xne'enə' len Jwsen' bito gwsa'acbe'ine', ⁴⁴ con gwso'one' xbab šə bazjəyede' len beɲə' ca' nžagga'aque' txennə'. Na' tžə nez babesac xaxne'e ca' gwzolaο chəsyə'əyilje'ene' entr family na' migw chəga'aque' ca'. ⁴⁵ Pero bito besyə'əželene' le', nach besyə'əbi'e jəya'aque' Jerosalennə' de'e yoblə par žjəsyə'ədilje'ene'.

⁴⁶ Na' goquən' beyon žach besyə'əželene' Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblaonə', chi'e gwchol beɲə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzōj de'e Moizezən'. Jeso'osən' chzenague' xtižə'əga'aque'enə' na' de'e zan chɲabene' lega'aque'. ⁴⁷ Na' yoguə'ələl beɲə' ca' choso'ozenag xtiže'enə' chəsyə'əbanene' che yelə' chejni'i che'enə' na' can' choži'e xtižə' beɲə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'. ⁴⁸ Na' catə' besə'əle'i xaxne'en le' besyə'əbanene', na' gož xne'en le': —Xi'indaogua'a, žbixchen' chondo' neto' ca'? Xao' nga na' nada' bagwdato' beyilžto' le' na' de'e juisy de'e chaqueto'.

⁴⁹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —žBixchen' cheyilje nada'? žEcuɪ nezele de que cheyalə' gona' de'en na Xa'anə' gona'anə'?

⁵⁰ Pero xaxne'e ca' bito gwse'ejni'ine' bi zeje de'en gože' lega'aque'enə'.

⁵¹ Na' beyeje' Nasaretən' len xaxne'e ca', bzenague' chəga'aque'. Na' gwlo'o yichj xne'enə' yoguə'ələl de'en goquən'. ⁵² Na' ca' naquə' zda gwyejni'iche Jeso'osən' na' zda gwcha'oche', na' Diozən' zda bebeichene' le' na' leczə ca' beɲachən' zdach besyə'əbeichene' le'.

3

Juan ben' bchoa nis gwdixjui'e diž'a' güen diž'a' cobä che Diozän'

¹ Catä' goc šino' iz chnabia' Sesar Tiberion', goc Ponsio Pilatän' gobernador che Jodean'. Na' goc Erodän' gobernador che Galilean', na' goc beṇä' biše'e Lipän' gobernador che Itorea na' che Traconite. Na' goc Lisantias gobernador che Abilinia. ² Nach Anas na' Caifas gwsa'aquäche' bḫoz əblao che beṇä' Izrael ca'. Iz na' xi'in Zequerian', ben' gwle Juan, gwzoe' latjä dašän' na' Diozän' be'elene' le' dižä'. ³ Nach Juannä' gwyje' yoguä'əlol yež de'e zjänyechj zjämbi'i yao Jordanä', jätixjue'ine' yoguä' beṇä' de que cheyalä' yesyä'ədinjene' xtolä'əga'aque'enä' na' yesä'əṇabene' Diozän' əgwñitlaogüe'en, na' yesä'əchoe' nis. ⁴ Juannä' bene' can' bzoj de'e profet Isaiazän' ben' be' xtižä' Diozän' cana'. Quinga nan:

To beṇä' əṇe' zižjo latjä dašän', əṇe': "Le'e so probnid par əgwzenagle che Xanchon' catä'än yide'.

Na' šä sole probnid par əgwzenagle che' catä'än yide',

de'en gonle ca' gwxaquä'əleben can' chonle chxi' chloale nez ca' catä' chidä to beṇä' blao.

⁵ Le'e yoša' yichjla'ažda'olen'

par nič gaquän ca to nez güen gan' baboso'ochixē' ya'a yao ca' par beyaquän to leli.

Na' gaquän ca to nez gan' baboso'oxi' baboso'oloe', na' bagosä'əchogue' xiše'en par beyaquän licha.

6 Na' gwžin ža catə' yoguə'əl_ol beṇə' yesə'ələ'ine' ben' selə' Diozən' par yebeje' beṇə' xni'a de'e malən'."

7 Na' beṇə' zan ja'aque' gan' gwzo Juannə' par nič bčhoe' lega'aque' nisən'. Na' Juannə' gože' lega'aque': —Le'e nacle beṇə' goxoayag na' naljele. ¿Echaquele de que guaqua yexonjele castigon' de'en əselə' Diozən' par le'e? 8 Cheyalə' gonle de'en naqua güen par nič sa'acbe'i beṇə' yoblə de que baboša' yichjla'ažda'olen'. Na' bito gonle xbab de que Diozən' cui gone' le'e castigw che xtolə'əlen' laogüe de'en nacle xi'in dia che de'e Abraannə'. Bito nacho de que lechgualə chyažje Diozən' le'e. Guaqua gone' par nič yej quinga yesyə'əyaquən xi'in dia che de'e Abraannə'. 9 Ca naqua le'e šə cui chonle can' chazlažə' Diozən', gwxaqua'əlebele ca to yag frot de'e cui bi frot chbian'. Na' ca naqua yoguə'əte yag frot de'e cui bi frot chon, chəsə'əchog beṇə' len na' chəsə'əzeye'en.

10 Nach beṇə' ca' chəsə'əzenag xtiže'enə' gosə'əṇabene' Juannə' gwse'ene': —¿Bi ca de'e cheyalə' gonto'?

11 Nach gože' lega'aque': —Ben' napə chopə xadon, cheyalə' əgwnežjue' ton che beṇə' cui bi bi de che'. Na' leczə ca' ben' de de'e gaogüe', cheyalə' əgwnežjue' che beṇə' cui bi bi de de'e gaogüe'.

12 Na' catə' beṇə' gočixjw ca' leczə jəsə'əbigue'e par gwčhoa Juannə' lega'aque' nis na' gwse'ene': —Maestr; ¿bi ca de'e cheyalə'əch gonto'?

13 Na' gože' lega'aque': —Bito əgwčixjwle de mazəchlə ca de'en cheyalə' əgwčixjwle.

14 Na' beṇə' ca' zjənaque' soldad leczə gosə'əṇabene' le' gwse'ene': —¿Chexa neto' ža? ¿Bi ca de'e cheyalə'əch gonto'?

Nach Juannə' gože' lega'aque': —Bitoch əca'ale la fuers de'en de che beṇə', na' nic gacle testigw fałs contr beṇə' yoblə par əca'ale xmechga'aque'. Le'e gon banez len laxjwlen'.

15 Na' beṇə' Izrael ca' gwnitə' lez yidə Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chega'aque'enə', gwsa'aque'ne' lo'o yichjla'až daoga'aque' šə Juannə' naque' be'enə'. 16 Na' Juannə' gocbe'ine' xbab chega'aque'enə' na' gože' yoguə'əga'aque': —Nada' de'e li chchoacza' beṇə' nis, pero na' ze'e yidə ben' gone' par niç so Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' nabi'an chio'o. Na' Spiritən' naquən ca yi' na' gwxi' gwloan yichjla'ažda'ochon'. Ben' yidə zaquə'əche' ca nada' na' bito zaca'a par gaca' xmoše'. 17 Be'enan' gone' len chio'o can' choncho catə' chdecho trigon' rner na' chzeycho yix bebən'. Na' šə chonlilažə'əchone' yotobe' chio'o par niç socho txen len le', na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le' əsele'e lega'aque' lao yi' gabilən' de'en cuiczə cheyol.

18 Na' de'e zanch de'e gwna Juannə' gwduxjue'ine' lega'aque' dižə' güen dižə' cobən' na' gwneyoine' lega'aque' se'ejle'en. 19 Nach Juannə' be'e dižə' che gobernador Erodən' ca naquə de'e mal de'en babene'enə' beque'e Erodiasən' ca xo'ole'. La' Erodiasən' naque' xo'olə Lip beṇə' bišə' Erodən'. Na' leczə be'e Juannə' dižə' ca naquə yoguə' de'e malən' babene'. 20 Na' catə' Erodən' benene' can' choe' Juannə' xtiže'enə' na' bene' yeto' de'e mal, gwlo'e Juannə' ližya.

Can' goquə catə'an gwchoa Jeso'osən' nis

²¹ Na' žlac ne'e chchoa Juannə' beṇə' nis, beṇə' zan ja'ac laogüe'enə' par bchoe' lega'aque' nisən' na' len Jeso'osən' gwchoe' nisən'. Na' lao orən' Jeso'osən' bene' orasyon na' le'e byaljwte yoban' na' ble'ine' gan' zo Diozən'. ²² Na' betj Spirit che Diozən' bžinən gwzon len le' na' ca orən' naquən ca to ngolbexə. Na' gož Diozən' Jeso'osən': —Le' naco' Xi'inə', na' chacchgüeida' chio'. Cheba chezaquə'əlažə'əchgua' le'.

Dia che Jeso'osən'

²³ Na' ca do šichoa ize Jeso'osən' catə' gwzolaogüe' bene' yoguə'əloł de'en zedeyene'. Na' beṇə' ca' gwnitə' na' gwso'one' xbab de que xi'in Jwse na' Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' naque' xesoa Eli. ²⁴ Na' Elin' naque' xi'in Matat, na' Matatən' naque' xi'in Lebi, na' Lebin' naque' xi'in Melqui, na' Melquin' naque' xi'in Jana, na' Janan' naque' xi'in Jwse. ²⁵ Na' Jwsen' naque' xi'in Matatias, na' Matatiasən' naque' xi'in Amos, na' Amosən' naque' xi'in Naom, na' Naonnə' naque' xi'in Esli. ²⁶ Na' Eslin' naque' xi'in Nagai, na' Nagain' naque' xi'in Maat, na' Maatən' naque' xi'in Matatias, na' Matatiasən' naque' xi'in Semei, na' Semein' naque' xi'in Jwse, na' Jwsen' naque' xi'in Joda. ²⁷ Na' Jodan' naque' xi'in Joana, na' Joanan' naque' xi'in Resa, na' Resan' naque' xi'in Sorobabel, na' Sorobabelən' naque' xi'in Salatiel. ²⁸ Na' Salatielən' naque' xi'in Neri, na' Nerin' naque' xi'in Melqui, na' Melquin' naque' xi'in Adi, na' Adin' naque' xi'in Cosam, na' Cosannə' naque' xi'in Elmodam, na' Elmodannə' naque' xi'in Er. ²⁹ Na' Erən' naque' xi'in Josue,

na' Josuen' naque' xi'in Elieser, na' Elieserən' naque' xi'in Jorim, na' Jorinnə' naque' xi'in Matat.
³⁰ Na' Matatən' naque' xi'in Lebi, na' Lebin' naque' xi'in Simeon, na' Simeonnə' naque' xi'in Joda, na' Jodan' naque' xi'in Jwse, na' Jwsen' naque' xi'in Jonan, na' Jonannə' naque' xi'in Eliaquim.
³¹ Na' Eliaquinnə' naque' xi'in Melea, na' Melean' naque' xi'in Mainan, na' Mainannə' naque' xi'in Matata, na' Matatan' naque' xi'in Natan. ³² Na' Natannə' naque' xi'in Dabi, na' Dabin' naque' xi'in Isai, na' Isain' naque' xi'in Obed, na' Obedən' naque' xi'in Boos, na' Boosən' naque' xi'in Salmon, na' Salmonnə' naque' xi'in Naason. ³³ Na' Naasonnə' naque' xi'in Aminadab, na' Aminadabən' naque' xi'in Aram, na' Arannə' naque' xi'in Esrom, na' Esronnə' naque' xi'in Fares. Na' Faresən' naque' xi'in Joda, ³⁴ na' Jodan' naque' xi'in Jacob, na' Jacobən' naque' xi'in Isaac, na' Isaaquən' naque' xi'in Abraam, na' Abraannə' naque' xi'in Tare, na' Taren' naque' xi'in Nacor. ³⁵ Na' Nacorən' naque' xi'in Serog, na' Seroguən' naque' xi'in Ragau, na' Ragaun' naque' xi'in Peleg, na' Peleguən' naque' xi'in Eber. ³⁶ Na' Eberən' naque' xi'in Sala, na' Salan' naque' xi'in Cainan, na' Cainannə' naque' xi'in Arfacsad, na' Arfacsadən' naque' xi'in Sem, na' Sennə' naque' xi'in Noe, na' Noen' naque' xi'in Lamec. ³⁷ Na' Lamequən' naque' xi'in Matosalen, na' Matosalennə' naque' xi'in Enoc, na' Enoquən' naque' xi'in Jared, na' Jaredən' naque' xi'in Maalaleel. ³⁸ Na' Maalaleelən' naque' xi'in Cainan, na' Cainannə' naque' xi'in Enos, na' Enosən' naque' xi'in Set, na' Setən' naque'

xi'in Adan, na' Adannə' naque' xi'in Dioz.

4

Gwxiye'enə' gwlo'oyelə'an Jeso'osən' gone' de'e mal

¹ Na' Spirit che Diozən' gwnabia'an yichjla'aždao' Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' beze'e cho'a yao Jordannə', na' Spiritən' benən par nič gwyeje' latjə dašən'. ² Čhoa ža gwzoe' latjə dašən', na' lao čhoa žan' gwxiye'enə' gwlo'oyelə'an Jeso'osən' gone' de'e malən'. Na' lao de'e čhoa žan' bitobi gwdaogüe', na' catə' gwde čhoa žan' gwdone'. ³ Na' gož gwxiye'enə' le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən', gož yej nga yeyaquən yetxtil.

⁴ Nach gož Jeso'osən' len: —Nyojczə Xtižə' Diozən' nan: “Caguə yelə' guao na'azən' əbane chio'o benəch sino leczə chyažjecho yoguə'əloł dižə' de'e na Diozən' par əbancho.”

⁵ Na' gwche' gwxiye'enə' le' to lao ya'a sibə, na' žalnez blo'in le' yoguə' nasyon de'e zjəchi' lao yežlyon'. ⁶ Nach gožən le': —Doxen yelə' chnabia' de'e de lao yežlyo nga naquən lao na'a. Na' əgwnežjua'an con no che'enda'. Goṇa' le' yelə' chnabia' chia'anə' na' len yoguə' de'en naquə güen na' yoguə' de'e naquə de'e žialao čhia' ca naquə chnabia'a nasyon ca' de'en zjəchi' yežlyo nga. ⁷ Šə le' güe'elaogo'o nada' yoguə'əloł de'e quinga əsa'quən čhio'.

⁸ Nach Jeso'osən' gože' gwxiye'enə': —Gwchi'izə' ca'alə nga, Satanas. Nyojczən le'e Xtižə' Diozən' nan: “Cheyalə' šejni'alažə'əcho Xancho Diozən', na' tozə le' güe'ela'ocho.”

9 Nach gwxiye'enə' gozche'en le' yichjo'o yo'odao' əblao de'en zo Jerosalennə', na' gwlequən le' gan' naquə le'ezelaogüe sibə, na' gožen le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən' bexitə' nga par che'elə, ¹⁰ la' nyojczən le'e Xtižə' Diozən':

Eselə' Diozən' angl che' ca' par əsa'aclene' le' na' əsa'ape' le'.

¹¹ Na' leczə ca' nan:

Eso'oxe'e le' par ničh bito əchego'o no yej.

¹² Nach Jeso'osən' gože'en: —Leczə ca' nyojczən le'e Xtižə' Diozən': “Bito con goncho Xancho Diozən' prueb šə leine' can' ne'enə'.”

¹³ Beyož gotə'əbia' de que cui gwzoi gwxiye'enə' co'oyelə'ən Jeso'osən' gone' de'e malən', bebi'izə'ən šlož len le'.

Jeso'osən' gwzolaogüe' chyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'

¹⁴ Nach Jeso'osən' beyeje' Galilean', na' goclen Spirit che Diozən' le' len yelə' guac cheinə'. Na' yoguə'ələl beņə' ža' yež de'en nyechj mbi'i Galilean' gwse'enene' che Jeso'osən'. ¹⁵ Nach Jeso'osən' bsd blo'ine' lega'aque' lo'o yo'odao' chega'aque' ca' na' yoguə'ələl beņə' ca' gwso'elaogüe'e Jeso'osən'.

Bežin Jeso'osən' Nasaretən'

¹⁶ Na' bežin Jeso'osən' Nasaret gan' gwcha'ogüe', na' ca costombr che' de'e de, gwyo'e yo'oda'onə' ža dezcanzən' na' gwzeche' blabe'. ¹⁷ Na' ben' yo'o lao ne'i yo'oda'onə' bnežjue'ene' rollo gan' nyoj de'en bzoj de'e profet Isaiazən', ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' Jeso'osən' bsaše' rollon' na' beželene' partən' gan' nyojən:

¹⁸ Zo Spirit che Diozən' len nada',

na' Diozən' gwleje' nada' zedegua'a dižə' güen dižə'
cobə len beṇə' yašə'.

Na' babselē'e nada' zedeyena' par niçh
yesyə'əyaclažə' beṇə' ca' zjənitə' trist.

Na' zedətixjue'ida' beṇə' ca' nitə' xni'a gwxiye'enə'
de que yebeja' lega'aque' xni'einə'.

Na' zedeyena' par yesə'əle'i beṇə' lçhol,
na' beṇə' chy' chzaquə', zedeyena' par niçh cuich
çhi' saque'e.

¹⁹ Na' zedetixjui'a de que babžin ža bžin or gaquəlen
Diozən' beṇəçhən'.

²⁰ Na' botobə Jeso'osən' rollon' na' benežjue'en
ben' yo'o lao ne'i yo'oda'onə', na' Jeso'osən'
gwchi'e. Nach yoguə' beṇə' ca' nitə' yo'oda'onə'
chosə'əgüiachgüe'ene'. ²¹ Na' gwzolao be'e dižə'ənə',
gwne': —Ža neža bachac can' na Xtižə' Diozən'
de'en babenele.

²² Na' yoguə' beṇə' ca' gwse'ene dižə' de'en
be'enə' besyə'əbanene' catec mba naquə xtižə'
Jeso'osən', na' gwso'e dižə' güen çhe'enə'. Na' gwse'
ljuežjga'aque': —¿Ecaguə bengan' xi'in Jwsen'?

²³ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Šəquə güe'ele
nada' can' na dicho çhelen' de'en na: “Beṇə' güen
rmech le', beyon cuino'.” Na' güe'eljale nada':
“De'en babeneto' beno' Capernaum de'e zaquə'
yebane beṇə', leczə can' cheyalə' gono' lažcho nga.”

²⁴ Nach goze'e lega'aque': —De'e li chnia' le'e,
beṇə' gwlaž çhe beṇə' güe' xtižə' Diozən' bito
chse'ejle'e çhe'. ²⁵ Can' goquə ca tyemp çhe profet
Liazən' bito bi bi yejw goquə šon iz yo'o gašjə,
na' goc bgüin juisy çhega'aque' doxen gan' ze-
lao mbane Izraelən'. De'e li chnia' le'e, gwnitə'

zan no'olə gozebə Izraelən' cana'. ²⁶ Pero bito bselə' Diozən' Liazən' par gaquəlene' ni to lega'aque'. Bsele'ene' yetolə yež de'en nzi' Sarepta ga mbane Sidon par goclene' to no'olə gozebə. ²⁷ Na' leczə can' goquə tyemp che de'e profet Lesion' gwnitə' zan beṇə' Izraelən' beṇə' gwsa'acšene len yižgüe' de'en ne' lepr. Ni to lega'aque' cui beyon Lesion'. Tozə Naaman beṇə' Siria beyon Lesion'.

²⁸ Na' yoguə' beṇə' ca' ža' yo'oda'onə' catə' gwse'enene' dižə' quinga besə'əža'achgüe'. ²⁹ Na' le'e besyə'əzoža'ate' na' besyə'əbeje' Jeso'osən' syodan' na' gosə'əche'ene' to lao ya'a galə'əzə gan' chi' syodan' gwse'ene'ene' yoso'oḡope'ene' par che'elə, pero bito goquə bi so'onene' le'. ³⁰ Con beza' Jeso'osən' bedie' gwcholga'aque'enə'.

Jeso'osən' bebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' to beṇə'

³¹ Na' jsœ' syoda Capernaum gan' mbane Galilean'. Na' yoguə' ža dezcanzən' bsed blo'ine' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə'. ³² Na' beṇə' ca' besyə'əbanene' ca naquə de'en bsed əblo'ine' lega'aque' chedə' bsed blo'ine' lega'aque' ca'aczə to beṇə' banded gaxjw gwche'.

³³ Lo'o yo'oda' na' gwzo to beṇə' yo'o yaz de'e xio' yichjla'aždaogüe'enə'. Na' bgosya'an be'enə' gwnan: ³⁴ —Ljoyeto'onə'. Partlə le', partlə neto' Jeso'os beṇə' Nasaret. ¿Ezedežiayi'o neto'onə'? Nezcətə' no le': Le' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' Diozən' bsele'e le'.

³⁵ Jeso'osən' gwdile' de'e xi'onə' na' gože'en: —Sšago'. Bechoj yichjla'aždao' bengā.

Na' bchix de'e xi'onə' be'enə' gwchol beṇə' ca' zjəža'anə' nach bechojən, pero bito benen le' zi'.
 36 Na' lechguale besyə'əbane beṇə' ca' nach gwse' ljuežjga'aque': —Nactequən' con gwne' ca' na' bechoj de'e xi'onə' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' be'enə'. Nacbia' nape' yelə' chnabia' na' yelə' guac de'en chone' mendad yesyə'əchoj de'e xio' ca' na' chesyə'əchojən.

37 Na' ca' naquə de'en ben Jeso'osən' gosə' gwłaljə dižə'anə' doxen Galilean', na' len yež ca' de'en zjənyečj zjəmbi'i galə'əzə Galilean'.

Jeso'osən' beyone' taobi'in che Simonṇə'

38 Na' catə' beze'e yo'oda'onə', na' gwyeje' liž Simonṇə'. Na' taobin' che Simonṇə' chacšenene' yo'ochgüe' de'e la na' gwso'olğüiže' Jeso'osən' yey-one' no'olən'. 39 Na' Jeso'osən' gwzeche' cuite' gan' de'enə' na' bcheque'e gwdile' de'e lanə' par bechojən no'olən'. Nach taobi'in che Simonṇə' le'e beyaste' na' goclene' beṇə' ca'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' zan

40 Na' catə' bachen bgüižən', yoguə' beṇə' gosə'əche'e con beṇə' chse'i gwde gwde yižgüe' jso'ene' lao Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' gwxoə ne'en yichj to toga'aque' na' beyone' lega'aque'. 41 Na' lecza bebej Jeso'osən' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beṇə' zan ca'. Na' besyə'əchojən gosə'ənan zižjo: —Len' naco' Xi'in Diozən'.

Jeso'osən' gwdile' lega'aquən na' bito be'e latjə yesə'ənen chedə' zjənezzen de que naque' Cristən' ben' gwlejš Diozən' par gaquəlene' beṇə'əchən'.

Jeso'osən' gwde' doxenlə Galilean' bsd blo'ine'

42 Na' beteyo catə' gwye'eni', beze'e na' gwyeje' to latjə gan' notono nla'. Na' beṇə' ca' besyə'əyilje'ene' na' ja'aque' gan' zoe'enə'. Na' bito gwse'enene' yeza' Jeso'osən' lažga'aque'enə'. 43 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Łeczə beṇə' ca' nitə' syoda ca' yela' cheyalə' žjətixjue'iga'acda'ane' dižə' güen dižə' cobən' de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' əsoe' latjə. Diozən' bsele'e nada' par niç žjətixjue'iga'acda'ane'.

44 Ca' goquən' Jeso'osən' gwde' to to yežən' gan' mbane Galilean' na' lo'o yo'odao' čhega'aque' ca' bsed blo'ine' lega'aque'.

5

Jeso'osən' bene' par niç gosə'əzene' bia zan bel ya'a

1 Na' goquən' lao zecha Jeso'osən' cho'a nisdaon' de'en nzi' Genesaret, gosə'əbiguə' beṇə' zan par boso'ozenague' xtižə' Diozən' de'en be'enə'.

2 Na' Jeso'osən' ble'ine' nitə' chopə barcw dao' cho'a nisən'. Na' beṇə' gwxcn bel ya'a ca' baç besə'əžaše' lo'o barcw ca' na' bachesyə'əyibe' yixjw bel čhega'aque'enə'.

3 Na' Jeso'osən' gwyo'e lo'o barcw che Simonṇə' na' gwṇabene' le' gocwlen par niç bžigue'e barcw che'enə' latə' lo'o nisən'. Na' gwche' Jeso'osən' lo'o barcon' nach bsed blo'ine' beṇə' ca'. 4 Na' ca beyož be'e dižə'anə' nach gože' Simonṇə': —Bžiguə'əch barcw čchio'onə' gan' naquə nisən' zitjoch, na' le'e əgwzalə' yixjw chelen' par senle belən'.

5 Nach Simonṇə' gože' Jeso'osən': —Maestr, babento' žin bedo yel na' ni to cono no bdole'eto'.

Pero laogüe de'e bagwnao' le' ca', yoszalə'əchto' yixjw quinga.

6 Na' bosə'əzale'e yixjw čhega'aque'enə', na' catə' besyə'əbejga'aque'en zjənž'a'achan belən' yelezə yesə'əchezə'an. 7 Na' beṇə' ca' gwnitə' lo'o barcw čhe Simonṇə' gwsa'axe' beṇə' ljuežjga'aque' ca' zjəža' lo'o barcon' yeto par əžjse'eclene' lega'aque'. Na' catə' besə'əžin beṇə' ca' na' bosyo'osša'ache' barcw ca' xte ca bač gwzoloa chse'etjən xan nisən'. 8 Nach Simonṇə' ben' leczə le Bed catə' ble'ine' can' goquən', bzo xibe' lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Bebi'izə'əšga len nada' Xana', čhedə' la' naca' to beṇə' güen de'e mal.

9 Gwne' ca' čhedə' le' txen len beṇə' ca' ža'alene' lo'o barcon' besyə'əbanchgüeine' ca naquən' gosə'əzene' bel zan ca'. 10 Na' leczə ca' besyə'əbane xi'in Sebedeon' čhopə bišə'əte Jacobən' len Juannə', beṇə' ca' chso'on žin txen len Simonṇə'. Nach Jeso'osən' gože' Simonṇə': —Bito žebo'. Le' naco' beṇə' gwxcen bel. Pero na'a gaco' beṇə' güe' xtiža'a, na' gono' par nič so'ombia' beṇə' nada'.

11 Na' catə' besyə'əžinlene' barcw ca' yo biž, gosə'əbejyichje'en na' len yoguə' šinlazga'aque' nach jəsə'ənaogüe' Jeso'osən'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' che'i yižgüe' de'en nzi lepr

12 Na' goquən catə' zo Jeso'osən' to syoda, bžin to beṇə' chacšenchgüeine' len yižgüe' de'en ne' lepr. Na' be'enə' catə' ble'ine' Jeso'osən' bzo xibe' laogüe'enə', na' belgüiže'ene' gože'ene': —Xana', gonšgüei ben par nič yeyacda'.

13 Nach Jeso'osən' bli ne'enə' gwdane'ene' na' gože'ene': —Guacczə beyaque.

Na' le'e beyacteine' ca naquə yižgüe' de'en che'ine'enə'. 14 Na' Jeso'osən' bene' mendad ni tozə cui no no güe'elene' dižə' ca naquə de'en babene' len le', na' gože'ene': —Gwyej lao bχozən' nič le'ine' de que bač beyacdo'. Na' gwnežjo'one' to bia yiχə' gote' lao Diozən' ca de'en non de'e Moizezən' mendad par nič yesə'əneze beṇə' de que babeyacdo'onə'.

15 Na' tža tža gwdach dižə' ca naquə miłagr ca' de'en chon Jeso'osən'. Na' beṇə' zan besə'ədopə besə'əžague' par boso'ozenague' xtižə' Jeso'osən' na' par nič beyone' con beṇə' ca' chsa'acšene ca naquə yižgüe' de'en chse'ine'. 16 Na' tši'i güejə bechoj Jeso'osən' beyeje' latjə dašən' par jəyene' orasyonṇə'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' nat to part cuerp che'enə'

17 Na' goquən' to ža zo Jeso'osən' lo'o yo'o gan' zoe'enə' chsed chlo'ine' beṇə'. Na' galə'əzə zjəchi' to čopə beṇə' Izrael beṇə' ca' babesə'əchoj zjənzi' fariseo por ni che can' choso'osed choso'olo'ine'. Na' yebałə beṇə' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' zjəlene' lega'aque'. Beṇə' ca' ža' na' za'aque' yoguə'əloł yež gan' mbane Galilean' len Jodean', na' leczə bale' za'aque' syoda Jerosalennə'. Na' boso'ozenague' dižə' de'en be' Jeso'osən'. Na' yelə' guac che Xancho Diozən' gwzon len Jeso'osən' par beyone' beṇə' güe' ca'. 18 Na' besə'əžin xonj beṇə' zjənłene' to beṇə' nat to part cuerp che'enə', zjənχoe'ene' to lao cam

dao'. Na' gwsa'aclaš'e yesə'ədie' na' əžjsə'ene' lao Jeso'osən'. ¹⁹ Na' tant beṇə' zan ža' caguə goquə yesə'əžinlene' beṇə' güe'enə' gan' zo Jeso'osən'. Na' beṇə' ca' gwse'epe' yichjo'olə par boso'osaljue' na' boso'oletje'ene' len xcame'enə' nič bžine' lao Jeso'osən' gwchol beṇə' zan ca'. ²⁰ Ca naquə gocbe'i Jeso'osən' de que gwso'onlilaže'ene', gože' beṇə' güe'enə': —Babezi'ixena' xtolə'onə'.

²¹ Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' beṇə' fariseo ca' gwzō-lao chso'one' xbab: “Benga chžia chnite'e Diozən' de'en chon cuine' ca Dioz. Notono no gaquə yezi'ixen xtolə' beṇəchən' šə caguə tozə Diozən'.”

²² Jeso'osən' gocbe'ine' xbabən' de'en gwso'one'enə' nach gože' lega'aque': —¿Bixchen' chonle xbabən' ca' lo'o yichjla'ažda'olenə'? ²³ Šə con yapa'ane' de que babezi'ixena' xtolə'enə', bito ņezele šə napa' yelə' gwnabia' par yezi'ixena'an. Pero šə yapa'ane': “Gwyas na' gwda”, guatə'əbia' šə napa' yelə' gwnabia'anə' par gaquə can' nia'anə'. ²⁴ De'e nga gona' par nič ənezele de que napa' yelə' gwnabia' lao yežlyo nga par yezi'ixena' xtolə' beṇəchən', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

Nach gože' beṇə' güe'enə': —Gwyas, beyoa' xcamo'onə' na' beyej ližo'onə' to šao' to güen.

²⁵ Na' le'e gwyasseste be'enə', chosə'əgüiate' beṇə' ca' nitə'anə'. Nach beyoa' xcame'enə' gan' xoe'enə' beze'e zjəyede' liže' cho'elaogüe'e Diozən'. ²⁶ Na' yoguə'əlol beṇə' ca' ža'anə' besyə'əbanene' na' gwso'elaogüe'e Diozən'. Na' do chžebga'aque'

gosə'əne': —Na'a bable'icho to de'e zaquə' yebanecho.

Jeso'osən' gwleje' Lebin' par gwlene' disipl che' ca'

²⁷ Gwde na' beza' Jeso'osən' na' ble'ine' to beṇə' gočixjw beṇə' le Lebi, chi'e latjə gan' chčixjue'enə'. Na' Jeso'osən' gože'ene': —Da len nada'.

²⁸ Nach be'enə' le'e gwzoža'ate' gwlejyichje' yogua' šinlaze' na' gwyejlene' Jeso'osən'.

²⁹ Nach Lebin' bene' to lni xen liže'enə' par Jeso'osən'. Na' ja'ac beṇə' zan beṇə' gočixjw ca' na' beṇə' yeziquə'əchlə na' gosə'əbe'elene' lega'aque' cho'a mesən' par gwsa'ogüe'. ³⁰ Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' len beṇə' fariseo ca' gwsa'acyože' disipl che Jeso'osən', gwse'e lega'aque': —Malən' chonle che'ej chaole txen len beṇə' gočixjw na' nochlə beṇə' güen de'e mal ca' beṇə' cui chonlento' txen.

³¹ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Benə' cui chsa'acšene bito chəsə'əyažjene' beṇə' güen rmech. Beṇə' ca' chsa'acšene lega'aque'enə' chəsə'əyažjene' beṇə' güen rmech. ³² Nada' za'a zedəyena' par nič beṇə' ca' zjəneze de que zjənaque' beṇə' güen de'e mal yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə', pero bito zedeyena' par nič beṇə' ca' chsa'aque'ne' bazjənaque' beṇə' güen yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'.

Gosə'əṇabene' Jeso'osən' bixchen' bito gwleje' tgüeja' cui əse'ej əsa'ogüe'

³³ Nach yebaḷə beṇə' gwse'ene': —Zan las neto' disipl che Juannə' na' leczə ca' disipl che beṇə'

fariseo ca' chzoto' sin cui che'ej chaoto' par cho'ela'oto' Diozən' na' chonczəto' orasyon. Pero na' disipl ċhio' ca' chse'ej chsa'ogüe'. ¿Bixċhen' ža?

³⁴ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Catə' chac to yelə' gošagna' beṇə' migw ċhe be'enə' chšagna'anə' chse'ej chsa'ogüe'. Na' ca'aczən' naquən len nada' na' len disipl ċhia' ca', chse'ej chsa'ogüe' lao ne'e zoa' len lega'aque'. ³⁵ Catə'əchən' əžin ža yesə'əċhe'əxaxj beṇə' contr ċhia' ca' nada', cana'achən' əchoj catə' bito əse'ej əsa'o disipl ċhia' ca'.

Jeso'osən' gwne' ca' bsaquə'əlebe cuine' ca' beṇə' gošagna', na' disipl ċhe' ca' ca' beṇə' migw ċhe beṇə' gošagna'anə'.

³⁶ Na' gozo'elene' lega'aque' to jempl par niċh gwsa'acbe'ine' de que bito gaquə yesə'ənaogüe' costombr gol ċhega'aque' na' yesə'ənaotie' de'en chsed chlo'ine'. Gože' lega'aque': —Notono beṇə' zo beṇə' ċhċheze'e xa cobe'en na' yode'en xa gole'enə'. Šə gone' ca' la' gwxiṇje' xa cobe' na'anə' na' xa gole'en bito gaquən lebe len pedas xa cobe'enə'. ³⁷ Na' leczə ca' notono zo beṇə' chgue'e bino cobən' lo'o yid golə. Šə gone' ca' ža, bino cobən' əċhezə'ən yid golən' na' laljə binon' na' cuiayi' yidən'. ³⁸ Cle la' cheyalə' que'e bino cobən' lo'o yid cobə. ³⁹ Na' ca' naquə beṇə' baċh yo'olaogüe' che'eje' bino golən' bito yene'ene' ye'eje' bino cobən', ċhedə' əne': “Bino golən' naquəchən güen.” Lezczə can' naquən len beṇə' baċh yo'o yičje' costombr gol ċhe'enə', bito yene'ene' gwzenague' ċhe de'e cobən'.

6

Ža dezcanz boso'olečhj disipl ca' trigon' par gwsa'ogüe'en

¹ Na' gozaquən to ža dezcanz Jeso'osən' gwdie' len disipl che' ca' gan' nyaž trigon'. Nach disipl che' ca' gosə'əlechje' trigon', na' gosə'əxobe'en, na' gwsa'ogüe'en. ² Nach besə'əle'i balə beṇə' fariseo ca' can' gwso'on disipl ca' na' gwse'e lega'aque': —¿Bixchen' chonle de'en bito de lsens goncho ža dezcanzən'?

³ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Ecabi za'alazə'əle de'en bablable can' ben de'e Rei Dabin' catə' le' na' beṇə' ljuežje' ca' gosə'ədone'? ⁴ Gwyeje' lo'o yo'oda' əblaonə' na' gwxi'e yetxtil de'en bazjəncua' bχoz ca' par Diozən', na' gwdaogüe'en len beṇə' ljuežje' ca' la'anə'əczə cui zjənaque' bχoz. Na' yetxtilən' cui de lsens par gao con to beṇə' len, letg bχoz ca' chac əsa'ogüe'en.

⁵ Na' leczə gwna Jeso'osən': —Naquən lao na'a əṇia' bin' naquən güen goncho ža dezcanzən', nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'ch.

Beyaque to beṇə' mbižə šla'a ne'en

⁶ Na' yeto ža dezcanz gozeje' lo'o yo'oda'onə' na' bsed blo'ine' beṇə' ca' ža'anə'. Na' entr beṇə' ca' ža'anə' len to beṇə' bambižə ne'e ličan'. ⁷ Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' beṇə' fariseo ca' nite'e na' chosə'əgüiateze' Jeso'osən', chəsə'əbeze' šə goyone' be'enə' ža dezcanzən' par nič əsa'ogüe' xya contr le'. ⁸ Na' gocbe'i Jeso'osən' xbab čega'aque'enə' na' gože' ben' mbižə ne'inə': —Da ngalə.

Nach bgüiguə' be'enə' gwzeche' laogüe'enə'.
 9 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gonšc xbab
 çhelen' naquən' na lein'. ¿Enan goncho de'e güen
 ža dezcanzən', o šə nan goncho de'e mal? ¿Enan
 goncho par niç cui sa'at beṇə' o šə nan goncho
 par niç sa'ate'?

10 Jeso'osən' bgüie' yogue'e nach gože' be'enə':
 —Bli na'onə'.

Nach bli na' be'enə', na' beyaquen. 11 Na' beṇə'
 ca' choso'osed choso'olo'i lein' na' beṇə' fariseo
 ca' lechguale besə'əže'e, na' gwzolao bosə'oxi'e entr
 lega'aque' naclə so'one' len Jeso'osən'.

Jeso'osən' gwleje' šiz̄in beṇə' bsi'e apostol

12 Na' to ža gozej Jeso'osən' lao ya'an jene'
 orasyon. Na' bedo yel bene' orasyon lao Diozən'.

13 Na' catə' gwyeni'inə' bolgüiže' disipl ca' par
 gosə'əbigue'e gan' zoe'enə' nach gwleje' šiz̄ine' na'
 əbsi'e lega'aque' apostol. 14 Na' beṇə' quingan'
 gwleje': Simon ben' bsi'e Bed, na' Ndrəs beṇə' bišə'
 Bedən', na' Jacob, na' Juan, na' Lip, na' Bartolome,

15 na' Matio, na' Tomas, na' Jacob xi'in Alfeo, na'
 Simon Selote, 16 na' Jodas xi'in Jacob, nach Jod
 Iscariot ben' əbdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr
 ca'.

Jeso'osən' bzejni'ine' beṇə' dao' beṇə' zil

17 Na' beyetje' ya'anə' len lega'aque' na' gwzeche'
 gan' naquə lašə' len disipl che' ca'. Na' leczə
 nitə' beṇə' zan beṇə' za'ac doxen Jodean', do
 Jerosalennə' na' do gan' mbane Tiro na' Sidon.
 Na' Tiron' len Sidonnə' zjəchi'in cho'a nisdə'onə'.
 Na' entr beṇə' ca' nitə' choso'ozenag xtižə'
 Jeso'osən' zjəlen balə beṇə' chse'i yižgüe', na'

Jeso'osən' beyone' lega'aque'. 18 Na' beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'aždaoga'aque'enə' Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaze'. 19 Na' yoguə' beṇə' besə'əyiljlaže'e naclə so'one' par niçh yesə'əlapə' na'aga'aquen' le' chedə' len yelə' guac che'enə' chone' par chega'a yižgüe' de'en chse'i to toga'aque'.

Non' zo mbalaz na' non' cui zo mbalaz

20 Na' Jeso'osən' gwlis laogüe'enə' bgüie' disipl che' ca' na' gože' lega'aque': —Mbalaz zo le'e beṇə' yašə' chedə' cho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e.

21 Mbalaz so le'e chdonle ṇa'a, chedə' gwžin ža catə' cuich tonle.

Na' mbalaz so le'e chbežle ṇa'a, chedə' Diozən' gone' par niçh yebeile.

22 Nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch. Na' mbalaz sole šə por ni che de'en chonlilažə'əle nada' chəsə'əgue'i beṇə' le'e, na' šə chesyə'əbeje' le'e lo'o yo'odao' chega'aque'enə', na' šə choso'ožia choso'onite'e le'e, na' šə chəsə'əne' de que nacle beṇə' mal. 23 Leyebeichgüei catə'an chac de'e quinga, na' le'e so mbalaz, chedə' Diozən' gone' par niçh gaquəchgua de'e güen chele catə' yežinle gan' zoe'enə'. Can' chso'onene' le'e ca'aczən' gwso'one de'e xaxta'oga'aque'enə' de'e profet ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'.

24 Pero probchguazə le'e beṇə' gwni'a. Chac güen chele ṇa'a, pero caguə par zejlicanen' gaquə güen chele.

25 Probchguazə le'e dechgua de'e chaole ṇa'a. Gwžin ža catə' cuich bi gatə' chele.

Probchguazə le'e zole legr ṇa'a. Gwžin ža catə' yegüine'ele na' cuežyašə'əle.

26 Probchguazə le'e chso'elao' yoguə'əloḷ beṇə' le'e. Ca'aczən' gwso'elao' de'e xaxta'oga'aquen' profet goxoayag ca'.

Cheyalə' gaquecho che beṇə' contr checho

27 Pero le'e chzenagle chia', le'e gaque che beṇə' contr chele ca', le'e gontezə le'e gon de'e güen len beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'e. 28 Le'e nabtezə le'e nab par nič beṇə' ca' chso'on contr le'e nite'e mbalaz. Le'e so le'e gon orasyon par beṇə' ca' choso'ožia le'e xyachol. 29 Šə to beṇə' tie' xaguə'əlen' šla'a, le'e güe'e de'en yešla'a. Šə to beṇə' əque'e xadon chelen' la fuers, legüe' latjə chine' len xcamislen'. 30 Notə'ətezə beṇə' bi nabene' le'e, gwnežjwlene'en. Šə to beṇə' əque'e bitə'ətezə de'en de chele, bito yeṇablen. 31 Con yoguə' de'e güen de'e chene'ele so'on beṇə'čən' len le'e, con ca'atezəczən' cheyalə' gonle len lega'aque'.

32 Šə porzə chaquele che beṇə' ca' chsa'aque chele, ĵbixa yejlaotgualen'? Le'egatezə ca' chso'on beṇə' güen de'e mal ca', chsa'aque' che beṇə' ca' chsa'aque chega'aque'. 33 Leczə šə chonle de'e güen porzə len beṇə' ca' chso'on de'e güen len le'e, ĵbixa yejlaotgualen'? Le'egatezə can' chso'on beṇə' güen de'e mal ca'. 34 Šə porzə chbejle bi de'en chbejle len beṇə' sole lez yesyə'əyone'en le'e, ĵbixa yejlaotgualen'? Le'egatezə can' chso'on beṇə' güen de'e malən', chesə'əbeje' bi de'en chesə'əbeje' ljuežjga'aque' na' nite'e lez yesyə'ənežjue'en. 35 Pero na' le'e ža, le'e so le'e gaque che beṇə' contr chele ca', na' le'e so le'e gon de'e güen. Na' le'e so le'e cuej bi de'en cuejle beṇə' na' bito sole lez

yesyə'əyone'en. Šə gonle ca', gwlo'ele de que nacle xi'in Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao, na' Diozən' gone' le'e yelə' bala'an xen. Le'enə' naque' gaɣjwlažə' len beṇə' ca' cui chso'e yelə' choɣcwlən che' na' yeziquə'əchlə beṇə' gūen de'e mal ca'.
³⁶ Cheyalə' yeyašə' yeži'ilažə'əle lɣuežj beṇəchle ca Xachon' ben' zo yoban' cheyašə' cheži'ilaže'e yoguə' beṇəchən'.

Bito cheyalə' ṇacho che beṇə' de que zjənapə' dolə'

³⁷ Bito gonle xbab de que zaquə'əle par ɕhoglaolen che beṇə' de que zjənapə' dolə'. Šə ɕhoglaolen che beṇə' de que zjənapə' dolə', le'egatezə ca' Diozən' ɕhoglaogüe'en chele de que nable dolə'. Na' bito bi yosbague'ele beṇə' de que zjənapə' dolə' par niɕ Diozən' bito bi yosbague'ene' le'e de que nable dolə'. Le'e so le'e yezi'ixen che beṇə' par niɕ Diozən' yezi'ixene' chele. ³⁸ Le'e so le'e gwnežjo beṇə' šə bi de'en chəsə'əyažjəne'. Can' chso'on balə beṇə' lechgualə nale'e choso'ochixe' bi de'en chso'ote'e, chosə'əchiše'e lao medid ɕhega'aque'en na' choso'osi'inse'en na' chso'one' xte ca chezoya'an, ca'aczən' cheyalə' gonle gwnežjwle bi de'en chəsə'əyažje beṇə' par niɕ leczə ca' gon Diozən' len le'e.

³⁹ Nach Jeso'osən' be'elene' beṇə' ca' ža'anə' yeto jempl. Na' bsaquə'əlebene' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' ca beṇə' lɕhol ɕhedə' bito gwse'ejni'ine' de'en naquə de'e li na' de'e na'anə' bito goquə yoso'osed yoso'olo'ine'en beṇə' yoblə. Na' gwne': —¿Eguaquə to beṇə' lɕhol cue'e nez yeto beṇə' lɕholən'? Bito gaque'. Nezecho

de que txen žjəsə'əbixē' to lo'o yech. ⁴⁰ Šə to beṇə' chsede' len to maestr, bito ṇacho guaquə əgwsedene' maestrən'. Na' la'anə'əczə šə ben' chsed ta' yichje' yoguə'ələl de'en əgwlo'i maestrən' le', bito gague' beṇə' si'inch ca maestrən', sino ca-chozəczə gague'.

⁴¹ Chle'ile güe' dao' de'en žia cožə' beṇə' ljuežjle na' cabi chele'ile güe' xen de'en žia cožə'əlen'.

⁴² Che' beṇə' ljuežjle: “Be' latjə gona' rmech güe' daon' de'en žia cožo'o”, na' bito chonle rmech güe' xen de'en žia cožə'əlen'. Beṇə' goxoayag le'e, zgua'atec le'e gon rmech güe' xennə' de'en žia cožə'əlen' na' techlə ənezele bi rmechən' chyažjele par gonle rmech güe' daon' de'en žia cožə' beṇə' ljuežjlen'.

De'en choncho chlo'in bin' yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'

⁴³ Bito ṇacho de que to yag frot güen chbian frot de'e cui naquə güen, na' nic əṇacho de que yag frot de'en cui naquə güen chbian frot güen.

⁴⁴ Segon can' naquə frot de'en chbia to to yaguən' nezecho bi clas yaguən'. Yag yešə' bito chbian yixgüion', nic yag bisga' chbian obas. ⁴⁵ To beṇə' la'aždao' xi'ilažə' chone' de'e güen, chedə' la' can' nan lo'o yichjla'ažda'ogüe' nan' chone'. Na' ben' chon de'e mal chone' ca' chedə' chzenague' che la'ažda'omale'enə'. Na' yoguə'əte dižə' de'en chchoj cho'achon' la' lo'o yichjla'ažda'ocho na'anə' za'an.

Chopə beṇə', na' yo'o de'en gwso'on to toe'

⁴⁶ ¿Bixchen' che'ele nada' “Xana”, na' cui chonle can' nona' mendadən'? ⁴⁷ Na'a nia' le'e can' gwxaquə'əlebe yoguə' non' nao nada' na'

chzenague' xtiža'anə' na' chone' can' nona' mendadən'. ⁴⁸ Gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' ben yo'o. Na' gwche'ene' zitjw gwleque' lan yo'onə' de'en naquə de'e gual. Na' catə' bchojchgua yaonə', gwyechjən liže'enə' na' bito bebixən cuiayi'in, čhedə' gwzo chechchguan. ⁴⁹ Na' yoguə' non' cui chzenague' che xtiža'anə' gwxaquə'əlebene' ca yeto beṇə' ben yo'o. Con bene'en lao yo na'azə sin cui bi lanei gwleque'. Na' catə' bchojchgua yaonə' gwyechjən liže'enə', na' bebixən gwžiai'i'iteczən.

7

Jeso'osən' beyone' xmos to capitan

¹ Na' catə' beyož be' Jeso'osən' dižə'an len beṇə' ca', beyeje' Capernaunnə'. ² Na' zo to capitan beṇə' bito naque' beṇə' Izrael, na' zo to xmosə' chacšenchgüeine' na' yelezə gate'. Na' capitannə' chacchgüeine' che'. ³ Na' catə' bene capitannə' dižə' che Jeso'osən', bsele'e baḷə beṇə' golə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' par jse'etə'əyoine' Jeso'osən' šeje' liže'enə' par yeyone' xmosen'. ⁴ Nach catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' gwsa'atə'əyoine' le' gaquəlene' capitannə', na' gwse'e Jeso'osən': —Naque' to beṇə' zaque'e par gaquəleno'one', ⁵ čhedə' chaquene' che chio'o beṇə' Izrael. Na' le' bene' yo'odao' čheto' nga len xmeche'.

⁶ Nach gwyej Jeso'osən' len lega'aque'. Pero ze'e yesə'əžine' liže'enə' catə' bselə' capitannə' baḷə beṇə' migw che'enə' lao Jeso'osən', na' gwse'ene': —Capitannə' ne' de que bito gonzi'ilažo'o yido' liže'enə', čhedə' la' nezene' de que bito zaque'e par šo'o liže'enə'. ⁷ De'e na'anə' bito beyaxjene' deṇabene'

le' gaquəleno'one'. Con chene'ene' gonšgo' mendadən' na' yeyaque xmosə'enə'. ⁸ Capitannə' ne' de que zoe' xni'a rein', pero lecəə nitə' soldad che' ca' xni'enə'. Na' catə' che'e toe': "Gwyej", na' cheje', na' catə' che'e yetoe': "Da", na' chide'. Na' catə' che'e xmosen': "De'e nga gono", na' chone'en. Na' nezene' de que con ənao' yeyaque xmosə'enə' na' yeyaquene'.

⁹ Na' Jeso'osən' catə' benene' dižə' de'en əgwse' beṇə' migw che capitannə' le', bebanene' na' beyechje' gože' beṇə' ca' zjəsə'ənao le': —Echnia' le'e, bitonə' želda' beṇə' gonlilažə' nada' ca chonlilažə' capitannə' nada'. Ni to beṇə' Izrael cui chonlilažə' nada' ca benga.

¹⁰ Nach jəya'ac beṇə' ca' bselə' capitannə', na' catə' besyə'əžine' liže'enə' babeyaque xmosə'enə'.

Jeso'osən' bosbane' xi'in to no'olə gozebə

¹¹ Na' gwyej Jeso'osən' to syoda de'en nzi' Nain, nžague' disipl che' ca' na' zan beṇə' yoblə.

¹² Bazja'aque' galə'əzə par yesə'əžine' cho'a puert che syodan', na' lei chəsə'əchoj xonj beṇə' cho'a puertən' zjənlene' to beṇə' guat. Na' ben' gotən' naque' beṇə' tlišə', na' xne'en naque' beṇə' gozebə. Na' beṇə' zan beṇə' lao' syodan' zjənžague' xna' beṇə' guatən'. ¹³ Na' catə' ble'i Xanchon' no'olən', beyaše'ene' le', nach gože'ene': —Bito cuežo'.

¹⁴ Nach zde' na' jtane' yagant gan' xoa beṇə' guatən', na' beṇə' ca' zjənlen le'enə' gosə'əbeze'. Nach gože' beṇə' guatən': —Beṇə' güego', beyas.

¹⁵ Nach beṇə' guatən' beyase' gwchi'e na' gwzolaο chene'. Na' Jeso'osən' beyone' le' lao na' xne'enə'. ¹⁶ Na' yoguə' beṇə' ca' besə'əžebe' nach

gwso'elaogüe'e Diozən' chəsə'əne': —Babla' to profet əblao gan' nga zocho ŋa'a. Na' Diozən' bagocwlene' chio'o naccho ŋasyon che'enə'.

¹⁷ Na' ca naquə de'en ben Jeso'osən' gosə' gwłaljə dižə' che'enə' doxen Jodean' na' yež ca' de'en zjənyechj zjəmbi'i galə'əzə.

Juannə' bsele'e chopə disipl che' gan' zo Jeso'osən'

¹⁸ Nach disipl che Juannə' jəsyeye'elene' le' dižə' yoguə' ca naquə de'e ca' chon Jeso'osən'.

¹⁹ Nach gox Juannə' chopə disipl che' ca' nach gože' lega'aque': —Le'e žja'ac gan' zo Jeso'osən' na' ye'elene': “¿Elen' ben' naquən əselə' Diozən' o šə soto' lez yidə beṇə' yoblən'?”

²⁰ Nach disipl ca' catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' gwse'ene': —Juan ben' chchoa beṇə' nis bsele'e neto' laogo' nga par əṇabeto' le' šə len' ben' naquən əselə' Diozən' o šə soto' lez yidə beṇə' yoblən'.

²¹ Lao or na'atezə žlac ne'e nitə' disipl che Juannə', Jeso'osən' beyone' beṇə' zan beṇə' ca' chsa'acšene na' beṇə' chse'i yižgüe' gual. Leczə be-beje' de'e xio' ca' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə', na' bene' par nič besyə'əle'i beṇə' lchol.

²² Nach Jeso'osən' boži'e xtižə' beṇə' ca' bselə' Juannə' laogüe'enə' gože' lega'aque': —Le'e žjəya'ac na' le'e žjəyeyež Juannə' doxen de'e ca' bable'ile na' de'e ca' babenele. Bable'ile chona' par nič balə beṇə' lchol chesyə'əle'ine', na' balə beṇə' coj chesyə'əde', na' yebalə beṇə' cuež chesyə'əyenene', na' leczə balə beṇə' gwse'i yižgüe' de'en ne' lepr babesyə'əyaquene'. Bable'ile bosbana' balə beṇə' guat na' babenele cho'a dižə' güen dižə' cobə

chia'anə' len beṇə' yašə' ca'. ²³ Mbalaz zo beṇə' chejle'e de que Diozən' bsele'e nada'.

²⁴ Na' catə' besyə'əsa'ac disipl che Juannə' nach Jeso'osən' be'elene' beṇə' ca' zjəndobən' xtižə' Juannə', gože' lega'aque': —¿Nacxa naquə ben' jəle'itgüeiczele latjə dašən'? ¿Ešayečə šayen chaque'? Bito. ²⁵ ¿Nacxan' goque' catə' jəle'ilene'? ¿Enyaze' lachə' šao'? ¿əšə bito? la' beṇə' ca' zjənyaz lachə' šao' nite'e yo'o güenchgua ca no liž rei, na' bito bi chesə'əyažjene' par yesə'əchoje' ližga'aque'enə'. ²⁶ ¿Noxan' jəle'ilen' ža? ¿Eto profet ben' cho'e xtižə' Diozən'? De'e li naque' to profet. Pero əchnia' le'e caguə con to profetən'. ²⁷ Che bengan' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan:

Nada' Dioz əselə'a to beṇə' cuialaogüe' güe'e xtižo'onə',
par nič nitə' beṇə' probnid par əso'elaogüe'e le' catə'an yido'.

²⁸ Echnia' le'e, notono beṇəch ne'e so beṇə' naquəch beṇə' blaoch ca Juannə'. Na' notə'ətezəchlə beṇə' güe'e latjə nabia' Diozən' le', la'anə'əczə bito naque' beṇə' blao gwžin ža catə' šejni'ichene' chia' clezə ca Juannə'.

²⁹ Na' balə beṇə' gochixjw ca' na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' bčhoa Juannə' nis, gwsa'acbe'ine' de que de'e li zjənaque' beṇə' mal lao Diozən' catə' gwse'enene' dižə' de'en be' Juannə' len lega'aque'. ³⁰ Pero na' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwso'onczə yičjlaoga'aque' cui besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' can' gone'e Diozən' na' bito bčhoa Juannə' lega'aque' nis.

31 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Nac əgwsaquə'əlebetgüeida' le'e mbanle na'a? na' ¿nac nacle? 32 Egwsaquə'əlebeda' le'e ca bidao' chedə' cuiczə bi de žleb chele. Ca naquə bidao' ca' catə' nitə'əbo' do gan' chac ya'a chse' ljuežjga'acbo': “Bento' legr, bito gwyo'olažə'əle, na' babento' bgüine bgüež, peor.” 33 Juan ben' chchoa beṇə' nis bide' laole nga. Bito güe'ej gwdaošogüe'e can' chse'ej chsa'o beṇə' yoblə, na' nic güe'ej bino. Nach gwnale che': “Yo'o yaz de'e xi'onə' yichjla'aždaogüe'enə'.” 34 Na' nada' ža, Diozən' bsele'e nada' golja' beṇach, na' chle'ile che'ej chaogua' can' che'ej chaole, na' nale chia' de que naca' beṇə' lia na' beṇə' güe'e zo. Na' lecza nale de que naca' migw che beṇə' gochixjw ca' na' migw che yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e mal. 35 Pero na' Diozən' chone' par ničh beṇə' ca' choso'ozenag che' chso'one' ca nacia' de que le' naque' le'ezelaogüe beṇə' sin'.

Jeso'osən' gwyeye' liž Simon beṇə' fariseo

36 To beṇə' fariseo bene' combid Jeso'osən' šeje' liže'enə' par əsa'ogüe'. Na' bžin Jeso'osən' liž be'enə' na' gwchi'e cho'a mesən'. 37 Na' to no'olə beṇə' güen de'e mal beṇə' lao' syodan' gwṇezene' de que Jeso'osən' əžine' liž be'enə'. Na' Jeso'osən' len beṇə' ca' yela' banite'e cho'a mesən' par əsa'ogüe' catə' bgüiguə' no'olən' cuit Jeso'osən' noxe'e to lmet de yej de'e yožə to set de'e zaque'e de'e chlā' zix. 38 Na' no'olən' jəbigue'e galə'əzə xni'a Jeso'osən', na' gwcheže'. Nis əxchež che'enə' bžonən ni'a Jeso'osən' na' bgüisən. Na' bxie' ni'enə' len yišə' yichje'enə', na' bnope'en, na' gwdebe'en set zixən'.

39 Na' beṇə' fariseon' ben' ben Jeso'osən' com-bid, catə' ble'ine' can' chon no'olən', na' goquene': —Žalə' be'enga naque' profet, guacbe'ine' de que no'olə' nga naque' beṇə' güen de'e mal.

40 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Simon, de to de'e che'enda' əṇia' le'.

Nach Simonṇə' gože' Jeso'osən': —Gwnan Maestr.

41 Jeso'osən' gože'ene': —Gwzo to beṇə', na' gwnitə' čhopə beṇə' gwsa'ale'e xmeche'. Toe' gole'e gueyə' gueyoa mech de'en ne' denario, na' ben' yeto gole'e šiyon denario. 42 Na' čhopte beṇə' ca' ni toe' cui de čhega'aque' par yesyə'əyixjue' xyan', na' ben' gwlej mechə'n' bñitlaogüe' de'en chsa'ale'e čhe'enə'. Gwnašc nada', ĩnoe' entr beṇə' ca' čhopə gwsa'aquechene' čhe'?

43 Nach Simonṇə' gože'ene': —Šəquə ben' əbñitlaogüe' xya čhein' de'e xench.

Jeso'osən' gože'ene': —De'e li can' bagwna'onə'.

44 Nach gwyečhje' bgüie' no'olən' na' gože' Simonṇə': —ĭEchle'ido' no'olə' nga? Nada' bagwyo'a ližo' nga, na' bito beṇo' nis čhib ṇi'a, pero no'olə' nga bagwdibe' ṇi'anə' len nis əxchež čhe'enə', na' bxi'en len yišə' yičhje'enə'. 45 Bito bnopo'o nada', pero na' no'olə' nga dezd bla'atia' nga chnope'e ṇi'anə'. 46 Bito gwdebo' set yičhja'anə', pero no'olə' nga bagwdebe' set zixən' ṇi'anə'. 47 Na' əchnia' le', xtole'enə' gwsa'aquən de'e zan, pero babezi'ixena' čhe'. De'e na'anə' chacchgüeine' čhia'. Ben' bito əžinlažə' xtole'enə' ca xtolə' no'olə' nga, catə' yezi'ixena' čhe' bito gactequene' čhia'.

48 Nach gože' no'olən': —Babezi'ixena' xtoľo'onə'.

49 Nach beṇə' ca' chsa'o len Jeso'osən' txen lao mesən' gwzolaŋ chse' ljuežje': —¿Noxa bengā chāclizene' de que le'enə' chezi'ixene' dolə'?

50 Nach gož Jeso'osən': —De'en chonlilažo'o nada' babezi'ixena' chio'. Beyej to šao' to güen.

8

No'ol ca' gwsa'aclen Jeso'osən'

1 Na' techlə gwyej Jeso'osən' to to syoda na' to to yež de'en zjənyechj zjəmbi'i Galilean', na' jtixjui'e dižə' güen dižə' cobə de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Na' zja'aclen beṇə' šizjīn ca' le', beṇə' ca' zjənzi' apostol. 2 Nach xonj no'olə leczə zja'aclene' Jeso'osən', beṇə' ca' babeyone'. Bale' babebeje' de'e xio' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždaoga'aque'enə', na' yebale' babeyone' lega'aque' catə' gwsa'acšenene'. Na' entr no'ol ca' len ben' le Maria beṇə' Magdala, bebej Jeso'osən' gažə de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždaogüe'enə'. 3 Nach leczə len ben' le Xguan, xo'olə Chosa. Na' Chosan' yo'o lao ne'e chape' liž Erodən' na' yežlyo che' ca'. Na' leczə len ben' le San gwyejləne' Jeso'osən', na' yezan beṇə' yeziquə'əchlə. Na' no'ol ca' boso'ochine' bitə'ətezə de'en gotə' chega'aque' par bosə'ənežjue' de'en byažje Jeso'osən' len disipl che' ca'.

Jempl che beṇə' gozən'

4 Na' beṇə' zan besə'ədope' gan' zo Jeso'osən' beṇə' za'ac to to syoda ca'. Na' be'e to jempl bzejni'ine' lega'aque' can' gwxaquə'əlebe xtižə' Diozən'. Gwne': 5 —To beṇə' gwze'e zde' güen trigw. Na' lao chose' trigon' balən jəsə'əchazən

cho'a nez, na' boso'olej boso'ošošj beṇə' len, na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' gwsa'ob len. ⁶ Na' baḷən jəsə'əchazən ga naquə lao yej, na' cata' bla'aquəṇṇə' gosə'əbižən chedə' caguə bi gopə' denə'. ⁷ Na' yebaḷən besə'əgo'oṇən lao yo ga nchixə xsa yešə' na' bla'aquən txen na' boso'ololə' yag yešə' ca' lega'aquən. ⁸ Na' yebaḷən besə'əgo'oṇən lao yo šao' na' bla'aquən na' gosə'əbian to gueyoa güejə.

Na' beyož be'e dižə' quinga gwne' zižjo gwne':
—Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

Jeso'osən' gože' disipl che' ca' bixchen' bzejni'ine' beṇə' len jempl

⁹ Nach disipl che' ca' gosə'əṇabene' le' bi zeje jemplən' de'en be'enə'. ¹⁰ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Diozən' chone' par nič le'e ənezele de'en cui no gwneze antslə de que ṇabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Pero beṇə' yeziquə'əchlə cho'elenga'aca'ane' jempl chedə' bito chse'ejle'e chia'. Chona' ca' par nič yesə'əle'ine' de'en chona' na' bito sa'acbe'ine' bi zejen, na' par nič əse'enene' xtižə'anə' na' cui se'ejni'ine'en.

Jeso'osən' bzejni'ine' bi zeje jempl che beṇə' güen trigon'

¹¹ Na' ca naquə jempl nga zejen quinga: Ca de'en byažən' naquən xtižə' Diozən'. ¹² De'en jəsə'əchaz cho'a nezən' zejen ca beṇə' ca' chse'ene xtižə' Diozən' pero na' le'e chžinte gwxiye'enə' chebejən xtižə' Diozən' lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə' par nič cui so'onlilaže'ene' na' cui yesyə'əchoje' xni'a de'e malən'. ¹³ Na' de'e ca' besə'əgo'oṇ gan' naquə lao yej gwxaquə'əleben ca beṇə'

ca' chəsyə'abei choso'ozenag xtižə' Diozən'. Pero zjənaque' ca to de'e cui bi loī chon, šložga chse'ejle'e che xtižə' Diozən'. Na' catə' chac bi de'e mal čhega'aque' le'e chəsə'əbejyichjte'en cuich choso'ozenague' čhei. ¹⁴ Na' de'e ca' besə'əgo'oŋən lao yo ga nchixə xsa yešə' zejen ca beŋə' ca' bazjənenene' xtižə' Diozən'. Pero lao zjəmbanga'aque' chesyə'alal chesyə'əžejene', na' chse'enene' yesə'əni'e, na' chəsə'əde' legr. Na' de'e quinga chso'one'enə' choso'ololə'ən xtižə' Diozən' de'en bayo'o yichjla'aždaoga'aque'enə', na' de'e na'anə' cui chso'onlilaže'ene' can' cheyalə'. ¹⁵ Na' de'e ca' besə'əgo'oŋən lao yo ša'onə' zejen ca beŋə' la'aždao' güen ca' catə'ən chse'enene' xtižə' Diozən' chəsə'əzi'en chso'onen čhega'aque'. Na' chso'onlilaže'ene' na' chesə'əgo'o chesə'əčhejlaže'e len bitə'ətezə de'en chac čhega'aque' par chso'one' can' chene'e Diozən'.

Bitobi ngašə' de'e ŋacho cui no yene le'i

¹⁶ Na' Jeso'osən' bsaquə'əlebene' de'en bsd əblo'ine'enə' ca to yi', gwne': —Notono no gualə' to yi' na' gwdose'en to žomə na' nic no gwcuəšə'ən xan xcamei. Syempr chde'e yi'inə' le'e ze'e par nič əgwse'eni'in len yoguə' beŋə' so'o lo'o cuartən'. ¹⁷ Guaquə can' na dicho de'en na: “Yoguə'əlol de'en ngašə' ŋa'a, gwžin ža la'alaon, na' yoguə'əlol de'en cui no gwse'ejni'i antslə, leczə gwžin ža se'ejni'i beŋə' len.”

¹⁸ De'e na'anə' le'e co'o yichjle de'en chnia' le'e, čhedə' la' šə chzenagle xtižə'anə' əgwzejni'ichda' le'e. Pero na' šə bito chzenagle čhei, de'e daon' baŋezele ganlažə'əlen.

Xna' Jeso'osən' na' biše'e ca' besə'əžine' gan' zoe'

19 Na' xna' Jeso'osən' len beṇə' biše'e ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' gwsa'aclaže'e yesə'ədīe' pero tant beṇə' zan ža' caguə goquə yesə'əžine' gan' zoe'enə'. 20 Na' gwnitə' beṇə' gwse'e Jeso'osən': —Xna'on len beṇə' bišo'o ca' zjəzeche' na'ate, na' chse'enene' əso'elene' le' dižə'.

21 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən' na' chso'one' can' nan, lenczəga'aque'enə' zjənaque' xna'a na' biša'a.

Jeso'osən' bcueze' be' bdon' lao nīsda'onə'

22 Na' gozac to ža Jeso'osən' gwyo'e to lo'o barcw len disipl che' ca', na' gože' lega'aque': —Elaḡuə'əcho yešla'alə nīsda'onə'.

Nach boso'ose'e barcon'. 23 Lao zda barcon' gwtas Jeso'osən'. Na' gwzolao gwyečhj to be' gual lao nīsda'onə' na' barcon' gwzolao gwyožən nīsən' na' besə'əxožene' yesə'əbiayi'e. 24 Nach bosyo'osbane' Jeso'osən' gwse'ene': —iMaestr! iMaestr! iBačh chbiayi'icho!

Nach catə' gwyase' ne'e chas chatə' nīsda'onə' na' gwdile'en len be'enə', na' le'e gosə'əbe'ežiten. 25 Na' gože' lega'aque': —Cheyalə' šejle'echle čhia'.

Nach lega'aque' besə'əžebe' na' besyə'əbanene' na' gwse' ljuježje': —Bitolja naquə bengā con to beṇačhə, la' ħnacxa gon to beṇačh par yebecžie' be' gualən' len nīsda'onə'.

To beṇə' Gadara yo'o yaze' de'e xio'

26 Na' besə'əžine' laž beṇə' Gadara ca', to yež de'e chi' delant Galilean' əlaḡuə'əcho nīsda'onə'. 27 Na' catə' bechoj Jeso'osən' lo'o barcon', to beṇə' lao syodan' jəšague' le', beṇə' bagwža yo'o yaz de'e

xio' ca' yichjla'aždaogüe'en. Na' chde' con cui bi bi xe' chazache', na' bitoch zoe' yo'o, con bazoe' do capsant. ²⁸⁻²⁹ Na' beṇə' gwlaž che' ca' boso'ocheje' ni'a ne'e ca' gden na' gwsa'ape'ene', pero zan las de'e xio' ca' gwso'onən ca' bzojx btine' gdenṇə' na' leczə gwso'onən ca' gwyeje' gan' cui no beṇə' zjanla'. Na' be'enə' catə' ble'ine' Jeso'osən' na' bzo xibe' laogüe'enə' na' de'e xio' ca' boso'ogosya'an le', zižjo gosə'anən: —Partlə le', partlə neto', Jeso'os. Naco' Xi'in Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blaο. Chatə'ayoito' le' cui əgwchi' əgwsaco'o neto'.

De'e xio' ca' gosə'anən ca' chedə' Jeso'osən' bene' mendad yesyə'əchojən lo'o yichjla'aždao' be'enə'. ³⁰ Nach Jeso'osən' gožga'aquen': —iBi lele?

Na' gosə'anən: —Legion leto'.

Gosə'anən ca' chedə' zanən gwso'on yichjla'aždao' be'en'. ³¹ Na' de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoin Jeso'osən' cui gone' ca' žjəsyə'ədebən lo'o yech gabilən'. ³² Na' to ya'a de'e zo galə'əzə chaš beṇə' choso'oye' coš zan. Nach de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoin le' par güe'e latjə žjəsyə'əžo'on yichjla'aždao' coš ca'. Na' Jeso'osən' be'e latjə. ³³ Nach besyə'əchoj de'e xio' ca' yichjla'aždao' be'enə' na' jəsyə'əžo'on yichjla'aždao' coš ca'. Na' besyə'ədinses coš ca' le'e ya'anə' na' jəsyə'əxorəb lo'o nisda'onə', na' gwsa'atəb gwse'ejəb nisən'.

³⁴ Na' beṇə' ca' choso'oye' coš ca' besə'əle'ine' de'en bagoquən' na' de'en besə'əžebchgüe' besa'acdoe' nach jəsyə'ədixjue'ine' beṇə' laο syodan', na' beṇə' nitə' do yoba can' bagoquən'. ³⁵ Na' beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' beṇə' goye coš ca' ja'aque' jəsə'əgüie' de'en bagoquən'. Na' catə'

besə'əžine' gan' zo Jeso'osən', besə'əle'ine' be'enə' gwyo'o gwyaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə' bachi'e galə'əzə cuit Jeso'osən', nyaz xalane'e, na' babezošao' yichjla'aždaogüe'enə'. Na' besə'əžebe' de'en goquən'. ³⁶ Na' beṇə' ca' besə'əle'i de'en goquən' gwse'e beṇə' ca' yela' can' beyaque ben' gwyo'o de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə'. ³⁷ Nach yoguə'əloḷ beṇə' ca' ža' gan' mbane Gadaran' jse'etə'əyoine' Jeso'osən' yeze'e lažga'aque'enə' čhedə' besə'əžebchgüe'. Nach beyo'o Jeso'osən' lo'o barcon' par beze'e. ³⁸ Na' ben' bechoj de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə' gotə'əyoine' Jeso'osən' šejlene' le', pero Jeso'osən' bito be'e latjə, gože'ene': ³⁹ —Beyej ližo' na' jəyedixjue'e catec de'e mban' baben Diozən' len le'.

Na' beze'e, nach jəyede' doxen lao syodan' jəyezenene' catec de'e mban' baben Jeso'osən' len le'.

Jeso'osən' beyone' xi'in Jairon' na' yeto no'olə beṇə' gwdan lao xadon' che'enə'

⁴⁰ Na' catə' bežin Jeso'osən' Capernaunnə' beṇə' zan banitə' čəsə'əbeze'ene' na' besyə'əbeichgüeine' de'e bežine'enə'. ⁴¹ Na' bžin to beṇə' le Jairo, ben' naquə beṇə' gwnabia' čhe yo'odao' čhe beṇə' Izrael ca'. Na' bzo xibe' lao Jeso'osən' gotə'əyoine' le' šejlene' le' liže'enə' ⁴² čhedə' bazon gat bi'i no'ol čhe'enə'. Nacho' bi'i tlišə'əzə na' šižin izgueibo'. Na' lao zda Jeso'osən' len le', beṇə' zan gosə'əbiadi'ene' xte bosə'očhi'ižojene'.

⁴³ Na' len to no'olə bagoc šižin iz chzoe' bgua'a na' babenditjei zgade xmechen' len beṇə' güen

rmech ca'. Na' notono goquə gon le' rmech.
 44 Na' bgüigua' no'olən' cožə' Jeso'osən' na' gwdane'
 lox xadoŋ che'enə', na' le'e gwlezte bgua'a de'en
 chzo'enə'.

45 Na' gož' Jeso'osən' beŋə' ca' zja'aclen le': —¿Non'
 bagwdan nada'?

Na' yogue'e bito gosə'əchebe' de que gosə'əgane'
 le'. Nach Bedən' len beŋə' ca' zja'aclen Jeso'osən'
 gwse'ene': —Maestr, beŋə' zan ža' nga, na'
 chesə'əchi'izəje' le'.

46 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —To beŋə' bag-
 wdane' nada'. Na' chacbe'ida' de que beyaquene'
 len yelə' guac chia'anə'.

47 Nach no'olən' catə' gocbe'ine' de que cabi
 bgašə' de'en bene'enə', bgüigue'e lao Jeso'osən'
 do chaž chžebe', na' bzo xibe' laogüe'enə' be'e
 dižə' lao yoguə' beŋə' ca' ža'anə' bixchen' gw-
 dane'ene' na' can' goquə le'e beyacteine'. 48 Nach
 gož' Jeso'osən' no'olən': —Xi'indaogua'a, babeyacdo'
 čhedə' chonlilažo'o nada'. Beyej to šao' to güen.

49 Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'an ca' catə' bžin to
 beŋə' gwza' liž Jairon' ježe'ene': —Bagot bi'i no'ol
 dao' čhio'onə'. Bitoch gondo' maestrən' zed.

50 Pero na' catə' bene Jeso'osən' dižə'anə' gože'
 Jairon': —Bito žebo'. Con benlilažə' nada'.

51 Na' catə' besə'əžine' liž be'enə' Jeso'osən' bito
 be'e latjə so'o beŋə' ca' zja'aclen le' sino Bedən' len
 Juannə' len Jacobən' na' len xaxna' bi'i guat na'azə.

52 Na' bačh chacchgua scanđl čhedə' yoguə' beŋə'
 ca' ža'anə' chəsə'əbežchgüe', pero gož' Jeso'osən'
 lega'aque': —Bito cuežle. Bito nacbo' bi'i guat, con
 čhtasbo'onə'.

⁵³ Na' gosə'əzi'ichi'izē'ene' chedə' zjənezene' de que bagotbo'onə'. ⁵⁴ Pero Jeso'osən' bexe'e na' bi'i no'olə guat da'onə' na' bolgüiže'ebo' che'ebo': —No'ol dao' beyas.

⁵⁵ Nach bebambo' na' le'e beyastebo'. Na' ben Jeso'osən' mendadən' əso'ebo' de'e gaobo'. ⁵⁶ Na' besyə'əbanchgüei xaxna'abo'on, pero Jeso'osən' bene' mendad cui əso'e dižə' can' goquən'.

9

Jeso'osən' bsele'e disipl che' ca' šižin jəsə'ədixjui'e xtiže'enə'

¹ Jeso'osən' betobe' disipl che' ca' šižin na' bnežjue' lega'aque' yelə' guac par nič əsa'aque' yesyə'əbeje' de'e xio' zjəyo'o zjəyaz yičjla'aždao' beṇə', na' leczə par nič əsa'aque' yesyə'əyone' beṇə' chsa'acšene. ² Na' leczə bene' mendad žjəsə'ədixjui'e de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Na' bene' mendad yesyə'əyone' no beṇə' güe'. ³ Na' gože' lega'aque': —Bito bi goxə'əle tnezən'. Bito yeyiljle garot goxə'əle, nic gua'ale bsod, ni yet, ni mech, na' bito gua'ale chopə xadon. ⁴ Na' gatə'ətezə əžinle na' no ližei š'ole, na'atezə sole na' na'atezə əsa'acle par šejəchle. ⁵ Na' gatə'ətezə yež əžinle ga cui yesə'əgüialaogüe' le'e, catə' yesa'acle yežən' əgws'i'ins ni'alēn' par yežib bište de'en gwžianṇə'. Gonle ca' par nič əgwlo'iga'aquelene' de que de'e malən' chso'one' cui choso'ozenague' xtižə' Diozən' de'en cho'ele.

⁶ Nach disipl ca' ja'aque' to to yež, jəsə'ədixjui'e dižə' güen dižə' cobən' na' besyə'əyone' no beṇə' güe'.

Bagwso'ote' Juan ben' bchoa beṇə' nis

7 Na' goberṇador Erodən' goquene' tolə catə' benene' yoguə'əloḷ de'en chon Jeso'osən' len disipl che' ca'. Gocžejlaž'e' chedə' balə beṇə' gwse'ene' de que babeban de'e Juannə' ladjo beṇə' guat ca' na' chone' de'e quinga. 8 Na' yebale' gwse'ene' de que profet Liazən' babelə' yežlyo nga de'e yoblə na' chone' de'e quinga. Yebale' gosə'əne' de que to profet beṇə' gwzo cana'ate babebane' ladjo beṇə' guat ca' na' chone' de'e quinga. 9 Na' Erodən' gwne': —Bena' mendad gosə'əchogue' yen de'e Juannə', pero ¿noxa bengə babenda' dižə' chei?

Na' gwdiljlaž'e' naclə gone' par le'ine' Jeso'osən'.

Bguao Jeso'osən' gueya' mil beṇə'

10 Na' catə' besyə'əžin disipl ca' gan' zo Jeso'osən' gwse'ene' can' jse'ene'enə'. Na' gwche' lege'aque' partlə na' ja'aque' to latjə gan' mbane syoda de'en nzi' Betsaida. 11 Catə' gwsa'acbe'i beṇə' ca' nitə' gan' gwzo Jeso'osən' de que bagwze'e len disipl che' ca' nach jəsə'ənaogüe' lege'aque'. Jeso'osən' bebeine' bgüialaogüe' lege'aque' na' bsd blo'ine' de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Na' beyone' beṇə' ca' chsa'acšene.

12 Catə' gwzolao chxoə bgüižən' nach disipl ca' šižin gwse'e Jeso'osən': —Bselə' beṇə' quinga yež ca' de'en nyečhj mbi'i nga par yesə'əyilje' gan' yesə'ətase' na' par ničh yesə'əželene' de'e se'ej əsa'ogüe' chedə' latjə gan' zocho nga naquən to ga cui no ṇla'.

13 Pero na' gož Jeso'osən' lege'aque': —Le'e gwnežjo de'e sa'ogüe'.

Na' gwse'ene': —Gueyə'əga yetxtil na' chopga bel ya'a de checho. Lete šə si'ichchon par gaquen əsa'o yoguə' beṇə' quinga.

¹⁴ Gosə'əne' ca' chedə' la' ža' ca gueyə' mil beṇə' byo. Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Le'e gon mendad yesə'əbe' šiyon güejə beṇə' ca'.

¹⁵ Nach disipl ca' gwso'one' mendad yesə'əbe' yoguə' beṇə' ca'. ¹⁶ Na' Jeso'osən' gwxi'e gueyə' yetxtilən' na' chopə bel ya'anə', na' bgüie' yobalə be'e yelə' choxcwlen che Diozən', na' bzojje'en na' bnežjue'en disipl che' ca' par gwso'e che che beṇə' ca'. ¹⁷ Na' yogue'e gwsa'ogüe'en xte ca gwse'eljene'. Nach pedas ca' besyə'əga'anən' bosyo'otobe'en, na' gwsa'aquən šižin žomə.

Bedən' gwne' de que Jeso'osən' naque' ben' bselə' Diozən'

¹⁸ Na' gozac yeto nitə' disipl che' ca' len le' na' Jeso'osən' chone' orasyon toze'. Nach gože' lega'aque': —¿Bin' chəsə'əna beṇə' zan ca', non' naca'nada'?

¹⁹ Na' gwse'e le': —Bale' chəsə'əne' naco' de'e Juan ben' bchoa beṇə' nis, na' yebale' chəsə'əne' de que naco' profet Liazən' ben' gwzo cana', na' yebale' chəsə'əne' de que naco' yeto profet beṇə' gwzo cana'ate na' le'enə' babeban ladjo beṇə' guat ca'.

²⁰ Nach gože' lega'aque': —¿Chexa le'e? ¿bi nale? ¿non' naca'?

Nach gož Bedən' le': —Len' naco' Crist ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon'.

Jeso'osən' gwduxjue'ine' disipl che' ca' de que gate'

21 Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' de que ni toe' cui əso'e dižə' de que len' naque' Cristən' ben' gwleј Diozən' par gaquəlene' nasyon chega'aque'enə'. 22 Na' gože' lega'aque': —Nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' benach. Na' de'e zan de'e chonən byen chi' saca'a. Na' ca naquə beṇə' goləblao che nasyon Izrael chechon' na' beṇə' blao che bxož checho ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoј de'e Moisezən', cabi se'eјle'e chia', na' so'ote' nada', pero na' yeyon ža yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat ca'.

23 Nach gože' yoguə' disipl che ca': —Notə'ətezle šə chene'ele gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle chia', cheyalə' əchoјyichјle de'en chene'ele gon cuinle par nič gonle con can' chene'e Diozən', na' bito bi gaquele che de'en chi' saquə'əle, la'anə'əczə šə so'ot beṇə' le'e to le'e yag coroz, con gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle chia'. 24 Notə'ətezle chaquele gonle par nič cui chi' saquə'əle o par nič cui no so'ot le'e, cuiayi'ile. Na' notə'ətezle chsanlažə' cuinle chi' saquə'əle o so'ot beṇə' le'e por ni chia' bade yelə' mban zejlicane chele. 25 Bito bi de'e güen gaquə che to beṇə' la'anə'əczə nabi'e doxen yežlyon' šə cuiayi'e cui gatə' yelə' mban che' zejlicane. 26 Notə'ətezle šə cheto'ile chia' na' che xtiža'anə', lecə ca' nada' yeto'ida' chele, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' benach. Yeto'ida' chele catə'an yida' de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' chia'anə' na' yelə' chey che'eni' che Xa' Diozən', na' yelə' chey che'eni' che angl che Diozən'. 27 Echnia' de que balle cabinə' gatle catə' le'ile can' gon Diozən' əgwlo'e yelə' gwnabia' che'enə'.

Jeso'osən' goque' ca to de'e chey che'eni'

²⁸ Na' goc to xman gwna Jeso'osən' ca', gwyeje' to lao ya'a jene' orasyon, na' gwçhe'e Bedən' len Juannə' na' Jacobən'. ²⁹ Na' lao bene' orasyonnə' goc cho'alaogüe'enə' ca de'e chey che'eni', na' xalane'enə' beyaquən šyiš xilə' xte gwṇatitən. ³⁰ Na' lao or na' de'e Moizezən' len profet Liazən' ben' gwzo cana' besyə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' Jeso'osən' be'elene' lega'aque' dižə'. ³¹ Gwso'e dižə' ca naquən' bazon gate' Jerosalennə'. Na' yelə' chey che'eni' che Diozən' gwyeçhjän lega'aque'. ³² Na' Bedən' len beṇə' ca' yeçhopə leçgualə gwsa'ac šə tasga'aque'. Pero catə' bechoj bišgal çhega'aque'enə' besə'əle'ine' Jeso'osən' len yelə' chey che'eni' che'enə', zeche' cho'elene' de'e Moizezən' len profet Liazən' dižə'. ³³ Na' žlac besyə'əṇitlao de'e Moizezən' len profet Liazən', Bedən' gože' Jeso'osən': —Maestr, güenchgua zocho nga na'a. ¿Eguaquə gonto' šonə ranš, ton par le', na' yeton par Moizezən', na' yeton par Liazən'?

Gwne' ca' çhedə' bito bene' xbab che de'en gwne'. ³⁴ Na' lao gwne' ca' gwyeçhjän bejon' lega'aque' na' besə'əžebe' laogüe de'en goc ca'. ³⁵ Na' gwse'enene' gož Diozən' lega'aque': —Bengan' xi'ina', ben' chacchgüeida' çhei. Çhe le'enə' le'e gwzenag.

³⁶ Na' catə' beyož gož Diozən' lega'aque' ca', besə'əle'ine' yetozə Jeso'osən'. Na' ca tyemp na' bitobi dižə' gwso'elene' yeziquə'əçhlə beṇə' ca naquə de'en bagwse'en besə'əle'ine'enə'. Con gwnitə'əteze' žizə che de'e ca'.

Beyon Jeso'osən' to bi'iyə'o yaz de'e xio'

³⁷ Na' beteyo catə' bačh besyə'əyetje' ya'anə', jəsə'əšag beṇə' zan lega'aque' gan' nite'enə'. ³⁸ Na' entr beṇə' zan ca' toe' gwṇe' zižjo na' gože' Jeso'osən': —Maestr, chatə'əyoida' le' gaquəlenšgo' xi'ina' nga, chedə' nacbo' xi'ina' tlišə'. ³⁹ Chṇiz de'e xi'onə' lebo', na' le'e chgosya'aten lebo', na' chonen par chazbo' šon xte chla' bžin' cho'abo', na' chonən lebo' zi', na' caṇe chechojən' lebo'. ⁴⁰ Bagotə'əyoida' disipl chio' ca' par ničh yesyə'əbeje' de'e xi'onə' cho'o chaz yičhja'ažda'obo'onə', pero bito gwsa'aque' yesyə'əbeje'en.

⁴¹ Na' Jeso'osən' gože' beṇə' ca' ža'anə': —¿Bixchexan' cui chejle'ele chia'? Clellən' chonle na' naljele. Bachac sša zoa' napa' yelə' chxenlažə' len le'e. ¿Batxan' šejle'ele chia'?

Nach gože' xa bida'onə': —Doa' xi'ino' nga.

⁴² Na' lao zjso'ebo' lao Jeso'osən' bṇiz de'e xi'onə' lebo', na' benən par ničh lechgualē fuert gwyazbo' šonṇə', na' bchix btolən lebo' lao yon'. Na' Jeso'osən' gwdile' de'e xi'onə' par ničh bechojən lo'o yičhja'ažda'obo'onə' na' beyaquebo'. Gwde na' beyone'ebo' lao na' xabo'onə'. ⁴³ Na' yogue'e besyə'əbanene' besə'əle'ine' yelə' guac che Diozən'.

De'e yoblə gwduxjue'e Jeso'osən' de que gate'

Na' besyə'əbanene' che yoguə' de'en chon Jeso'osən'. Na' lao nite'e ca', Jeso'osən' gože' disipl che' ca'azə: ⁴⁴ —Legon par ničh dižə' nga š'on yičhja'ažda'olen', chedə' la' nada' gaca' lao na' beṇə', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' benəch.

⁴⁵ Pero na' disipl ca' bito gwse'ejni'ine' dižə' de'en be' Jeso'osən' len lega'aque', chedə' bito

gože' lega'aque' clar bi zejen, na' besə'əžebe' par yesə'əṅabene' le' bi zejen de'e gože' lega'aque'.

Gwsa'acyožə disipl che' ca' noe' naquə blaoch

⁴⁶ Na' gwsa'acyožə disipl che' ca' entr lega'aque' noe' naquə beṅə' blaoch. ⁴⁷ Jeso'osən' gocbe'ine' xbab de'en gwso'one'enə' na' goxe' to bidao' na' bso'ebo' cuite'enə'. ⁴⁸ Na' gože' lega'aque': —Šə chonle güen len bidao' nga o len notə'ətezəchlə bidao' laogüe de'en chaquēle chia', choncze güen len nada'anə'. Na' catə' chonle güen len nada', lecə choncze güen len Diozən' ben' bseḷə' nada'. Na' notə'ətezle catə' chonle xbab che cuinle de que cuitec bi zaquə'əle, banaquəczle beṅə' blaō.

Ben' cui chon contr chio'o txenczən' chone' len chio'o

⁴⁹ Nach Juannə' gože'ene': —Maestr, babežagto' to beṅə' cho'e la'onə' par chebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṅə', na' bžonto' gone' ca' chedə' bito chone' txen len chio'o.

⁵⁰ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bitō gwžonle gone' ca' chedə' šə to beṅə' cui chone' contr chio'o, txenczən' chone' len chio'o.

Jeso'osən' gwdile' Jacobən' na' Juannə'

⁵¹ Na' laogüe bazon baozə par yezi' yeca'a Diozən' le', gwchoglaže'e šeje' Jerosalennə'. ⁵² Na' bseḷe'e to chopə beṅə' gosə'əbialao laogüe'enə'. Na' ja'aque' to yež gan' mbane Samarian' par nič žjesə'əsi'ini'e gan' so Jeso'osən' len disipl che' ca'. ⁵³ Pero beṅə' Samaria ca' bito besə'əgüialaogüe' lega'aque', chedə' Jeso'osən' len disipl che' ca' chja'aque' Jerosalennə'. ⁵⁴ Na' disipl che' ca' chopə, Juannə' len Jacobən', catə' besə'əle'ine'

can' gwso'on beṇə' Samaria ca' nach gosə'əṇabene' Jeso'osən' gwse'ene': —Maestr, ζəche'endo' gonto' can' ben profet Liazən' ben' gwzo cana', əṇabeto' Diozən' əsele'e yi' par əgwzeyən beṇə' quinga?

⁵⁵ Pero Jeso'osən' gwyechje' na' gwdile' lega'aque' gože': —Le'e bito nezele non' chnabia' yichjla'ažda'olen'. ⁵⁶ La' nada' bito bida' par əgwziayi'a beṇachən', sino bida' par nič gona' ca cui žjəya'aque' lao yi' gabilən', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇach.

Nach ja'aque' yež yoblə.

*Can' gož Jeso'osən' beṇə' ca' gwse'ene
yesə'ənaogüe'ene'*

⁵⁷ Lao zja'aque'enə' to beṇə' gože' le': —Sa'alena' le' gatə'ətezə šejo'.

⁵⁸ Nach gož Jeso'osən' le': —Zjəde liž becoyo'o ca' na' leczə ca' zjəde liž bia ca' zo xile'e bia chaš yoba, pero bito bi xlatja' de gan' gona' dezcanz, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇach.

⁵⁹ Na' Jeso'osən' gože' yeto beṇə': —Denao nada'.

Pero be'enə' gože' le': —Xana' be' latjə zgua'atec yega'anlena' xa'anə' xte catə' əžin ža gate' par nič əgwcuaša'ane'.

⁶⁰ Na' gož Jeso'osən' le': —Beṇə' ca' zjənaquə len yichjla'ažda'oga'aquen' ca beṇə' guat guaquə yesə'əcuəše'e beṇə' guat ca'. Pero le' jətixjue'e de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə.

⁶¹ Nach leczə yetoe' gože' Jeso'osən': —Sa'alena' le' Xana', pero zgua'atec be'ešga latjə žjəyezeida' famiły chia' dižə'.

⁶² Jeso'osən' gože' le': —Beṇə' bagwzolao naogüe' nada' šə bito naogüe' do yichj do laže'e, na' šə yo'o

yichje' che de'e ca' bocua'ane', bito zaque'e par gone' xšin Diozən'. Na' gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' chgüia traslə žlac chgua'ane' go'oṇ.

10

Jeso'osən' bsele'e gyonši beṇə' žjəsə'ədixjui'e xtiže'ena'

¹ Gwde de'e quinga, Xanchoṇ' gwleje' gyonši beṇə'. Na' bene' mendad yesə'əbialaogüe' əžja'ac čopə güeje' to to syoda na' to to yež gan' ze'e šej le'. ² Na' antslə ze'e žja'aque' gože' lega'aque': —De'en chona'anə' gwxaquə'əleben ca to cwseš xen de'en chotoba'. Na' chyažjda' beṇə' zan sa'aclene' nada', pero to čopgale nitə'. De'e na'anə' leṇabe Xancho Diozən' əselə'əche' beṇə' zanch par əsa'aclene' chio'o chixjue'echo xtiže'ena'. ³ Na' le'e gon xbab de que nadan' chselə'a le'e žjətixjue'ile xtiža'an len beṇə' ca' gwxaquə'əlebe ca bež, na' le'e gwxaquə'əlebele ca xilə' dao' ladjoga'aque'ena'. Can' chso'on bež ca' chso'otteb xilə' dao', leczə can' se'ene beṇə' so'ote' le'e. ⁴ Bito gua'ale mech, ni xala'anle, ni xelle, na' bito šeile gan' əgguaple beṇə' diox beṇə' yežagle tnez. ⁵ Na' notə'ətezə ližei šo'ole, zgua'atec əṇale: “Chṇablažə'əšga so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', le'e nitə'əle nga.” ⁶ Šə na' zo to beṇə' chene'ene' so cueze' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogüe'ena', na' gaquə can' bagwṇablažə'əle par so cueze' binlo. Pero šə bito no zo no chon ca so cueze' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogüe'en, bito gaquə ca de'en bagwṇablažə'əlen'. ⁷ Na' le'e yo'o na'atezə yega'anle. Bito yeyilje ga yoblə sole. Le'e ye'ej le'e gao bitə'ətezə de'en so'one' ye'ej gaole. Ca to

beṇə' güen žin cheyalə' si'e laxjue', le'egatezə ca' le'e zaquə'əle par so'one' de'e ye'ej de'e gaole. ⁸ Na' catə' əžinle to yež ga əso'elaogüe'e le'e, ye'ej gaotezle de'en so'one' le'e. ⁹ Le'e yeyon beṇə' güe' nitə' yež gan' əžinlen', na' le'e ye'ega'aque': "Babžin ža chene'e Diozən' güe'ele latjə nabi'e le'e." ¹⁰ Pero na' catə' əžinle to yež ga cui yesə'əgüialaogüe' le'e, ležja'ac lao lqueyən' na' le'e ye'ega'aque': ¹¹ "Bište che lažle nga de'en žia ni'ato' quinga yosi'insto'on par nič əgwlo'ito' le'e de que de'e malən' chonle bito chzenagle xtižə' Diozən' de'en cho'eto'onə'. Pero na' chyixjue'ito' le'e de que Diozən' chene'ene' güe'ele latjə nabi'e le'e."

¹² Na' gož Jeso'osən' beṇə' gyonši ca': —Diozən' bene' par nič byinj yi' na' sofr lao' syoda Sodoman' por ni che de'en cui boso'ozenag beṇə' ca' che'. Na' de'e li əchnia' le'e, žan' gaquə juisyən' beṇə' ca' cui yoso'ogüialao le'e yesə'əzaquə'əzi'iche' clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodoman'.

Beṇə' ca' cui choso'ozenag xtižə' Jeso'osən'

¹³ Nach gozna Jeso'osən': —iProbchguazə le'e beṇə' Corazin! iProbchguazə le'e beṇə' Betsaida! Beṇə' ca' nitə' Tiro na' Sidon le'e besyə'ədinjteine' xtolə'əga'aque'enə' žalə' blo'iga'acda'ane' yelə' guac chia'anə' ca de'en bablo'ida' le'e. Žalə' goquə ca' sa'azlje' lachə' zešə' na' zosə'əža'alja cuinga'aque' de par nič sa'ache'i beṇə' de que babiesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'. ¹⁴ Saquə'əzi'ichle clezə ca beṇə' ca' nitə' Tiro na' Sidon catə' əžin ža gaquə juisyən'. ¹⁵ Le'e nitə'əle Capernaunnə' chonle xbabən' de que Diozən' gončgüe' le'e yelə' bala'an. Pero bito gone' le'e

yelə' bala'an, sino gone' le'e castigw zejlicane de'en cui chejle'ele chia'.

16 Nach Jeso'osən' goze'e beṇə' gyonši ca': —Beṇə' gwzenag xtižə'əlen' leczə gwzenague' xtiža'anə', na' beṇə' gonzə yichjlaogüe cui gwzenague' xtižə'əlen', leczə bito gwzenague' chia' nada'. Na' beṇə' gonzə yichjlaogüe cui gwzenague' xtiža'anə', leczə bito gwzenague' xtižə' Diozən' ben' bselə' nada'.

Besyə'əžin beṇə' gyonši ca'

17 Beṇə' gyonši ca' catə' beyož jəsə'ədixjuie xtižə' Jeso'osən' besyə'əžine' gan' zoe', na' besyə'əbeichgüeine'. Nach gwse'e Jeso'osən': —Xanto', de'e zan miḷagr babento' cho'eto' la'onə' par chebejto' de'e xio' ca' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' na' choso'ozenaguən cħeto'.

18 Na' gože' lega'aque': —Ble'ida' can' gwnit yelə' gwnabia' cħe Satanasən' to žalnez. 19 Babeṇa' le'e yelə' guac par niç əgwlej əgwšoşjle no bel əznia' na' no beḡgoni', na' leczə əgwlej əgwšoşjle gwxiye'enə'. Na' bito bi de de'e soi gonen le'e zi'. 20 Pero bito yebeitequele de que de'e xio' ca' choso'ozenaguən cħele, sino le'e yebeichgüei de que Diozən' babzoje' lalen' le'e librən' gan' zjənyoʃ la yoguə'əloʃ xi'iṇe' ca'.

Bebeichgüei Jeso'osən'

21 Lao or na'atezə ben Spirit cħe Diozən' ca bebeichgüei Jeso'osən'. Na' bene' orasyon lao Diozən', gwne': —Xa' len' chnabi'o beṇə' ca' ža' yoban' na' yežlyon'. Na' chona' yelə' choxcwlen cħio' de que babzejni'ido' balə beṇə' can' cħe'endo' so'e latjə ṇabi'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Babzejni'ido'on

beṇə' ca' gwsa'acbe'i chəsə'əyažjene' no əgwسد əgwlo'i lega'aque' na' bito bzejni'ido'on beṇə' ca' chso'on xbab de que zjənaque' beṇə' sin' na' beṇə' zjənyejni'i. Beno' ca' ža Xa, čhedə' can' gwyazlažo'o.

²² Nach gože' beṇə' ca' ža'anə': —Xa'anə' babene' lao na'a chona' par ničh chombia' beṇə' le'. Le' nombi'ayaṇe'e nada' na' nada' nombi'ayaṇa'a le'. Na' beṇə' ca' bagwleja' par zjənombi'e Xa'anə', chona' par ničh zjənombi'ene'. Na' notono no nochlə zjənombia' Xa'anə' na' ni nada'.

²³ Na' gwyechj Jeso'osən' bgüie' disipl che' ca' na' gože' lega'acze': —Mbalaz zole ca de'en chle'ile nada' na' chle'iteile de'e ca' chona'. ²⁴ Echnia' le'e, beṇə' zan profet na' rei gwse'enene' yesə'əle'ine' nada', pero bitoch golə' yesə'əle'ine' nada'. Na' gwse'enene' yesə'ənezene' de'en nezele, pero bitoch golə' yesə'ənezene'en.

Jempl che to beṇə' güen beṇə' Samaria

²⁵ Na' gwzecha to beṇə' chsed chlo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Gone'ene' gone' Jeso'osən' prueb bin' əne' na' gože'ene': —Maestr, žbi cheyalə' gona' par ničh gatə' yelə' mban zejlicane chia'?

²⁶ Na' gož Jeso'osən' le': —žBin' nyojən le'e lein'? žNac nan?

²⁷ Na' ben' chejni'ichgüei che lein' boži'e xtižə' Jeso'osən' gože'ene': —Lei chechon' nan: “Cheyalə' gaquecho che Xancho Diozən' do yichj do lažə'əcho, do fuers balor checho, na' gaquecho che ljuežjcho catg chaquecho che cuincho.”

²⁸ Nach gož Jeso'osən' le': —De'e liczə can' bagwnao'. Can' cheyalə' gono' par əbano' zejlicane.

29 Na' be'enə' gone'ene' əgwlo'e de que zdacze' lichā can' nannə' na' gože' Jeso'osən': —¿Non' naquə ljuežja' ben' cheyalə' gaquada' čhei?

30 Na' Jeso'osən' gože'ene': —To beṇə' beze'e Jerosalennə' par yežine' Jerico na' jəsyə'əxen beṇə' bguan le'. Na' gosə'əyine' xala'ane'enə' na' gwso'ot gosə'əyine' le' nach besa'aque' bosyo'ocua'ane'ene' caczə to beṇə' guat. 31 Na' goquən' to bχoz gwdie' tnezən' na' catə' ble'ine' ben' de'enə', nach gwdie' yešla'alə nezən'. 32 Leczə can' ben to beṇə' goljə lao dia che de'e Lebin'. (Beṇə' ca' yo'o lao na'aga'aque' so'one' mendad lo'o yo'odao' əblaonə'.) Zde' tnezən' na' catə' bžine' gan' ble'ine' de be'enə' na' gwdie' yešla'alə nezən'. 33 Pero to beṇə' Samaria lao ngü'e nezən' nlague' xporren' bžine' gan' de be'enə' na' ca ble'ine' le' beyašə'əlaže'ene'. 34 Na' bgüigue'e gan' de'enə', na' bšone' set na' bino lao güe'enə', na' bcheje'en lachə'. Nach božie'ene' cožə' xporre'enə'. Na' beče'ene' gan' zo to meson gan' bgüia bye'ene'. 35 Na' beteyo gwleje' chopə mech de'en nzi' denario bnežjue'en xan mesonnə' na' gože'ene': “Bgüia bye bengā na' šə bichlə de'en gono' gast na' čhixjua'an catə' zezā'a.” 36 Beyož be' Jeso'osən' dižə' can' goc che ben' jəsyə'əxen beṇə' bguan ca', nach gože' ben' chsed chlo'i lein': —¿Bi chacdo'? ¿noe' beṇə' ca' goquene' de que beṇə' probən' naquə ljuežje' ben' cheyalə' gaquene' čhei?

37 Nach ben' chsed chlo'i lein' gože' Jeso'osən': —Ben' beyašə' beži'ilažə' ben' jəsyə'əxen beṇə' bguan ca'.

Nach gož Jeso'osən' le': —Leczə can' cheyalə' gono' dezd na'a, yeyašə' yeži'ilažo'o yoguə'əlol

beṇə'.

Jeso'osən' jəlane'e Martən' na' Marian'

³⁸ Na' lao zja'aque' besyə'əžine' to yež, na' to no'olə le Mart bene' le' combid na' Jeso'osən' gwyeje' liže'en. ³⁹ Na' zo to bile' le' Maria. Na' Marian' gwchi'e cuit Jeso'osən' par bzenague' xtiže'enə'. ⁴⁰ Pero na' Martən' belalchgüeine' bsi'ini'e de'en sa'ogüe'. Na' gwyeje' lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Xana', çacabi bi chacdo' de que bila'anə' bocua'anlene' nada' mendadən' toza'? Benšga mendad gaquəlene' nada'.

⁴¹ Xanchon' gože' le': —Mart, chi'ichgua yichjo' çhe xmendado'onə' na' chaczejlažo'o laogüe de'en nyanchguan. ⁴² Maria nga bagwleje' de'en naquəch de'e güen, chi'ichgua yichje' chzenague' chia'. Na' bito gwžoncho gone' ca'. Ležən de'en žialao gonle.

11

Jeso'osən' blo'ine' can' so'one' orasyon

¹ Na' gwzo Jeso'osən' to latjə bene' orasyon. Catə' beyož bene' orasyonṇə' to disipl çhe' ca' gože'ene': —Xanto', bsed blo'išgüei neto' naquən' cheyalə' gonto' orasyonṇə', can' bsed əblo'i de'e Juannə' disipl çhe' ca'.

² Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Catə' gonle orasyonṇə' quingan' nale: Xato' beṇə' zo yoba, chṇabto' yoguə'əloḷ beṇə' əso'elaogüe'e le'. Chṇabto' gono' par nich beṇə' zan əso'e latjə nabi'o lega'aque'.

Gaquəšga can' che'endo'onə' lao yežlyo nga can' chac yoban'.

³ Benšga na'a de'e gaoto' tža tža.

⁴ Na' bezi'ixenšga čheto'

chedə' leczə neto' chezi'ixento' che sa'aljuežj
benachto'onə' bitə'ətezə de'e chso'onene'
neto'.

Na' bito go'o latjə gaquə de'e nabia' neto' len xbab
čheto'onə' par gonto' de'e malən',

mas bcuasə' bcue'ej neto' len de'e malən'.

⁵ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Legon xbab
nac gaquə šə šejle liž beṇə' migw čhele do chel
na' ye'elene': “Migw chia', beṇšga nada' šonə yetx-
til. ⁶ Babla' to migw chia' beṇə' za' zitə', na' bito
bi de chia' par əgwnežjua'ane' gaogüe'.” ⁷ Na'

migw chelen' yo'e lo'o yo'ote šə yoži'e xtižə'əlen',
əṇe': “Bito gondo' nada' zed, la' banyeyjw puertən'
na' badeto' chtasto' len xi'into'. Bito čhasa' par
gona' de'en chyažjdo'.” ⁸ Echnia' le'e, la'anə'əczə
naque' migw čhele bito yene'ene' chase' par gone'
le'e yetxtilən', pero šə sole yepəyoe nabelen le'
na' gwyasšaze' na' gone' bitə'ətezə de'en chyažjele.

⁹ Na' chnia' le'e, bitə'ətezə de'en chene'echo gaquə,
de de'e goncho par ničh gaquən. Šə to de'e ch-
ene'echo so'oṇ beṇə' chio'o, chṇabchon. Šə to de'e
chene'echo əželecho, chyiljchon. Šə puert de'en
chene'echo əsaljo beṇə', chṇecho cho'a puertən'
par ničh chsaljue'. Na' ca'aczən' cheyalə' ye'echo
Diozən' catə'ən de de'en chene'echo gaquə. ¹⁰ Na'

notə'ətezcho šə bi de'en chṇabechone' gone', la'
de'e goncze'enə'. Na' notə'ətezcho šə bi de'en
chṇabechone' əgwzejni'ine' chio'o, gwzejni'iczene'en.

Na' notə'ətezcho šə chṇabechone' gaquə to de'en chene'echo gaquə can' chon beṇə' chṇe' cho'a puertən', la' de'e gaquəczən'.

¹¹ Na' le'e nacle x̄a bidao', šə xi'inlen' əṇabebo' le'e yetxtil ζəgwnežjwlebo' to yej? Na' šə əṇabebo' le'e to bel ya'a ζəgwnežjwlebo' to bel bia nxobə le'i?

¹² Na' šə əṇabebo' le'e to žit gaobo' ζəgwnežjwlebo' to beḡgoni'? Cle bito gonle ca'. ¹³ Le'e nacle beṇə' mal pero nezele chnežjwle xi'inlen' de'e güen. Naquəchxe güen gon X̄acho Diozən' ben' zo yoban' gone' Spirit che'enə' son lo'o yichjla'aždao' notə'ətezcho əṇabechone' len.

Gosə'əne' de que Jeso'osən' bebeje' de'e x̄io' ca' len yelə' guac che Beelsebo

¹⁴ Na' Jeso'osən' bebeje' de'e x̄io' yo'o yaz yichjla'aždao' to beṇə' mod. Na' catə' bechoj de'e xi'onə' yichjla'aždao' be'enə', goc bene', na' beṇə' ca' ža'anə' besyə'əbanchgüeine'. ¹⁵ Pero bale' gosə'əne': —Chebeje' de'e x̄io' ca' len yelə' guac che Beelsebo de'en chnabia' de'e x̄io' ca'.

¹⁶ Na' yebale' gwse'enene' so'one' le' prueb naclən' gone', gosə'əṇabene' le' gone' to de'e yesə'əle'ine' le'e yoban' de'e zaquə' yesyə'əbanene'.

¹⁷ Pero Jeso'osən' gocbe'ine' xbab de'en gwso'one', na' gože' lega'aque': —Šə beṇə' ža' to ṇasyon əsa'aque' choplə na' yesyə'ədilə' entr lega'aque', əgwžiai' ṇasyon chega'aque' na'anə'. Na' šə to family beṇə' əsa'aque' choplə na' yesyə'ədilə' entr lega'acze', leczə yenit family chega'aque' na'anə'. ¹⁸ Na' leczə šə Satanasən' len de'e x̄io' chei ca' əsa'aquən choplə na' yesyə'ədilən, cuiayi' yelə' chnabia' chega'acquennə'. Le'e nale de que

chebeja' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac che Beelsebon'. ¹⁹ Žalə' naquən can' nale de que chebeja' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac che Beelsebon', leczə zejen de que beṇə' ljuežjle ca' chəsyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac chein' žalə' ca'. Beṇə' ljuežjle ca' se'e le'e de que clelən' nale chia' can' chebeja'anṇə'. ²⁰ Na' de'en chebeja' de'e xio' ca' len yelə' guac che Diozən', chlo'in de que babžin ža catə' Diozən' ṇabi'e notə'ətezle güe'ele latjə.

²¹ Gwxiye'enə' gwxaquə'əleben ca to beṇə' gual, na' nada' naquəcha' beṇə' gualəch. Na' nezele de que catə' to beṇə' gual chape' ližen' len spad, yoguə' de'en de che' naquən segor. ²² Pero catə' əžin to beṇə' gualəch ca le' na' tiləlene'ene', na' ben' naquə gualəch len' gon gan. Na' que'e spad che be'enə' de'en zoe' lez gaquəlenən le'. Na' əca'atie' bichlə de'e de che' na' chise'en len migw che' ca'.

²³ Šə cui chonle txen len nada' chonle contr nada'. Na' šə cui chonle ca se'ejle' beṇə' chia', zeje dižə' de que chonle par nič cui yoso'ozenague' chia'.

De'e xi'onə' yeyo'on de'e yoblə lo'o yichjla'aždao' beṇə'

²⁴ Na' šə to de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' yechojən nach lažə'an nil na'alə yeyiljən ga son mbalaz. Na' šə bitobi latjə želen, nach əṇan: "De'e yobləczə žjəyežo'a yichjla'aždao' ben' gan' gwyo'o gwyaza' antslə." ²⁵ Na' yeyejən de'e yoblə gan' zo ben'. Catə' le'in de que bacheyone' xbab güen nach bazoche' binloch, na' yeyo'on de'e

yoblə. ²⁶ Nach žjəyetobən yegažə de'e xio' ca' de'en zjənaquə maləch ca len na' txennə' so'on lo'o yichjla'aždao' be'enə'. Na' šə bagwso'onən ca' bachaquəch mal che be'enə' clezə can' goc che' antslə.

Mbalaz nitə' beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən'

²⁷ Lao be' Jeso'osən' dižə' quinga, gwzo to no'olə gwchol beṇə' ca' zjəža' gan' bsed əblo'ine'enə'. Na' no'olən' gwne' zižjo gože'ene': —Mbalaz zo no'olən' gwxa le' na' bguaže'e le'.

²⁸ Pero na' Jeso'osən' gože'ene': —Naquəchxe mbalaz nitə' beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən' na' chso'one' can' ne'enə'.

Chəsə'əṇabe' gon Jeso'osən' to miḷagr

²⁹⁻³⁰ Na' beṇə' zan beyechj bebi'i cuit Jeso'osən' na' gwne': —Le'e mbanle ṇa'a naquəchgualə beṇə' yichjla'aždao' mal. Chṇable gona' to miḷagr par nič ənezele šə le' Dioz nan' bsele'e nada'. Pero bito gona' can' chṇablenə'. De'e gon Diozən' len nada' par nič ənezele de que le'enə' bsele'e nada' gwxaquə'əleben ca de'en bene' len de'e profet Jonasən' par nič gosə'əneze beṇə' Ninibe ca' de que Dioz nan' bsele'ene'. ³¹ Catə' əžin ža gon Diozən' castigw che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', de'e no'olən' gwnabia' beṇə' ca' gwnitə' galən' chla' bgüižən' cuiten lichalə yebane' len yeziquə'əchlə beṇə' guat ca' na' lao Diozən' gwcuiše' le'e mbanle ṇa'a. Ca naquə le' ža, gwze'e Seba gan' naquə zitə'əchgua na' bide' nga par bzenague' dižə' sin' de'en be' de'e Rei Salomonṇə' len le'. Na' nada' zoa' nga naquəcha' beṇə' blaoch cle ca de'e Salomonṇə', na' bito chzenagle chia'. ³² Na' catə' əžin ža gon Diozən'

castigw che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', leczə
 ža na' yesyə'əban beṇə' Ninibe ca'. Na' yesə'əcuiše'
 le'e nitə'əle lao dia nga chedə' besyə'ədinjene'
 xtolə'əga'aque'enə' catə' de'e Jonasən' gwdixjue'ine'
 lega'aque' can' gwna Diozən'. Legonšč xbab de que
 nada' zoa' nga naquəcha' beṇə' blaoch cle ca de'e
 Jonasən', na' bito chzenagle chia'.

*De'en bsed blo'i Jeso'osən' gwxaquə'əleben ca to
 yi'*

³³ Nach Jeso'osən' bsaquə'əlebene' xtiže'enə' na'
 len de'en chone'enə' ca to yi'. Gozne': —Notono
 no ggualə' to yi' na' gwdose'en žomə, na' nic
 əgwcuaše'en ga yoblə ga cui no le'i len. Syempr
 chde'en le'e ze'e par nich əgwse'eni'in len yoguə'
 beṇə' so'o lo'o quartən'. ³⁴ Žia jelaochon' par nich
 chle'icho. Con šə bito bi chaquen, chle'iczecho
 binlo. Pero šə nchol jelaochon', bito chle'icho.
 Ca'aczən' naquən len yichjla'ažda'ochon'. Šə nac-
 cho beṇə' la'aždao' güen, yo'o be'eni' che Diozən'
 yichjla'ažda'ochon', pero šə naccho beṇə' la'aždao'
 mal, nchol yichjla'ažda'ochon'. ³⁵ De'e na'anə'
 legon par nich gacle beṇə' la'aždao' güen, na'
 šo'o be'enin' yichjla'ažda'olen'. Bito gacle beṇə'
 la'aždao' mal na' beṇə' yichjla'aždao' žchol. ³⁶ Šə
 nye'eni' yichjla'ažda'olen' na' cui bi de'e mal yo'on,
 gwse'eni'iczən xnezlen' can' chse'eni' to lampara
 gan' naquə žchol.

*Jeso'osən' gože' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca'
 choso'osed choso'olo'i lein' de que zjənapə' dolə'*

³⁷ Catə' beyož be' Jeso'osən' dižə' quinga, to beṇə'
 fariseo bene'ene' combid šeje' liže'en par əsa'ogüe'.

Na' gwyo'o Jeso'osən' liž beṇə' fariseon' na' gwchi'e cho'a mesən'. ³⁸ Na' beṇə' fariseon' bebanene' catə' ble'ine' bito bona' Jeso'osən' antslə ze'e gaogüe' can' chosyo'ona' lega'aque' chsa'aque' yebei Diozən' lega'aque' de'en chso'one' ca'. ³⁹ Xanchon' gože' le': —Le'e beṇə' fariseo gwxaquə'əlebele ca tas plat de'en chchin beṇə' na' cui cha'a chyibe' lo'inə' binlo. Chonle par nich chsa'aque beṇə' de que nacle beṇə' güen, pero chebeile chca'ale bi de'e de che beṇə' na' nacle beṇə' mal juisy. ⁴⁰ Cui bi bi xbab de'e zaque'e yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Chi' yichjle nac gonle par gacle xi'ilažə' len cuerp chele. Le'egatezə ca' cheyalə' cue' yichjle nac gonle par gacle xi'ilažə' len yichjla'ažda'olen', chedə' Diozən' ben' ben cuerp chechon' leczə le'enə' bene' yichjla'ažda'ochon'. ⁴¹ Le'e gwnežjo beṇə' bi de'en deile, beṇə' chəsə'əyažjene'en. Šə gonle ca' nacbia' de que nacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə'.

⁴² ¡Probchguazə le'e beṇə' fariseo! La'anə'əczə chnežjwle Diozən' to part lao ši part che yixgüej, che yej Sant Maria, nach che rcaod chele, bito bi zejen, chedə' bito chonle de'en naquə güen na' bito chaquele che Diozən'. De'en naquə de'e žialao gonle, gonle de'en naquə güen na' gaquele che Diozən'. Pero bito cuejyichjle əgwnežjwle de'e ca' de'en chnežjwle Diozən'.

⁴³ ¡Probchguazə le'e beṇə' fariseo! Chzelažə'əle cue'ele lo'o yo'odao' ca' txen len beṇə' golə beṇə' blao ca' na' catə' chejle do gan' chac ya'a chene'ele əso'elao' beṇə' le'e.

⁴⁴ ¡Probchguazə le'e chsed chlo'ile lei de'en bzoj de'e Moizežən' na' len le'e beṇə' fariseo! Chene'ele so'on beṇə' xbab chele de que nacle beṇə' güen,

pero len yichjla'ažda'olen' nacle beṇə' mal. Na' leczə beṇə' ca' zedəsə'ənao le'e əsa'aque' can' nacle sin cui sa'acbe'ine'.

⁴⁵ To beṇə' chsed chlo'i lein' boži'e xtižə' Jeso'osən' nā' gože'ene': —Maestr, laogüe de'en nao' de'e quinga leczə chšašo' cheto'onə'.

⁴⁶ Na' gož Jeso'osən' le': —Leczə ca' le'e chsed chlo'ile lein' įprobchguazlen'! Chzanchle can' na lein', chonlen ca to yoa' de'e cuiczə no do'i na' chene'ele soa' beṇə' yoblə len, na' le'e bito chene'ele gua'alēn.

⁴⁷⁻⁴⁸ įProbchguazə le'e chonle monoment lao ba che de'e profet ca' gwso'e xtižə' Diozən'! Chacle tozə len de'e xaxta'ocho ca' de'en gwso'ote' lega'aque', na' le'e chonle par nič nachbi'axejə de que gwso'ote' de'e profet ca' laogüe de'en chonle monoment lao ba che beṇə' ca' gwso'ote'.

⁴⁹ De'e na'anə' lao yelə' sin' che Diozən' gwne' de que əsele'e len le'e profet che' ca' na' apostol che' ca', beṇə' so'e xtiže'en. Na' gwne' de que le'e gotle bale' na' gwchi' gwsaquə'əle yebale'. ⁵⁰ Na' de'e li bachonle can' gwne'. De'e na'anə' si'ile castigw che yelə' got che yoguə' profet ca' gwso'ote' dezd catə'ən gwxe yežlyon' xte ža neža, le'e mbanle na'a. ⁵¹ Zan beṇə' gwso'ot beṇə' yoblə lega'aque'. Na' le'e si'ile castigw che yelə' got che yoguə' beṇə' ca' gwzolaozən len de'e Abelən' ben' bet de'e biše'e Cainnə' le' na' zelaon len de'e Zequerian'. Zequeria na'anə' gwso'ote' entr yo'odao' əblaonə' na' entr mes de yej gan' chso'ote' bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən'.

⁵² įProbchguazə le'e chsed chlo'ile lein'! Ca naquə de'en chzejni'ile beṇə' lei che Diozən', bito

chzejni'iga'aqueline'en licha can' naquən, na' nic chzenagle chei. Na' beṇə' chse'ene'e yoso'ozenag chei, nic cho'ele latjə yoso'ozenague'.

⁵³ Na' catə' beyož be' Jeso'osən' dižə' quinga, nach beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' gwsa'acyožəchgüe' le' na' gwse'enene' yesə'əbeje' le' dižə'. ⁵⁴ Na' gosə'əbe'enaogüe' əchoj dižə' cho'enə' de'en yosə'əde'ine' par əsa'ogüe' xya contr le'.

12

Yelə' goxoayag che beṇə' fariseo ca'

¹ Na' goquən' zan mil beṇə' babesə'əžag gan' zo Jeso'osən' xte bosə'əlej bosə'əšošj ṇi'a ljuežjga'aque'. Na' Jeso'osən' gwzolaoteque' be'e dižə' len disipl che' ca' gože' lega'aque': —Le'e gapə cuidad nich cui əxoayagle beṇə' par əsa'aquene' nacle beṇə' güen can' chso'on beṇə' fariseo ca'. Yelə' goxoayag chega'aque'enə' gwxaquə'əleben ca' xna' cuazin' de'en chlažə'an par chaquən yetxtil. ² Bito gonle can' chso'one'enə' chedə' gaquə can' na dicho de'en na: “Yoguə'əlol de'en ngašə' ṇa'a gwžin ža la'alaon, na' yoguə'əlol de'en cui no gwse'ejni'i antslə, leczə gwžin ža se'ejni'i beṇə' len.” ³ De'e na'anə' bitə'əteza de'e əṇale bgašə'əzə, beṇə' zan əse'enene'en, na' de'en əṇale žižizə lo'o cuart chelen', leczə beṇə' zan yesə'əneze len.

Non' cheyalə' žebcho

⁴ Migw chia', əchnia' le'e, bito žeble beṇə' ca' əso'ot le'e, chedə' catə' bagotle bitoch bi gaquə so'onene' le'e. ⁵ Choṇa' le'e consejw, cheyalə' žeble Diozən' chedə' catə' bačh beque'e yelə' mban

čhelen' leczə nape' yelə' gwaquən' par yesele'e le'e gabılən'. De'e yoblə əchnia' le'e, cheyalə' žeble Diozən'.

⁶ Nezecho de que byiŋ dao' ca' bitobi zjəzaquə'ətequəb, pero na' Diozən' ni tob cui chanlaže'e. ⁷ Na' ca naquə chio'o ža, de'e tant chaque Diozən' čhecho xte nezene' balə yišə' yichj to tocho žia la'anə'əczə bitotec bi zjəzaquə' yišə' yichjchon'. De'e na'anə' bito žeble čhedə' zaquə'əch le'e cle ca bia zan byiŋ dao'.

Cheyalə' güe'echo dižə' len beŋə' de que nombi'acho Jesocristən'

⁸ Na' əchnia' le'e, notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beŋəchən' de que chejle'ele čhia', leczə ca' nada' gua'a dižə' len angl čhe Diozən' de que nacle xi'ina', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beŋəch. ⁹ Na' notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beŋəchən' de que bito chejle'ele čhia', leczə ca' nada' gua'a dižə' lao angl čhe Diozən' de que bito nacle xi'ina'.

¹⁰ Na' notə'ətezle šə güe'ele dižə' contr nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beŋəch, Diozən' yezi'ixene' čhele šə yediŋjele can' nale. Pero notə'ətezle šə güe'ele dižə' contr Spirit čhe Diozən', cuat yezi'ixen Diozən' čhele.

¹¹ Na' šə yesə'əche'e le'e lao beŋə' gwnabia' čhe yo'oda'onə' o lao beŋə' jostis ca' o šə lao yezi'iquə'əchlə beŋə' ca' zjənapə poder, bito cuec yichjle nac yoži'ile xtižə'əga'aquen', o šə naclə ənale. ¹² Lao or na'atezə Spirit čhe Diozən' əgwlo'in le'e bin' cheyalə' ənale.

Bito cheyalə' cuec yichjcho tlaozə bi de'en deicho

13 Entr beṇə' zan juisy ca' toe' gože' Jeso'osən': —Maestr, gonšgo' mendad par nič gon beṇə' biša'anə' nada' bien che de'e xaxna'ato' de'en cheyalə' si'a.

14 Pero Jeso'osən' gože' le': —Bito naca' nada' juez chele na' bito naca' beṇə' güe'e laze che de'e deile.

15 Nach gože' lega'aque': —Le'e gapə cuidad par nič bito selažə'ale bi gatə' chele yežlyon', chedə' bito əbancho laogüe šə deczə zan de'e de checho.

16 Na' be'elene' lega'aque' to jempl, gwne': —To beṇə' gwni'a lechgualə goc cwseš che'enə'. 17 Na' bene' xbab lo'o yichjla'aždaogüe'en gwne': “¿Nacxa gona? chedə' bitoch bi latjə de par cwseš chia'anə'.” 18 Nach gozne': “Quinga gona', yochinja' yo'o gan' nga ža' cwseš chia' quinga na' gona' yo'o xench. Na' gwža'ašaogua'a cwsešən' na' bichlə de'e de chia'. 19 Na' laogüe bade de'e chyažjda' par zan iz, bitoch gona' žin. Ye'ej gaoteza' con bi che'enda' na' gona' legr.” 20 Pero Diozən' gože' be'enə': “Beṇə' tont le'. Neže' bžin or gato', na' ¿nola lao ne'i gaquə yoguə' de'en de chio'onə'?” 21 Can' gac che notə'ətezə beṇə' šə con chbec yichje' tlaozə de'en deine' žlac mbane' na' bito chone' ca yebei Diozən' le'.

Diozən' chapə chye' xi'ine' ca'

22 Na' gož Jeso'osən' disipl che' ca': —Echnia' le'e, bito cuec yichjle tlaozə de'en ye'ej de'en gaole lao mbanle. Na' leczə ca' bito cuec yichjle tlaozə de'en gacwlen'. 23 Zaquə'əch yelə' mban chelen' ca yelə' guaon'. Le'egatezə ca' cuerp chelen' zaquə'əchən ca xala'anlen'. 24 Legontoš xbab, ca naquə bechj ca' bito chsa'azəb bito chəsyə'əlapəb, nic zo da'a

xoa' chęga'aquab, nic zo gan' ncuā' no guangoš chęga'aquab ga ža' de'e sa'ob. Pero na' Diozān' chęguaocze' lega'aquab. Naquachxen' zaquā'ale ca bia ca' žia xile'e. ²⁵ Na' ni tole bito gaquā yoston cuinle gašj metr ša con cue'e yichjle atonle. ²⁶ Nezele bito gaquā yoston cuinle na' nic naquān de'e zaque'e. De'e na'anā' bito gontecle xbab che biquā'achlā de'e chyažjele.

²⁷ Legontoš xbab ca naquā yej ca' de'en zjāze yixā' chesā'acha'oczān. Bito bi žin chso'onān, nic chsa'aljān do. Na' achnia' le'e de'e Rei Salomonā' goque' lachā' xochę juisy, pero bito bžinlaže'e xalane'enā' ca yeļā' xochę che yej ca'. ²⁸ Diozān' none' xochę yixā' de'en ze yoba len to termzān' zen nach choso'ozeye'en, naquachxe gon Diozān' len le'e ggüe'eczā yichje' gone' yoguā'ate de'en chyažjele, le'e cui chejle'etecle de que gone' de'en chyažjele. ²⁹ Le'e ža, bito güe'elažā'ale par gatā' de'e ye'ej de'e gaole. Bito gaquāžejlažā'ale che len. ³⁰ Benā' ca' cui chso'elao' Diozān' porzā chei de'e can' chso'elažā'azeche', che de'en ase'ej de'en asa'ogüe' na' che xala'anga'aque'. Pero Xacho Diozān' nezczene' biquā' de'e ca' chyažjele. ³¹ De'en güe'elažā'ale, güe'ele latjā par nič Diozān' nabie le'e. Na' yoguā' de'e ca' de'en chyažjelen' gonczā Diozān' len, de'en ye'ej de'en gaole na' xala'anle.

De'e zaquā'ache gatā' checho catā' yežincho yoban'

³² Bito žeble la'anā'aczā naquā to chopzle. Diozān' chebeine' chnabi'e le'e na' chaclene' le'e. ³³ Le'e yeyotā' de'en deile par nič gatā' de'e aęwnežjwle benā' ca' chesā'ayažje. Ša gonle ca' caguā cuiayi' de'en deilen', chedā' la' Diozān' gone' le'e de'e

zaquə'əche na' de'e cui te čhei catə' yežinle yoban' gan' zo'enə'. Na' bito gac šo'o beṇə' bguan par əque'en, na' nique gaquə šo'o bia dao' əgwžiai' len. ³⁴ Gan' de de'en chaquēle čhei, nan' zo yichjla'ažda'olen'.

Cheyalə' socho probnid par catə'an yida Cristən' yeto

³⁵⁻³⁶ Nach Jeso'osən' bsed blo'ine' lega'aque' naquən' gaquə catə'an yide' de'e yoblə. Na' gwne': —Le'e so probnid par catə'an yida' yeto, le'e so can' nitə' beṇə' chsa'ape' liž xanga'aque' žlac zde' yelə' gošagna', zjənyaze' xala'anga'aque' na' chalə' yi'. Nach catə' yežine' na' əne' cho'a puertən' le'e yosə'əsaljwte' par yeyo'e. ³⁷ Mbalaz gaquə čhe mos ca' beṇə' ca' nitə' probnid chəsə'əbezə xanga'aque'en catə'an yežine'. Šə nite'e chəsə'əbeze' le' catə'an yežine', nachən' əgwsini'ini'e de'en əsa'ogüe' na' cuine' gwnežjue' lega'aque' de'en əse'ej əsa'ogüe'. ³⁸ Mbalaz gaquə čhega'aque' šə chəsə'əbeze' batə'əquən' yežine' la'anə'əczə šə yežine' do chel o šə do šbal. ³⁹ Legon xbab čhe de'e nga. Žalə' neze xan yo'onə' do bi or əžin beṇə' bguanṇə' liže'enə', la' gwṇaze' par nič bito güe'e latjə šo' be'enə' liže'enə' par cuane' šinlaze'. ⁴⁰ Le'e ža, cheyalə' sole probnid, čhedə' catə'an cui chonle xbab yida', ca na'an yida' de'e yoblə, nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

Mos ben' chon güen na' mos ben' cui chon güen

⁴¹ Bedən' gože'ene': —Xanto' ĵəcho'o jempl nga par netə'əzəto'onə' o šə par yoguə' beṇəchən'?

⁴² Nach gož Jeso'osən' Bedən': —Naquən par notə'atezə beṇə' šə chone' can' chon mos əblao beṇə' naquə beṇə' sin' na' beṇə' chon complir can' cheyalə' gone'. Ben' nac ca' co' xane'enə' lao ne'e liže'enə' par niḥ əggüia əgwye' mos ca' yela' na' par niḥ ggone' de'e əsa'o to toe' catə' chžin or əsa'ogüe'. ⁴³ Šə to beṇə' mosən' chontezə chone' con can' non xanen' mendad, mbalaz soe' catə' yežin xane'enə'. ⁴⁴ De'e li əchnia' le'e xane'en cue'e lao na' xmosə'enə' yoguə'əloḷ de'en deine'. ⁴⁵ Pero na' šə mosən' gone' xbabən' na' əne': “Bagwžei xanan’”, na' šə solaocle' čhine' mos ca' yela' na' ye'ej gaoxatteze' na' sožene', ⁴⁶ nach xane'enə' yežine' to ža senyale' le' to or cui nache'ine'. Na' por ni čhe de'en cui chon mosən' can' cheyalə' gone', xane'enə' čhinchgüe' le' yid sotən' xte ca gate'. Can' chac len notə'atezə mos ben' cui chon cuaseləḷ can' cheyalə' gone'.

⁴⁷ Na' ca naquə mos beṇə' naquə beṇə' godenag, la'anə'əczə baṇezene' can' chene'e xane'enə' gone', pero bito chone' ca'. De'e na'anə' bito zoe' probnid catə' yežin xane'enə', na' xane'enə' čhinchgüe'ene' yid sotən'. ⁴⁸ Na' beṇə' cui nezene' bin' non xanen' mendad na' chone' de'e leczə zaquə' čhine'ene', pero caguə čhintequene'. Notə'atezə beṇə' yo'o lao ne'e gone' de'e zan de'e zaque'e, cheyalə' gone' yoguə'ən. Na' ben' yo'o lao ne'e gone' de'e zan de'e zaque'e, chonchən byen gone' mazəchlə can' cheyalə' gon ben' cuitec yo'o lao ne'e de'e zan de'e gone'.

Yesə'ədilə beṇə' por ni čhe de'en bidə Jeso'osən'

49 Nach gwna Jeso'osən': —Ca naquə beṇačhən' yesə'ədīle' na' yesə'əšaše' por ni che de'en zedeyena' yežlyo nga, na' de'en so'one' ca' gwxaquə'əleben ca yi'. ĵžalə' bagoclə de'en zedeyena'anə'! 50 Bida' par čhi' saca'a na' gata'. Lechguale yo'o yichja' čhei xte catə'an əžin ža gaquən. 51 ĵEchonle xbabən' de que beṇə' ža' yežlyon' yesə'əzo yesə'əbeze' binlo len ljuežjga'aque' laogüe de'en bida'? Echnia' le'e, bito yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo len ljuežjga'aque' laogüe de'en bida', sino que yesə'ədīle' na' yoso'ošaše'. 52 Dezd na'a, šə nitə' gueyə' beṇə' family to yo'o, yesə'ədīle' entr lega'aque', čhope' contr šone' na' šone' contr čhope'. 53 Yediḷə beṇə' byon' contr xi'ine', na' xi'ine'en contr le'. Na' no'olən' yediḷe' contr xi'ine' no'olə, na' xi'ine' no'olən' contr le'enə'. Na' yediḷə no'olən' contr xo'oliže' na' xo'oliže'en contr le'.

Bito gwsa'ache'ine' bi zeje de'e ca' chon Jeso'osən'

54 Nach leczə gož Jeso'osən' beṇə' ca' nitə'anə': —Catə' chle'ile chi' bejw gan' chen bgüižən' na' nale: “Guaquə yejw”, na' can' chac. 55 Na' catə' chečhj to be' de'e za'ate zaquə' galən' chla' bgüižən' cuiten licha, na' nale: “Guaquə zeyə”, na' chac zeyə'. 56 ĵBeṇə' goxoayag le'e! Catə' chle'ile nac chac le'e yoban' na' lao yežlyon' nezele šə guaquə yejw o šə guaquə zeyə'. ĵBixchen' cui chacbe'ile bi zeje de'e ca' chona'?

Cheyalə' goncho regl binlo len beṇə' chene'e ačhe'e chio'o lao jostis

57 ĵBixchen' cui chonle xbab par nič ənezele naquən' cheyalə' gonle? 58 Catə' to beṇə' gonle xya

che' na' a_{che}'e le'e lao jostis, na' lao ngo'ole nezān' legonlene' regl binlo par nich na' cui che'e le'e lao jostisān'. Ša bito gonle ca' ža, catā' a_{žin}le lao jostisān' gone' le'e lao na' polsian' par yosā'a_{že}'e le'e ližya. ⁵⁹ Echnia' le'e, bito yebeje' le'e xte catā' chixjwle doxen de'en chalā'ālen'.

13

Ša bito yedinjecho xtolā'a_{chon}' la' cuiayi'ichon'

¹ Na' lao or na'atezā entr be_{nā}' ca' ža' na' gwnitā' balā be_{nā}' gwso'elene' Jeso'osān' dižā' can' goquā che xonj be_{nā}' Galilea. Gwse'ene' de que žlac gwso'ot be_{nā}' Galilea ca' bia yixā' par chso'elaogüe'e Diozān', soldad che Pilatān' jse'ete' lega'aque' chedā' can' ben Pilatān' men-dad. ² Nach boži'i Jeso'osān' xtižā'a_{ga}'aque'enā' gože' lega'aque': —ĵEchonle xbabān' de que be_{nā}' ca' gwsa'at gwso'onche' de'e malāch cle ca be_{nā}' Galilea ca' yelā' laogüe de'en goc čhega'aque' ca'? ³ Echnia' le'e caguā ca'anā'. Ša bito yedinjele xtolā'āle ca' gwžin ža cuiayi'ile can' gosā'ābiayi' be_{nā}' ca'. ⁴ Nezele che be_{nā}' ši'inšon ca', lao zjānite'e Siloen' bxopā to campnary na' gwdenān' lega'aque' na' gwsa'ate'. ĵElezā chonle xbabān' goc ca' laogüe de'e zjānaquāche' be_{nā}' malāch lao yoguā' be_{nā}' ca' ža' Jerosalennā'? ⁵ Echnia' le'e caguā ca'anā'. Ša le'e cui yedinjele xtolā'āle ca' gwžin ža cuiayi'ile can' gosā'ābiayi' be_{nā}' ca'.

Jempl che yixgüion' de'en cui bi frot chbia

⁶ Na' be'elene' lega'aque' jempl nga bzejni'ine' lega'aque' de que cheyalā' yesyā'ādinjene' xtolā'a_{ga}'aque'enā'. Na' gože' lega'aque': —To be_{nā}'

zo to yag yixgüio che' gan' ža' yag obas che' ca'. Na' gwyeje' lao yaguän' jægüie' ša zetgua yixgüion' gaogüe', pero bitobi bželene'. ⁷ Na' gože' ben' chapə güert che'enə': "Bachac šon iz chedəgüia' yag nga ša chbian yixgüio, pero bito bi chbian. Gwchoguän. Lašj con zon nlanən na' niqne bi frot chbiazən." ⁸ Na' gož ben' le': "Xana', ljoyennə' zezošgan yetgüizən'. Na' əche'ena' xanein' cueca'an yo beb. ⁹ Na' ša cuian frotən' yetgüiz, bitec de'e güen. Pero ša cuiczə bi cuian nach əchogchon."

Jeso'osən' beyone' to no'olə ža dezcanz

¹⁰ Na' to ža dezcanz bsed blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' ža' to lo'o yo'odao'. ¹¹ Na' zo to no'olə beṇə' bagoc ši'inšon iz yo'o yaz de'e xio'on yichjla'ažda'ogüe'enə'. Na' ben de'e xi'onə' par nič bdobə cuerp che'enə', na' caguə goquəch seche' licha. ¹² Na' catə' ble'i Jeso'osən' le', goxe'ene', nach gože'ene': —No'olə ṇa'a yeyacdo' che yižgüe' chio'onə'.

¹³ Na' bxoə ne'enə' lao cuerp che no'olən', na' le'e bezechate' licha na' be'elaogüe'e Diozən'. ¹⁴ Pero na' beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə' bloque' chedə' Jeso'osən' beyone' beṇə' güe'enə' ža dezcanzən', na' gože' beṇə' ca' nitə' lo'o yo'oda'onə': —De xop ža par gonle žin. Le'e da lao ža ca' par nič yeyaquele che yižgüe' chelen', pero bito la'acle ža dezcanzən' par yeyaquele.

¹⁵ Nach Xanchon' gože'ene': —iLe'e beṇə' goxoayag! ĵEcaguə lao ža dezcanzən' bia'aczə chsežle go'on chele o borr chele gan' zjəda'ab na' chgua'aga'acleb güe'ej nis? ¹⁶ No'olə nga naque' xi'in dia che de'e Abraannə' na' ca naquə ben

gwxiye'enə' par niçh babbobə cuerp che'enə' ši'inšon iz, naquəczən licha babeyona'ane' ža dezcanzən'.

¹⁷ Lao gwne' ca' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le' gwsa'aquene' zto', na' yoguə'əlol beṇə' zan ca' yelə' nitə' na' besyə'əbeichgüeine' len yoguə' de'en ben Jeso'osən', la' lechguale güen zjənaquə de'en bene'enə'.

Yelə' gwnabia' che Diozən' gwxaquə'əleben ca xsa moztas

¹⁸ Nach gwna Jeso'osən': —Na' əgwlo'ida' le'e par niçh ənezele nac gwxaquə'əlebe yelə' gwnabia' che Diozən'. ¹⁹ Gwxaquə'əleben ca to xsa moztas. To beṇə' goze'en, na' catə' bla'an gwcha'on goquən yag cha'odao'. Na' bia ca' zjəzo xile'e gws'o'n ližda'oga'aquəb lao xoze'e ca'.

Yelə' gwnabia' che Diozən' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin'

²⁰ Nach de'e yoblə gozne': —¿Nac əgwsaquə'əlebecho yelə' gwnabia' che Diozən'? ²¹ Egwsaquə'əlebechon ca xna' cuazin' de'en gwlec no'olan' len to rob yezj par niçh becha'o doxenən.

Cheyalə' yeyiljažə'əcho naclə goncho par niçh socho binlo len Diozən'

²² Na' gwda Jeso'osən' bsed blo'ine' beṇə' ža' syoda ca' na' yež ca' gan' bedie' par bežine' Jerosalennə'. ²³ Na' to beṇə' gože' Jeso'osən': —Xanto', ¿əcon to chopzə beṇə'ən cui žjəya'ac lao yi' gabilən'?

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': ²⁴ —Echnia' le'e, beṇə' zan se'ene'ene' nite'e binlo len Diozən'. Pero gwžin ža' catə' cuich gaquə so'one' par nite'e binlo

len le'. De'en naquə žialao gonle, čiljlažə'əle naclə gonle par nič sole binlo len Diozən', ²⁵ nič cui gone' len le'e can' ben to xan yo'o catə' bžin or par əgwseyjue' na' gwzože'e bseyjue'. Na' gwdechlə besə'əžin beṇə' bososiziže' le'e puert che'enə' na' bito bsaljue' par so'e. Na' gwse'ene': "Bsaljwšga par šo'oto'." Na' gože' lega'aque': "Bito nombi'a le'e, nic nezda' gan' za'acle." ²⁶ Can' gaquə len balē. Nach solaole ye'elene': "Gü'e'ej gwdaoto' len le' na' bsed blo'ido' neto' lao lquey lažto'." ²⁷ Pero na' de'e yoblə əye'e le'e: "Bitoczə nezda' gan' besa'acle. Le'e žjəya'ac yoguə' le'e beṇə' güen de'e mal." Can' ye'e le'e. ²⁸ Na' le'ile Abraannə' na' Isaaquən' na' Jacobən' na' yoguə' profet beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' nite'e yoba gan' zo Diozən' chnabi'e, na' le'e bito gac šo'olenə'. Na' cana' cuežyašə'əle na' gaoyejə leylen' catə' gache'ile bito gaquə šo'ole. ²⁹ Beṇə' za'ac doxenlə yežlyon' yesə'əžine' yoba gan' zo Diozən' chnabi'e na' yesə'əbi'e cho'a mes che'enə' sa'ogüe'. ³⁰ Na' ža, nitə' beṇə' bito zjənaque' beṇə' blao ṇa'a, pero gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə' blao. Na' nitə' beṇə' zjənaque' beṇə' blao ṇa'a, pero leczə gwžin ža catə' lega'aque' bitoch əsa'aque' beṇə' blao.

Begüine'e Jeso'osən' por ni che xtolə' beṇə' Jerosalen ca'

³¹ Lao or na'atezə balə beṇə' fariseo ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' gwse'ene': —Cheyalə' yexonjo' nga gan' chnabia' Erodən' čhedə' chene'ene' gote' le'.

³² Jeso'osən' gože' lega'aque': —Erodən' gwxaquə'əlebene' ca to becoyo'o por yelə' goxoayag

čhe'enə'. Ležja'ac na' ye'elene' de que yeto chopə žazə soa' par yebejəcha' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' na' par nič yeyoncha' beṇə' chsa'acšene, na' caguə sšachən' yeyož gona' de'en cheyalə' gona'. ³³ Pero ca naquə de'en chona' nga na'a, goncha'an gwxe güižj čhedə' Jerosalen na' gan' chso'ote' profet ca' chso'e xtižə' Diozən', caguə ngan'.

³⁴ Le'e beṇə' Jerosalennə' chotle profet, na' beṇə' ca' chselə' Diozən' len le'e chšižə'əga'aclene' yej. Zan las go'onda' yetoba' le'e ca to jeid cheyežəb xi'inəb, pero bito be'ele latjə. ³⁵ Na' bagwlejəyichja' le'e. Na' əchnia' le'e bitoch le'ile nada' xte catə'əch əžin ža ənale: “Cho'ela'oto' beṇə' za' nga beṇə' babselə' Xancho Diozən'.”

14

Jeso'osən' beyone' to beṇə' zo le'enə' yi

¹ Na' to ža dezcanz Jeso'osən' gwyeje' liž to beṇə' blao entr beṇə' fariseo ca' par gwsa'ogüe', na' beṇə' fariseo ca' nitə'anə' besyə'əyatchgüeine' le'. ² Na' laogüe'enə' zecha to beṇə' chacšene, zo le'enə' yi. ³ Na' gož Jeso'osən' beṇə' fariseo ca' na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' de'en bzoj de'e Moisezən': —Segon can' na lein' žəde lsens yeyoncho to beṇə' güe' ža dezcanzən' o šə bito de lsens?

⁴ Pero notono boži'i xtiže'enə'. Nach Jeso'osən' bexe'e na' be'enə' na' beyone'ene', na' gože'ene': —Baguaquə yeyejo'.

⁵ Na' gož Jeso'osən' beṇə' ca' ža' liž beṇə' fariseon': —Le'e šə zo to borr o to go'oṇ čhele, na' əxopəb to lo'o pos, žəcabi yebejleb lgüegwzə la'aṇə'əczə naquən ža dezcanz?

6 Na' notono goc yoži'i xtižə' Jeso'osən'.

Beṇə' ca' gwsa'ac combid gan' chac to yelə' gošagna'

7 Na' ble'i Jeso'osən' can' chso'on beṇə' ca' zjənaque' combid liž beṇə' fariseon', gosə'əbeje' siyən' gwse'enene' yesə'əbi'e gan' zjəchi' beṇə' blao ca'. Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': ⁸—Catə' to beṇə' gone' le'e combid gan' chac to yelə' gošagna', bito cue'ele gan' cheyalə' cue' beṇə' blao ca'. La' šə cue'ele na' de repent yidə beṇə' naquəch beṇə' blao. ⁹ Na' yidə xan yo'onə' ye'e le'e: “Lesoža' nič cue' benga.” Nach do chaquele zto' cue'ele ga yoblə len beṇə' ca' cui bi bi zjəzaquə'. ¹⁰ Pero na' catə' nacle combid, cue'ele len beṇə' ca' cui bi bi zjəzaquə', na' catə' yidə xan yo'onə' na' ye'e le'e: “Beṇə' migw čhia', da cui'o len beṇə' blao ca'”, nach si'ichle yelə' bala'an lao beṇə' ca' zjəchi' len le'e cho'a mesən'. ¹¹ Notə'ətezcho cho'elao' cuincho, Diozən' gone' par nič gacbe'icho de que bitobi zaquə'əcho. Na' notə'ətezcho choncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho, Diozən' gone' chio'o yelə' bala'an.

¹² Nach leczə gož Jeso'osən' ben' ben le' combid: —Catə' gono' to lni na' gono' beṇə' combid əsa'ogüe' len le', bito gono' combid porzə beṇə' migw čhio' o beṇə' zjənaquə beṇə' gwni'a. Lega'aque' leczə gosyə'əyone' le' combid ližga'aque', na' yosyo'ogüe'e gwzon laogüe de'en benga'aco'one' combidən' bla'aque' ližo'onə'. ¹³ Catə' gono' to lni, gono' combid beṇə' yašə' ca' na' beṇə' nchog no ni'a na'aga'aque', beṇə' coj, na' beṇə' lchol. ¹⁴ Šə gono' lega'aque' combid, Diozən' gone' par nič so'

mbalaz, chedə' beṇə' ca' bito gaquə yesyə'əyone' le' combid. So' mbalaz catə' Diozən' yosbane' le' ladjo beṇə' guat ca' txen len yeziquə'əchlə beṇə' ca' ja'ac līcha lao gosə'əbane'.

Jempl che to beṇə' ben lni

¹⁵ Na' to beṇə' chi' cho'a mesən' txen len Jeso'osən' benēne' xtiže'ənə' na' gože'ene': —Mbalaz socho gaocho lao lni de'en gaquə catə' bachnabia' ben' əselə' Diozən'.

¹⁶ Nach Jeso'osən' gwne': —To beṇə' bene' to lni xen na' bene' combid əžja'ac beṇə' zan liže'ənə' par əsa'ogüe'. ¹⁷ Na' catə' bžin or əsa'ogüe', xan yo'onə' bselē'e xmosē'ənə' par žjətobe' beṇə' ca' bene' combid əsa'ogüe'. Na' catə' jəye' to toga'aque' gože' lega'aque': “Lešo'o, la' babsi'ini'e de'en gaocho.”

¹⁸ Na' to toga'aque' gwse'e be'ənə' bixchen' cui zjəzoe' latjə žja'aque' gan' chone' lnin'. Toe' gwne': “Ze'e gwxi'a to yežlyo. Cheyalə' žjəgüia'an. Na' ye'ešgo' xano'on de que bito gac yida'.” ¹⁹ Yetoe' gwne': “Ze'e gwxi'a gueyə' cue' go'oṇ na' ṇa'a əžjenga'aca'ab prueb. Ye'ešgo' xano'on si'ixene' chia' bito gaquə yida'.”

²⁰ Na' yetoe' gože'ene': “Ze'e bšagna'a. De'e na'anə' bito gaquə yida'.” ²¹ Na' mosən' beyeje' na' gože' xane'ənə' can' gwse' beṇə' ca' le'. Nach xan yo'onə' ben' chon lnin' bže'e, nach gože' xmosē'ənə': “Gwyej jtado' yoguə' lqueyən' na' yoguə' nez lao' syodan', na' əgwto' beṇə' yašə' ca' na' beṇə' ca' nchog no ni'a na'aga'aque', na' beṇə' coj ca' na' beṇə' lchol ca' par la'aque' əsa'ogüe'.”

²² Gwde bene' ca' nach gože' le': “Xana', bajətoba' beṇə' ca' gwna'onə' na' nedechczə latjə par beṇə' yoblə.” ²³ Nach xane'ənə' gože' le': “Gwyej fuer

syodan' na' gono' byen da'ac beṇə' ca' nitə' do tnezən' na' žjəxi'o beṇə' ca' zjəža' yixə', gono' byen da'aque' liža' nga əsa'ogüe' par ničh šane' xte ca cuich bi latjə šo'. ²⁴ Na' ca naquə beṇə' ca' bena' combid nechte, bito gua'a latjə əsa'o lega'aque' de'en babsi'ini'anə'.”

De'en cheyalə' goncho par ničh ṇaocho Jesocrisṭən'

²⁵ Na' beṇə' zan juisy jəsə'ənaogüe' Jeso'osən'. Na' gwyečhje' gože' lega'aque': ²⁶ —Notə'ətezle šə gaquəchele che xale, xna'ale, xo'olle, xi'inle, bišə'əle, zanle na' cuinle mazəchlə can' chaquele čhia', bito gaquə ṇaole nada' par gacle disipl čhia'. ²⁷ Na' notə'ətezle šə laogüe de'en chaquele yoso'ochi' yoso'osaquə' beṇə' le'e o so'ote' le'e to le'e yag coroz de'e nan' bito chonlilažə'əle nada', leczə bito gaquə ṇaole nada' par gacle disipl čhia' šə ca'. ²⁸ Šə to le'e chene'ele gonle to campnary, zgua'atec cue'ele nach gonle xbab na' gwzaquə'əle ca do ja'aquə'ətə' chyažjele par gonlen na' šə de mech chelenə' par yeyož campnaryən'. ²⁹ Šə cui əgwchixə əgwtołə' xbab chelen' ja'aquə'ətə' de'en chyažjele, catə' bagwlecle laneinə' na' gacbe'ile de que bitoch bi mech de par yeyožən. Na' yoguə' beṇə' yesə'əle'i lanein' so'one' le'e borl. ³⁰ Na' yesə'əne': “Benga gwzolaobene' to campnarypero bito goquə yesyože' de'en gwzolaogüe'.” ³¹ Na' šə to rei chone' xbab tile' len yeto rei leczə zgua'atec gongaxje' xbab šə len si mil soldad che' ca' guaquə gone' gan len rein' yeto ben' yidə len galjə mil soldad. ³² Na' šə chacbe'ine' cui gone' gan, lao ṇezo rein' yeto zitə'ələ, əsele'e beṇə' žjəsə'ədie' xtiže'en

lao rein' yeto yesə'əṇabe' yesyə'ənite'e binlo. ³³ Can' naquən len le'e, notə'ətezle šə cui cuejyichjle family chele, bia yixə' chele na' yogua'əlo| cuantəchlə bi de'e de chele, bito gaquə ṇaole nada' par gacle disipl chia'.

Gwxaquə'əlebecho ca zeda'

³⁴ Zeda'ən naquən güenchgua, pero na' šə bitoch naquən zxi', ĩnacxa goncho par niĉh yeyaquən zxi'? ³⁵ Bitobi zaquə'ən, nic gaqualenən yežlyon', nic gaquə gwĉhinchon par beb, lete cho'oṇchon. Can' gwxaquə'əlebele šə bitoch chzenagle chia' do yichj do lažə'əle. Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

15

Jempl che xilə' bian' goquəžeje

¹ Na' beṇə' gochixjw ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e mal, yogue'e gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən' par gwse'enene' xtiže'enə'. ² Na' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' chəsə'əṇelaogüe'e, chəsə'əne': —Benga chgüialaogüe' beṇə' ca' chso'on de'e malən' na' chaolene' lega'aque'.

³ Nach Jeso'osən' be'e to jempl, gože' lega'aque': ⁴ —Šə nitə' to gueyoa xilə' chele na' gaquəžeje tob, ĩĉcabi yocua'anle bia ca' taplalj tğualj gan' ža'ab latjə dašən' na' žjəyediljle bian' goquəžejenə' xte ca yeželeleb? ⁵ Na' catə' yeželobən' yebeichgüeile na' yexoaleb ya'a yenle yeyo'aleb. ⁶ Na' catə' yežinle ližle əgwtole beṇə' migw chele na' beṇə' gwliž chele na' ye'ele lega'aque': “Leyebei len nada', cheda' babežel xilə' chia' bian' goquəžeje.” ⁷ Echnia'

le'e, gobeiche Diozən' na' angl che' ca' catə' to beṇə' chon de'e mal yedinjene' xtole'enə' clezə can' chəsyə'əbeine' len taplalj tɟualj beṇə' zjənaquə beṇə' güen lao Diozən' beṇə' bito de xtole'əga'aque' par yesyə'ədinjene'en.

Jempl che mech de'en gwnit

⁸ Na' no no'olən' šə de ši mech plət che' na' šə nit ton, ɟəcabi əgguale'e to yi' na' gwlo'e' lo'o yo'o che'enə' na' yeyiljyože'en xte ca yeželene'en? ⁹ Na' catə' yeželene'en na' əgwto'be' no'olə migw che' ca' na' beṇə' gwliž che' ca', na' ye'e lega'aque': "Leyebai len nada' chedə' babeželda' mech chian' de'en gwnitən'." ¹⁰ Echnia' le'e, leczə chesyə'əba chesyə'əzaquə'əlažə' angl che Diozən' catə' to beṇə' chon de'e mal chedinjene' xtole'enə'.

Jempl che ben' benditjei xi'inen' xmeche'

¹¹ Na' leczə gože' lega'aque': —Gwzo to beṇə' na' gwnitə' chopə xi'inə' beṇə' byo. ¹² Na' bžin ža beṇə' xcuidən' gože' xən': "Xa, beṇ nada' de'en cheyalə' si'a de'en deido'." Nach xe'en bnežjue'ene' de'en cheyalə' si'enə'. ¹³ Gwde yeto chopə ža na' beṇə' xcuidən' btobe' yoguə'əloł cuantzə bi de'en de che' na' gwze'e gwyeje' nasyon zitə'. Na' porzə de'e cui zaque'e jene'. Na' lao zdalene' de'e malən' benditjeine' xmeche'enə'. ¹⁴ Na' catə' beya xmeche'enə', goc to bgüin juisy lao doxen nasyonṇə', na' bitoch bi bi gotə' par si'e de'e ye'ej gaogüe' na' bichlə de'e byažjene'. ¹⁵ De'e na'anə' gwyeje' gan' zo to beṇə' nasyonṇə' na' gwṇabe' žin. Na' be'enə' bsele'ene' yixə' gan' ža' bia zan xcoše' par niçh jəye'eb. ¹⁶ Na' tant gwdone' xte goclaže'e gaogüe' de'en chsa'o coš ca', pero ni len

cui boso'onežjue'ene' gaogüe'. ¹⁷ Na' beyone' to xbab šao' na' gwne': "Nitə' mos zan che xa'anə', na' dechgua de'e chsa'ogüe', na' nada' gatəda' yelə' chdon. ¹⁸ Yeza'a nga na' yeya'a gan' zo xa'anə', na' yapa'ane': Xa, babena' de'e mal lao Diozən' na' laogo' le'. ¹⁹ Na' bitoch zaca'a gono' nada' cuent ca xi'ino', con šə go'o latjə gaca' xmoso'." ²⁰ Nach beze'e beyeje' gan' zo xe'enə'. Na' zitə'ələ ze'e yežine' catə' ble'i xe'en le', na' gwsa'adoe' jəšague'ene', na' gwdele'ene' gwdaogüe'ene' bxid chedə' beyašə' beži'ilaže'ene'. ²¹ Nach gož xi'ine'enə' le': "Xa, babena' de'e mal lao Diozən' na' laogo' le', na' bitoch zaca'a gono' nada' cuent ca xi'ino'." ²² Na' xe'enə' gože' xmose'en: "Jəlej tgot lachə' šao' na' guaco'obo'on. Na' jəxi' to niy na' gw-dio'on xbembo'on, na' jəxi' šcue' yel na' gw-dio'on ni'abo'onə'. ²³ Na' jəxi' go'on da'onə' bian' chanə' na' betəb par gaochob, na' goncho lni. ²⁴ La' xi'ina' nga babena'abo' cuent ca to bi'i guat, pero na'a zobo' mbambo'. Gwlejyichjbo' chio'o, pero na'a babela'abo'." Na' gwzolao chso'one' lnin'.

²⁵ Na' xi'ine' nechən' zde' yoba catə'an bežin xi'ine'en yeto. Na' catə' zeza' ben' gwyej yoban' bazon yežine' liž xe'enə' catə' benene' choso'ocueže' na' choso'oye'e. ²⁶ Na' goxe' to mosən' na' gwṇabene' le' bixchen' chso'one' lnin'. ²⁷ Na' mosən' gože'ene': "Bi'i bišo'onə' babela'abo' na' xa'onə' babete' go'on dao' bian' chanə' chedə' belə'abo' to šao' to güen." ²⁸ Nach xi'ine' nechən' bže'e, na' bito gone'ene' yeyo'e liž xe'enə'. Nach bchoj xe'enə' gotə'əyoine' le' yeyo'e. ²⁹ Pero xi'ine' nechən' gože' xe'enə': "Zan iz bachac zoa' nga

chonteza' žin con can' chono' mendad. Na' bitonə' gaca' beṇə' godenag. Na' ni tozə šib dao' cuinə' gono' nada' par gota'ab gona' lnin' len beṇə' migw chia' ca'. ³⁰ Na' na'a bela' xi'ino' nga bi'in benditjei yoguə'əloł de'en bnežjo'obo' gwza'alembō' no'olə sargat, na' beto' par lebo' to go'on dao' bian' chanə'əch." ³¹ Na' xe'enə' gože'ene': "Xi'indaogua'a, le' zotezo' len nada', na' yoguə'əloł de'e deida' naquən chio'. ³² Pero cheyalə' goncho lnī nga na'a tant chebeicho babelā' bi'i bišo'onə', chedə' babena'abo' cuent ca to bi'i guat, pero na'a zobo' mbambo'. Gwlejyichjbo' chio'o pero na'a babelā'abo'."

16

Jempl che to mos əblao ben' benditjei de'en de che xane'

¹ Na' leczə gož Jeso'osən' disipl che' ca': —Gwzo to beṇə' gwni'a na' gwzo to mos əblao che' beṇə' gwyo'o lao ne'e bia yixə' che' ca' na' biquə'əchlə de'en de che'. Na' beṇə' gwni'anə' benene' rson de que xmosen' babenditjeine' de'en de che'. ² Nach xane'en goxe' le' na' gože'ene': "Babenda' to dižə' can' chono'. Cheyalə' gono' cuent che yoguə'əloł de'en babchino' chia' chedə' bitoch gaquə' gono' xšina'anə' na'a." ³ Nach mosən' bene' xbabən': "¿Bixa gona'? Xana'an bacholague' nada' cuich gaquə' gona' xšine'enə', na' nic chac gona' žin gual na' gaquəda' zto' šə naba' carida. ⁴ Nezda' bi gona' par nič nītə' beṇə' yesə'əgüialaogüe' nada' catə' cuich chona' žin che xana'an." ⁵ Na' goxe' yoguə' beṇə' ca' chsa'alə' xmech xane'enə' tgüejə' tgüejə'. Na' gože'

beṇə' nechən': "¿Ja' aquə' chalə'o che xana'anə'?"
 6 Na' be'enə' gože'ene': "Chala'a che tapa mil litr set." Nach gož mosən' be'enə': "Gwche'edo', na' bzoj lao cuentən' de que chalə'o che chopə mil litrzə setən'." 7 Gwde na' gože' beṇə' əgwchopen': "¿Ja' aquən' chalə'o che xana'anə'?" Nach be'enə' gože'ene': "Che to mil rob trigw." Nach mosən' gože' be'enə': "Gwche'edo', na' bzoj lao cuent chio'onə' de que chalə'o che xon' gueyoa robzə trigon'." 8 Na' xan mos goxoayaguən' gocbe'ine' lechgualə bib naquə be'enə' de'en bene' xbab naclən' gone' par nič soe' binlə len ljuežje' ca' beṇə' ca' chsa'alə' che xane'en. Nada' chnia' le'e de que beṇə' ca' zjəchi' yichjga'aque' porzə de'en chac lao yežlyon' chso'onchgüe' xbab naclən' so'one' len de'en zjədeine'. Pero zan beṇə' ca' bazjəyo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' bito chso'one' xbab naclən' yesə'əchine' de'en zjədeine'.

9 Na'a əchnia' le'e, de'en deile yežlyo nga de'e te chein', pero legwčin len par nič nitə' migw chele, na' catə' babeya bi de'en deile yežlyo nga, nitə' beṇə' yozene'e le'e catə' yežinlə yoban' gan' sole zejlicane.

10 Šə to beṇə' chone' can' cheyalə' gone' len de'e cuitec zaquə' leczə gone' can' cheyalə' len de'e zaquə'əchgüei, na' beṇə' cui chone' can' cheyalə' gone' len de'e cuitec zaquə', leczə bito gone' can' cheyalə' len de'e zaquə'əchgüei. 11 Šə le'e cui chonlə can' cheyalə' gonlə len de'en deile yežlyo nga de'e te chei, bito gon Diozən' le'e de'e zaquə'əche de'en cui te chei. 12 De'en deile yežlyo nga che Dioz

na'anə', caguə chelen'. Na' šə bito chonle can' cheyalə' gonle len de'en naquə che'enə', bito gone' le'e de'e zaquə'əche de'e cui te chei.

13 Notono no gaquə so liž chopə xan žin par gaque' xmosga'aque' tši'izə, chedə' la' šə gone' ca', gue'ine' to xan žinnə' na' gaquene' che yetoe', o gone' žin che toe' do yichj do laže'e na' bito bi respet gape' che xane'en yeto par gone' xšine'enə'. Leczə ca' le'e bito gaquə gonle xšin Diozən' do yichj do lažə'əle na' gonte xšinle par gacle beṇə' gwni'a.

14 Na' leczə gwnitə' beṇə' fariseo ca' gwse'enene' xtižə' Jeso'osən' na' gwso'onene' borl, chedə' gwso'elažə'əche' əsa'aque' beṇə' gwni'a. 15 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e ža, chonle par nič beṇachən' chesə'əne' chele de que zdacze licha, pero Diozən' nez nle'ine' yichjla'ažda'olen'. Žjəde de'en chsa'aque beṇachən' zjənaquən de'e žialao xen pero baḷən zjənaquən de'e chgue'i Diozən'.

Lei che Diozən' na' beṇə' ca' chnabi'e

16 Na' gozna Jeso'osən': —Antslə con lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' len de'en boso'ozoj profet ca' bzejni'in chio'o che Diozən'. Pero na'a de'e Juannə' babedətixjui'e dižə' güen dižə' cobən' de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə, na' leczə ca' neto' chyixjue'eto'on. Na' beṇə' zan chesə'əzo chesə'əbi'e naclə so'one' par nič nabia' Diozən' lega'aque'.

17 Ca naquə bitə'ətezə pont dao' che lei che Diozən' bito te chei pero ca naquə yežlyon' len de'e ca' zjəžia le'e yoban' yesə'əde chega'aquei.

Bito yela'acho be'en checho o no'ol checho par solencho beṇə' yoblə

18 Notə'atezə beṇə' chela'a no'ol che'enə' par yeque'e no'olə yoblə, tozəczə ca malən' naquən len de'en chon beṇə' chgo'o xtoe'. Na' yoguə' no beṇə' yošagne'e len to no'olə beṇə' bela'a ben' chei le', leczə tozəczə ca malən' naquən len de'en chon beṇə' chgo'o xtoe'.

Beṇə' gwni'a na' Laḥən'

19 Nach gozna Jeso'osən': —Gwzo to beṇə' gwni'a, na' lechgualə xoche goquə xala'ane'enə', na' lechgualə gwdaošaogüe'e yoguə' ža. 20 Na' to beṇə' yašə' le' Laḥ yoguə' ža bzo beṇə' le' cho'a puert zaguan che beṇə' gwni'anə' par gwṇabe' carida. Na' Laḥən' lechgualə gwžia yežə' doxen cuerp che'enə'. 21 Na' tant gwdone' gone'ene' gaogüe' pedas dao' yelə' guao che beṇə' gwni'anə' de'en besə'əxopə lao yon'. Na' beco' ca' ja'aquəb jəsə'əle'eb yežə'an gwžia cuerp che'enə'. 22 Na' catə' got beṇə' probən', nach angl ca' besyə'əzi' besyə'əque'e le' yoban' gan' zoe' len de'e xaxta'ocho Abraannə'. Na' leczə got beṇə' gwni'anə' na' bosə'əcuaše'ene'. 23 Na' beyeje' gan' ža' beṇə' ca' bagwsa'at. Na' lao chžaglaogüe' na' gwlis laogüe'enə' na' ble'ine' zitə'ələ nitə' Abraannə' lene' Laḥən' yoban'. 24 Na' gwṇe' zižjo gwne': “Xa Abraam, beyašə'əlažə'əšgwei nada', na' bselə' Laḥən' par yosbise' loža'an len latə' nis de'en yexopə xbene'enə' chedə' la' lechgualə chžaglaogua' lo'o yi' nga.” 25 Pero na' Abraannə' gože' le': “Xi'ina' bosa'alažə' catə' lao bguano' yežlyon' porzə de'e šao' de'e güen gotə' chio', na' Laḥ nga porzə de'e mal goc che'. Na' bazoe' mbalaz nga ṇa'a, na' le' chžaglaogo'. 26 Bito gaquə gone' can' che'endo' chedə' la' Diozən' baḥ bzie'

to bdiņj xen ga cui no zaquə' te entr neto' na' le'e par nič ca' bito gaquə yidəto' gan' zolen', na' nic gaquə da'ac le'e nga.”²⁷ Nach beņə' gwni'anə' gože' Abraannə': “Beņə' gol dao', chatə'əyoida' le', bselə'əšga Lačən' liž xa'anə'.²⁸ Nitə' gueyə' beņə' biša'a, na' che'enda' čixjue'ine' lega'aque' naquən' so'one' par nič Diozən' bito əsele'e lega'aque' latjə nga gan' yesə'əžaglaogüe'.”²⁹ Abraannə' gože' le': “Deczə libr de'en bzoj de'e Moizezən' na' libr de'en boso'ozoj de'e profet ca' beņə' ca' gwso'e xtižə' Diozən'. Cheyalə' yoso'ozenague' če de'e ca' zjənyojən'.”³⁰ Na' gože' Abraannə': “Bito beņə' gol dao'. Žalə' to beņə' yebane' ladjo beņə' guat ca' güe'elene' lega'aque' dižə', la' gosyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'.”³¹ Nach gož Abraannə' le': “Šə bito choso'ozenague' če de'en bzoj de'e Moizezən' na' de'e profet ca', la'anə'əczə šə yeban to beņə' ladjo beņə' guat ca', bito se'ejle'e če Diozən'.”

17

Bito cheyalə' goncho ca əxopə beņə' yoblə gone' de'e mal

¹ Nach gož Jeso'osən' disipl če' ca': —Syempr de de'en gonən ca yesə'əxopə beņə' so'one' de'e malən'. Pero probchguazə beņə' chone' ca yesə'əxope' so'one' de'e malən'.² Nca'alə xneze žalə' yoso'očeje' yene'enə' to yej yišə' na' žjəsə'əzale'ene' lo'o nisdə'onə' cle ca soe' gone' ca əxopə beņə' gone' de'e malən' la'anə' tozə beņə' cuitec bi zaquə' len beņə'čən'.

³ Le'e gon xbab čele, šə to beņə' bišə'əcho beņə' bachonlilažə' Diozən' gone' mal contr tole, ben'

bene' contr cheyalə' gatə'əyoine' le' yedinjene' xtole'enə', na' šə yedinjene' xtole'enə' cheyalə' yezi'ixene' che'. ⁴ La'anə'əczə gaž las lao tža gone' de'e mal contr beṇə' biše'enə', šə gaž laste əṇe': "Babeyejda' che de'en bena', bezi'ixen chia'", na' cheyalə' yezi'ixene' che'.

Gwse'enene' so'onlilažə'ache' Diozən'

⁵ Nach gwse' apostol ca' Xanchon': —Gaquəlenšgo' neto' par niḥ gonlilažə'əchto' Diozən'.

⁶ Nach gož Xanchon' lega'aque': —Xsa yag moztasən' naquən de'e dao' riza'. Na' la'anə'əczə de'en chonlilažə'əle Diozən' gwxaquə'əleben ca to xsa moztasən' laogüe de'en cuiṇə' gonlilažə'əchgualene', guac ye'ele yag yixgüio nga: "Boša' xišna'o nga na' žjəyexo' lo'o nisda'onə'", na' guaquəczə can' ṇalenə'.

De'en cheyalə' so'on mos ca'

⁷ Ca naquə costombr chelen' šə mos chelen' chgua'əṇe' go'on o chapə chye' xilə', catə' chele'e goyebən' bito che'elene': "Beyo'o ngalə gwche'edo' gaogo' xše'." ⁸ Cle che'elene': "Bsi'ini'a de'en ye'ej gaogua' na' gwdio' de'en gaogua'anə'. Te yedaogua'anə' nach gaogo'." ⁹ Na' bito cho'elene' yelə' choxcwlen catə' babene' de'en gožlene' gone'. ¹⁰ Na' leczə ca' le'e nacle disipl chia', catə' babenle yoguə'əlol de'en nona' mendad gonle cheyalə' əṇale: "Bito bi zaquə'əto' par goṇo' yelə' choxcwlen cheto', chedə' de'en babento'onə' la' de'e cheyalə'əczə gonto'onə'."

Jeso'osən' beyone' ši beṇə' chse'i yizgüe' de'en nzi' lepr

11 Lao zda' Jeso'osən' Jerosalennə' len disipl che' ca' na' gwdie' gan' zjəndil distrit che Samaria len Galilean'. 12 Na' besə'əžine' to cho'a yež dao' na' besə'əchoj ši beṇə' zjesə'əšague' Jeso'osən', beṇə' ca' chse'i yižgüe' de'en nzi' lepr, na' gosə'əzeche' zitə'ələ. 13 Na' gosə'əne' zižjo gwse'ene': —Maestr Jeso'os, beyašə'əlažə'əšguei neto'.

14 Na' Jeso'osən' catə' ble'ine' lega'aque' gože' lega'aque': —Ležjəya'ac lao bχoz ca' nich yesə'əgüie' le'e.

Na' goquən' lao zezyə'əngüe'e nezən' besyə'əyaquene'. 15 Nach toe' catə' gocbe'ine' de que bač beyaquene' na' bebi'e na' gwne' zižjo be'elaogüe'e Diozən'. 16 Na' bzo xibe' lao Jeso'osən' na' be'ene' yelə' choχcwlen. Be'enə' ben ca' naque' to beṇə' Samaria. 17 Nach gwna Jeso'osən': —Ši beṇə' can' beyona'. ¿Gaṅxa beṇə' ca' yegan'? 18 Tozə beṇə' zitə' nga bebi'e par cho'elaogüe'e Diozən'.

19 Nach gož Jeso'osən' be'enə': —Bezoža' na' beyej to šao' to güen. Babeyacdo' chedə' chonlilažo'o nada'.

Yelə' chnabia' che Diozən'

20 Na' goquən' beṇə' fariseo ca' gosə'əṇabene' le' batxan' yidə ben' əselə' Diozən' par nabi'e nasyon Izraelən'. Nach boži' Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə' gwne': —Ca naquən' nabi'enə' bito naquən to de'e le'icho. 21 Notono no cheyalə' əne': “Bgüiašc nga chnabi'e”, o “Na' chnabi'e”, chedə' bazoe' na'a entr le'e chnabi'e.

22 Nach gože' disipl che' ca': —Gwžin ža catə'ən nale: “Žalə'əga na'a bač zocho yoban' gan' chnabia' ben' bselə' Diozən'.” Pero bito gaquə can'

chnablažə'alenə'. ²³ Nitə' beṇə' əse'e le'e: “Bgüiašc nga chnabi'e”, o “Bgüiašc na' chnabi'e”, pero le'e bito ṇaole beṇə' ca' əse'e le'e ca'. ²⁴ Can' chac catə' chep yesən' chse'eni'in doxenlə le'e yoban' to de repentzə, leczə can' gaquə catə'ən əžin ža yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇač yida' to de'e repentzə na' yoguə'əlöl beṇə' yesə'əle'ine' nada'. ²⁵ Žgua'atec de de'e zan de'e cheyalə' čhi' saca'a, na' ņezda' de que beṇə' ca' ža' ṇa'a bito se'ejle'e čhia'. ²⁶ Leczə can' goquə ca tyemp che Noenə', leczə can' gaquə catə'ən bazon əžin ža yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇač. ²⁷ Beṇə' gwnitə' ca tyemp che Noen' gwža'azeche' gwse'ej gwsa'ogüe' na' gwso'elaozechga'aque' bosə'əšagne'e na' bosə'ošague' na' no xi'inga'aque' xte catə'ən bžin ža gwyo'o Noen' lo'o barcon', na' goc to yejw sio' juisy nach gosə'əbiayi' yoguə' beṇə' ca' cui gwso'o lo'o barcon'. ²⁸ Leczə can' goquə ca tyemp che Lotən'. Beṇə' Sodoma ca' gwža'azeche' gwse'ej gwsa'ogüe', gwso'ote'e no bia yixə' čhega'aque' na' bichlə de'e de čhega'aque', na' gosə'əzi'e bi de'en besə'əyažjene' na' gwsa'az gwsa'aṇe' na' gwso'on ližga'aque'. ²⁹ Pero na' žan' beza' Lotən' Sodomān', Diozən' bene' par nič lechguale byinj yi' na' sofr yobanə' na' gosə'əbiayi' yogue'e. ³⁰ Can' gaquə catə'ən yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇač, na' yoguə'əlöl beṇə' yesə'əle'ine' nada'.

³¹ Na' žan' yida' šə na'aclə zo to beṇə' chone' dezcanz lao sotea che' liže'enə' na' šinlaze'enə' ža'an lo'o yo'onə', cui yeyetje' par yetobe' šinlaze'enə', con cuejyichje'en. Na' leczə ca' ben' zo do yoba bito

gaquene' yeyej liže'. ³² Le'e žjsa'alažə' can' goc che no'ol che Lotən'. ³³ Notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par niḥ cui chi' saque'e o par niḥ cui no got le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlažə' cuine' chi' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni chia', bade yelə' mban che'enə' zejlicane.

³⁴ Echnia' le'e, quinga gaquə ž'e'enə' catə'an yida' de'e yoblə: Čhopə beṇə' zjədie' chəsə'ətase', toe' yezi' yeca'a Diozən' na' toe' yega'an. ³⁵ Na' čhopə no'olə nitə' txen chso'ote', toe' yezi' yeca'a Diozən', na' toe' yega'an. ³⁶ Na' čhopə beṇə' nitə' do yoba, toe' yezi' yeca'a Diozən' na' leczə yega'an toe'.

³⁷ Catə' gwse'ene' dižə' quinga, gwse'ene': —čGan' gaquə de'e quinga Xanto'?

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Ngale'en chonen che ben' ne': “Gan' de bia guat nan' chesə'əžag šod ca'.”

18

Jempl che to no'olə gozebə len to juez mal

¹ Na' be'elene' lega'aque' to jempl par niḥ bsd blo'ine' lega'aque' de que cheyalə' so'ontezə so'one' orasyon sin cui žjəxəquə'əlažə'əga'aque'. Na' gože' lega'aque': ² —Gwche' to syoda gan' gwzo to juez. Na' juezən' bito gwdape' Diozən' respet na' nic gwche' yichje' šə chsa'azlažə' beṇə'chən' can' chone'enə'. ³ Na' lao syodan' gwzo to no'olə gozebə na' goxjzə cheje' lao juezən' na' che'e le': “Bosla nada' lao na' beṇə' contr chia'anə’.” ⁴ Bagoc sša bito bzenague' che', pero gwdelə bene' xbabən' na' gwne': “Bito chapa' Diozən' respet na' nic chi' yichja' šə chsa'azlažə' beṇə'chən' can' chona'.

5 Pero yosla' no'olə nga lao na' beṇə' contr che' la' lechguale zed chone'ene' nada'. Šə bito gona' yelə' jostis che'enə' bitoch soida' tant zed chedeyenene' nada'."

6 Nach gož Xanchoṇ' lega'aque': —Le'e gon xbab che de'en gwna juezən' ben' cui zda licha. 7 Naquəchxe gon Diozən' gwzenague' che beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' xi'ine', beṇə' ca' chso'olğüiž le' do ža do yel. Goslacze' lega'aque' lao na' beṇə' contr chega'aque' ca' la'anə'əczə šə əsa'aquene' de que bachžeine'. 8 Echnia' le'e, to žalnezdao' Diozən' yosle' lega'aque' lao na' beṇə' contr chega'aque' ca'. Pero catə' nada' yida' yežlyo nga yetlas, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch, cuili ne'e nitə' beṇə' ne'e chso'onlilaže'e nada' par yosla' lega'aque' lao na' beṇə' contr chega'aque' ca'.

Jempl che to beṇə' fariseo len to beṇə' gochixjw

9 Na' gwnitə' balə' beṇə' zjənapəchgua confyanz cuinga'aque' de que zjənaque' beṇə' güen lao Diozən' ca de'en chso'one'enə'. Beṇə' ca' zjənone'en de que beṇə' yeziquə'əchlə bito bi zjəzaque'e. Na' Jeso'osən' be'e jempl nga par beṇə' ca' zjənapəchgua confyanz cuinga'aque', gwne': 10 —Chopə beṇə' ja'aque' lo'o yo'odao' əblaonə' jse'ene' orasyon, toe' beṇə' fariseo na' ben' yeto beṇə' gochixjw. 11 Beṇə' fariseon' gwzeche' na' bene' orasyonṇə' cho'elao' cuine' na' gwne' quinga: "Dioz, choṇa' yelə' choxcwlen chio' chedə' bito chona' can' chso'on yeziquə'əchlə beṇə'. Bito chca'a bi de'e de che beṇə' yoblə, na' bito chona' bichlə de'e mal. Bito naca' beṇə' ggo'o xtoi, nic

chbejyichja' no'ol chia' par solena' beṇə' yoblə, na' nic naca' beṇə' mal can' naquə beṇə' gochixjw nga. ¹² Chopə ža lao to xman chzoa' cui chaogua'. Na' yoguə'ələl gan de'en chona', chona'an ši cue'elə na' chnežjua' tcue'en par yo'oda'onə." ¹³ Na' beṇə' gochixjon' gwzechateze' zitə'ələ, na' xte nic cheyaxjene' əlis laogüe'enə' əggüie' yoban', na' chbažə' lcho'enə' gwne': "Dioz, beyašə'əlažə'əšgüei nada' beṇə' güen de'e mal." ¹⁴ Ca'azə de'e gwna beṇə' gochixjon'. Na' əchnia' le'e, Diozən' bezi'ixene' che beṇə' gochixjon', na' beyeje' liže' sin cui bi xtole'e gotə'. Caguə ca' beṇə' fariseon'. Na' notə'ətezcho cho'elao' cuincho, Diozən' gone' par nič gacbe'icho de que bitobi zaquə'əcho. Na' notə'ətezcho choncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho, Diozən' gone' chio'o yelə' bala'an.

Jsoa' beṇə' bidao' lao Jeso'osən'

¹⁵ Na' ja'ac beṇə' jso'e bidao' lao Jeso'osən' par nič əxoa ne'enə' yichjga'acbo' na' gone' orasyon chəga'acbo'. Na' catə' besə'əle'i disipl ca' can' chso'one'enə', gosə'ədile' lega'aque'. ¹⁶ Pero na' Jeso'osən' goxga'aque'əbo' na' gože' disipl che' ca': —Le'e güe' latjə la'ac bidao' ca' laogua' nga, na' cui əgwžonle. Na' əchnia' le'e, beṇə' ca' chəsə'əzəxjw yichjga'aque' lao Diozən' can' chəsə'əzəxjw yichj bidao' ca' lao xaxna'aga'acbo', lega'acze'enə' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'. ¹⁷ Bidao' ca' bito chso'on cuinga'acbo' xen, na' de'e li chnia' le'e, notə'ətezle šə cui yeyacle ca bidao' par güe'ele latjə ṇabia' Diozən' le'e, bito gaquə yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

Beṇə' güego' ben' goquə beṇə' gwni'a

18 To beṇə' gwnabia' gože' Jeso'osən': —Maestr, le' naco' beṇə' güen, gwna nada' bi de'en cheyalə' gona' par niçh gatə' yelə' mban zejlicane chia'.

19 Na' par niçh gon be'enə' xbab che de'en ne', Jeso'osən' gože'ene': —¿Bixchen' nao' de que naca' beṇə' güen? Dioz nan' naque' le'ezelaogüe beṇə' güen. 20 Le' nezdo' bin' na lein': “Cui co'o xtole, na' cui cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə; cui gotle beṇə'; cui cuanle; bito gacle testigw fals contr sa'aljuežjle; gwnežjwle yelə' bala'an xaxna'ale.”

21 Nach gož be'en le': —Yoguə'əlol de'e quinga chona'an dezd xcuida'a.

22 Nach catə' bene Jeso'osən' xtiže'en na' gože'ene': —Tozə de'en ne'e chac falt gono'. Jəyeyetə' yoguə'əlol bi de'e de chio', na' mech de'en le'ido' che de'e ca' bnežjon beṇə' yašə', nach da denao nada'. Na' catə' yežino' yoban' gan' zo Diozən', de'e zaquə'əche gatə' chio'.

23 Pero na' be'enə' catə' beyož benene' dižə' de'en gož Jeso'osən' le', gwzechachoe' trist, chedə' la' goque' to beṇə' gwni'achgua. 24 Na' bgüia Jeso'osən' beṇə' gwni'anə', na' gwne': —Zdebəchgua naquən par to beṇə' gwni'a güe'e latjə par niçh nabia' Diozən' le'. 25 Zdebəchlə naquən par to beṇə' gwni'a güe'e latjə nabia' Diozən' le' cle ca par to camey teb to lo'o nag yešə'.

26 Na' beṇə' ca' boso'ozenague' xtiže'enə' gwse'ene': —¿Noxan' yechoj xni'a de'e malən' ža?

27 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'en cui gaquə gon beṇəchən', bito nacho cui gaquə gon Diozən' len.

28 Nach Bedən' gože' le': —Neto' bagwlejyichjto' family cheto' ca' na' len de'en deito' par chonlilažə'əto' le' na' chzenagto' chio'.

29 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li chnia', šə nole bagwlejyichjle ližle, xo'olle, bišə'əle, xaxna'ale o xi'inle chedə' cho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e, 30 Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche lao yežlyo nga na'a clezə ca de'e ca' na' beṇə' ca' bagwlejyichjle. Na' catə' yežinle yoban' gone' par nič əbanle zejlicəne.

De'e yoblə gosyixjue' Jeso'osən' de que gate'

31 Na' gwlej Jeso'osən' apostol ca' šižin ca'alə, na' gože' lega'aque': —Na'a šejcho Jerosalennə' gan' gaquə yoguə'əloł de'en baboso'ozož de'e profet ca' chia', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch. 32 Gaca' lao na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' so'one' nada' borl na' yesə'əzi'ichiže'e nada', nach yoso'oža' xene'e cho'alaogua'anə'. 33 Yesə'əyine' nada' yid sot nach so'ote' nada', pero yeyon ža yebana' ladjo beṇə' guat ca'.

34 Pero disipl che' ca' bito gwse'ejni'ine' de'en gože' lega'aque'. Zjənchol yichjla'ažda'oga'aque'enə', de'e na'anə' bito gwse'ejni'ine'en.

To beṇə' lchol beṇə' Jerico bele'ine'

35 Nach lao bazon əžin Jeso'osən' Jericon', to beṇə' lchol chi'e cho'a nezən' chṇabe' carida. 36 Na' benene' chesə'əde beṇə' zan, na' gwṇabe' bin' chac. 37 Nach gwse'ene': —Jeso'os beṇə' Nasaretən' chdie' laog'onə'.

38 Na' gwne' zižjo gwne': —Jeso'os, len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin', jbeyašə'əlažə'əšguei nada'!

39 Nach beṇə' ca' zjəžialao lao Jeso'osən' gosə'ədile' beṇə' l̄cholən' gwse'ene' de que cheyalə' soe' žizə, pero nachle gwne' zižjochlə gwne': —Len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin', j̄beyašə'əlažə'ašgwei nada'!

40 Jeso'osən' gwleze' nach bene' mendad əžjso'e beṇə' l̄cholən' laogüe'enə' na' catə' bgüiguə' beṇə' l̄cholən' lao Jeso'osən' nach gože'ene': 41 —¿Bi che'endo' gona' len le'?

Nach beṇə' l̄cholən' gože'ene': —Xana' benšga par nič yele'ida'.

42 Jeso'osən' gože'ene': —Bele'i. De'en chonlilažo'o nada' bač goc can' che'endo'onə'.

43 Na' le'e bele'iteine' na' gwnaogüe' Jeso'osən' be'elaogüe'e Diozən', na' leczə ca' yoguə' beṇə' ca' besə'əle'ine' can' goquən' gwso'elaogüe'e Diozən'.

19

Jeso'osən' na' Saqueon'

1 Nach Jeso'osən' gwyo'e Jericon' na' gwdeze' yešla'a syodan'. 2 Na' zo to beṇə' le' Saqueo. Naque' beṇə' gwnabia' che beṇə' gochixjw ca', na' naque' beṇə' gwni'a. 3 Gwdiljlaže'e naclə le'ine' Jeso'osən' pero bito goquə, chedə' nitə' beṇə' zan len Jeso'osən' na' Saqueon' goque' to beṇə' b̄hecw dao'. 4 De'e na'anə' gwsa'adoe' gwdie' lao beṇə' ca' par j̄šəpe' to lao yag yixgüio nič goc ble'ine' Jeso'osən', chedə' bazon te Jeso'osən' na'. 5 Pero na' catə' bžin Jeso'osən' xan yaguən', bgüie' lao yaguən' na' gože'ene': —Saqueo, beyetjdodo', chedə' cheyalə' yega'aṇa' ližo'on neže'.

6 Nach Saqueon' beyetjdoe' chebeine' nach beche'ene' liže'enə' na' be'elaogüe'ene'. 7 Pero na' beṇə' ca' zjənžag len Jeso'osən' catə' besə'əle'ine' can' goquən', yogue'e gosə'əṇelaogüe'e gosə'əne': —Bazde' liž to beṇə' güen de'e mal par so'enə'. 8 Na' Saqueon' gwzeche' nach gože' Xanchon': —Xana', gašjə de'en deida' gwnežjua'an beṇə' yašə', na' de'en bagwcua'a che beṇə' ca' bxoayaga' nič gosə'əyixjue' mazəchlə ca de'en cheyalə' yesə'əyixjue', yonežjua' lega'aque' tap tantən'.

9 Na' Jeso'osən' gože'ene': —Neža babebej Diozən' le' lao de'e malən' len family chio', na' de'e li banacle xi'in dia che de'e Abraannə' laogüe de'en bachonlilažə'əle Diozən' can' ben de'e xaxta'ocho Abraannə'. 10 Ca naca' nada', bselə' Diozən' nada' golja' beṇəch par zedəlo'ida' beṇə' ca' bachəsə'əbiayi' de que nži'ilaža'a lega'aque' na' par nič con noe' so'onlilažə' nada' yebejəga'aca'ane' xni'a de'e malən'.

Jempl che ši beṇə' bnežjw xanga'aque'en lega'aque' chopə gueyoa pes güejə

11 Na' žlac nežjənžag beṇə' chse'enene' dižə' de'en choe' Jeso'osən', be'elene' lega'aque' to jempl chedə' banite'e galə'əzə Jerosalennə' na' gwsa'aque' de que le'e solaote nabi'e nasyon Izraelən'. 12 Nach gwne': —Lao to family blao bchoj to beṇə' gwyeje' to nasyon zitə' jene' de'en cheyalə' gone' par nič solao nabi'e nasyon che'enə' catə' yežine'. 13 Na' antslə zese'e gwleje' ši mos che'enə' na' bnežjue' to toe' chopə gueyoa pes güejə. Nach gože' lega'aque': “Mech nga gonele negosy lao cui zoa'.” 14 Pero beṇə' gwlaž che'

ca' besə'əgue'ine' le'. Nach catə' beyož gwze'e bososele'e beṇə' lao xane'enə' ben' naquə rein' jse'eže'ene': "Bitō chene'eto' ṇabia' bengā neto'."

15 Nach catə' bežin be'enə' laže'en de'e yoblə gwzolao gwnabi'e, nach bene' mendad əžja'ac xmose' ca' ši laogüe'enə', beṇə' ca' bocua'anlene' mechən'. Gone'ene' əṇezene' ja'aquə'ətə' gwso'one' gan len mechən' de'en bocua'anlene' to toga'aque'.

16 Beṇə' nechən' bžine' laogüe'enə' na' gože'ene': "Xana', xmecho' de'en bocua'anleno' nada' benən gan ši tant ca de'en bocua'aṇo'." 17 Nach xane'en gože'ene': "Babeno' de'e güen. Naco' mos güen na' syempr chono' complir can' cheyalə' gono'. Beno' can' cheyalə' gono' len de'e da'on bocua'anlena' le', na' de'e nan' gona' par nič ṇabi'o ši syoda."

18 Na' beṇə' əgwchopen' bžine' lao xane'enə' na' gože'ene': "Xana', xmecho' de'en bocua'anleno' nda' benən gan gueyə' tant ca de'en bocua'aṇo'."

19 Nach gože' le': "Le' ṇabi'o gueyə' syoda."

20 Nach bžin yetoe' lao xane'enə' na' gože'ene': "Xana', nga de xmecho' de'en bocua'anleno' nada'. Bablažə'əchecha'an bey nga. 21 Bžeba' le' la' naco' to beṇə' znia. Chono' gan de'en cui beno' žin čhei, na' chzi'o cwseš čhe de'en chsa'az beṇə' yoblə." 22 Nach gož xanen' le': "De'en bagwnao' ca' chlo'in de que napo' dolə'. Naco' mos mal. Chacdo' de que naca' to beṇə' znia, de que chona' gan de'en cui bena' žin čhei, na' chzi'a cwseš čhe de'en chsa'az beṇə' yoblə. 23 Na' šə chacdo' chona' ca', žbixčhen' cui gwlejo' xmecha'an beṇə' yoblə par nič yezi'an len yičjjei ṇa'a babeļa'a?"

24 Nach gože' beṇə' ca' zjəzecha cuite'enə': "Yeca'ale xmecha'an de'en bocua'anlena'ane' na'

gwnežjwlen ben' banoxə' chopā mil.” 25 Nach gwse'ene': “Xanto', banoxə'əcze' ši tant ca de'en bocua'anleno'one'.” 26 Nach gož beṇə' gwnabia'an lega'aque': “Echnia' le'e, ben' chon güen len de'en chnežjua'ane', gwnežjochcza' che'. Pero na' be'enə' cui chgon žin de'en chnežjua'ane', yeca'a de'e da'on noxe'enə'. 27 Na' ca naquə beṇə' ca' chəsə'əgue'i nada', beṇə' ca' bito chse'ene nabi'aga'aca'ane', le'e žjəxi'iga'aque' na' gotga'aclene' laogua' nga.”

Gwso'elaogüe'e Jeso'osən' catə' beyo'e Jerosalennə'

28 Na' catə' beyož be' Jeso'osən' jempl nga, gwze'e zde' Jerosalennə'. 29 Na' catə' bgüigue'e yež Betfage na' Betania, gan' zo ya'a de'en nzi' ya'a Olibos, na' gwleje' chopə disipl che' ca'. 30 Na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac yežən' chi' na', na' catə' šo'ole lao' yežən' le'ile to borr dao' da'ab yag, bia cui noṇə' cuia. Na' əsežleb na' əche'eleb ngalə. 31 Šə non' ye'e le'e: “¿Bixchen' chsežleb?” na' ye'elene': “Xanto' nan' chyažjene'eb.”

32 Nach beṇə' ca' bselə' Jeso'osən' gwsa'aque' na' besə'əle'ine'eb da'ab gan' gož Jeso'osən' lega'aque' ca'. 33 Nach lao chosə'əseže'eb, xamb ca' gwse'e lega'aque': —¿Bixchen' chsežle borr da'onə'?

34 Nach disipl ca' gwse'e lega'aque': —Chedə' Xanto'on chyažjene'eb.

35 Nach gosə'əche'eb lao Jeso'osən' na' besə'əxoā xadon chega'aquen' cožə'əbən', nach bosə'ožie' Jeso'osən' cožə'əbən'. 36 Na' lao zde' Jerosalennə' žie' cožə' borrhən', lao nez gan' zde'enə' bosə'ošiljw xala'an beṇachən'. 37 Na' gosə'əbigue'e galə'əzə Jerosalennə' na' besə'əžine' gan' yesyə'əyetje'

ya'a Olibosən'. Nach yoguə'əlöl disipl zan che' ca' zja'aclene' le' gwzolao lechguale besyə'əbeine' na' gwzolao gwso'elaogüe'e Diozən' zižjo gwso'e dižə' che yoguə'əlöl de'en babesə'əle'ine' de'e zaquə' yebanecho. ³⁸ Nach gosə'əne': —Sošga Rei chechon' mbalaz ben' baza' nga bselə' Xancho Diozən' le'. Ledoye'ela'och Diozən' txen len beṇə' ca' nitə' gan' zoe'enə' chedə' babene' par ničh beṇə'čan' gaquə' nite'e binlo len le'.

³⁹ Na' entr beṇə' zan ca' gwnitə' baḷə beṇə' fariseo. Nach to chope' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, ben mendad nitə' disipl chio' ca' žizə.

⁴⁰ Nach boži'i Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə' gwne': —Echnia' le'e, žalə' beṇə' quinga nite'e žizə, yej quinga so'osya'an əso'ela'on nada'.

⁴¹ Na' lao bežine' galə'əzə Jerosalennə' bgüie' syodan' na' bene' xbab che beṇə' lao syodan' na' gwchežyaše'e. ⁴² Na' gwne': —žalə' bachejni'ile na'a nac gonle par sole binlo len Diozən'! Pero na'a nengašə'n len le'e. ⁴³ Gwžin ža gwžin or catə' beṇə' contr chele so'one' to yež de yej de'en šečhj syodan' par ničh notono gac yechoj syodan'. ⁴⁴ Na' əso'ote' le'e na' xi'inle ca', na' yosyo'ochinje' syodan' na' yesye'eyoslase' yej ca'. Can' gaquə' chedə' bito chejle'ele de que Diozən' babselə' nada' laolen' par gaquə'ləna' le'e.

Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca' chso'on ya'a yo'odao' əblaonə'

⁴⁵ Na' Jeso'osən' bžine' yo'odao' əblaonə' na' gwzolaogüe' bebeje' yoguə'əlöl beṇə' ca' chso'on ya'a chyo'onə'. ⁴⁶ Na' gože' lega'aque': —Nyojczən' le'e Xtižə' Diozən': “Liža'an naquən to latjə gan' so'on

beṇə' orasyon", pero na' le'e babenlen ca to latjə gan' ža' beṇə' bguan.

⁴⁷ Na' bsed blo'ine' beṇə' ca' ža' yo'odao' əblaonə' yoguə' ža. Na' bχoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' nochlə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' besyə'əyiljlaže'e naclə so'one' par əso'ote' le'.
⁴⁸ Pero bito besə'əželene' naclə so'one' len le', chedə' yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə besyə'əbeichgüeine' xtiže'enə'.

20

Yelə' gwnabia' che Jeso'osən'

¹ To ža lao bsed blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' lo'o yo'odao' əblaonə' na' chyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən', besə'əžin bχoz əblao ca' na' nochlə beṇə' golə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'. ² Na' gwse'ene': —Gwnašc neto', žnac goquən' gwxi'o yelə' gwnabi'an na' non' beṇ le' yelə' gwnabia'anə' par gono' de'e ca' chono'?

³ Na' boži'e xtižə'əga'aquen' gwne': —Leczə de to de'e ṇabda' le'e, lenašc nada', ⁴ žnon' bselə' de'e Juannə' bide' bchoe' beṇə' nis? žEDioz nan' bselə'ene' o šə beṇə' yoblən'?

⁵ Na' bosoxi'e gosə'əne': —žBi ṇacho? La' šə ṇacho de que Diozən' bsele'e de'e Juannə' par bchoe' beṇə' nis, nach əne' chio'o: “žBixchen' bito gwyejle'ele che'?” ⁶ Na' šə ṇacho de que bide' to gwłazze', nach yoguə' beṇə' quinga yosə'əšiže'e chio'o yej chedə' chse'ejni'ine' de que de'e Juannə' goque' to profet beṇə' bselə' Diozən' par be'e xtiže'enə'.

7 Nach gwse'e Jeso'osən' de que bito zjənezene' non' bselə' de'e Juannə'.

8 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Łeczə ca' nada' bito ənia' non' beŋ nada' yelə' gwnabia' par gona' de'en chona'.

Jempl che mos mal ca'

9 Na' be'e jempl nga bzejni'ine' beŋə' ca' choso'ozenag che' de que notə'ətezə beŋə' šə chonczə yichjlaogüe' cui chejle'e che' cuiayi'e. Na' gwne': —To beŋə' goze' zan yag obasən' na' bocua'ane'en lao na' beŋə' ca' yoso'ogüia yoso'oye'en, na' gwze'e gwyeje' ga yoblə na' jəyega'ane' sša. 10 Catə' bžin ža par yesyə'ətobe' cwsešən', bsele'e to mos che'enə' lao beŋə' ca' chsa'ape' yag obasən' par nič yosyo'onežjue'ene' to tlacw che cwsešən' de'en cheyalə' si xane'en. Na' beŋə' ca' chsa'apə yag obasən' gosə'əyine' mosən' na' bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'. 11 Nach xanga'aque'en bsele'e yeto mosən', na' łeczə gosə'əyine'ene' na' gwso'one'ene' borl, na' bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'. 12 Nach bselə' xanga'aquen' mos əgwyone, na' łeczə gwso'otlate'ene' xte gwso'onene' güe' na' besyə'əbeje'ene' fuerlə.

13 Nach xan yag obasən' gwne': “¿Nacxa gona'? Egwseła'a xi'ina' bi'in chacchgüeida' chei, la' šəquə gwsa'apəlje'ebo' respet.” 14 Pero beŋə' ca' chsa'apə yag obasən' catə' besə'əle'ine' xi'ine'ene' gosə'əne' entr lega'acze': “Bengan' xi'in xan yag obasən' na' len' si' biennə'. Łeda gotchone' par nič si'icho bien che xe'ene'.” 15 Nach besyə'əbeje'ene' fuerlə güertən' na' gwso'ote'ene'. Na' ¿nacxa bentgua

xan yaguən' len lega'aque'enə' ža? ¹⁶ Jəyənɪtlaogüe' lega'aque', na' begüe'e yaguən' lao na' beṇə' yoblə. Na' beṇə' ca' ža'anə' catə' gwse'enene' dižə' quinga de'en be' Jeso'osən' gosə'əne': —iCatec de'e mal juisy de'e ca' goquən'!

¹⁷ Na' Jeso'osən' bgüiachgüe' lega'aque' na' gože' lega'aque': —iBixa zejen ža, de'en nga nyojən' le'e Xtižə' Diozən' chia' de'en gwxaquə'ələbədə' ca yej squin?, nan:

Yej de'en cui gwso'olažə' mues güen yo'o ca',
len banaquən yej squin.

¹⁸ Na' yoguə' no cui šejle' chia' gwxaquə'ələbene' ca beṇə' əxopə lao yej na' cue'ežošje'. Na' yoguə' no cuiṇə' šejle' chia' catə' babžin žan' gaquə juisyən', gwxaquə'ələbene' ca beṇə' əxopə yej laogüe'enə' na' əgwšošjən le'.

*Gosə'əṇabene' Jeso'osən' šə yesə'əyixjue' impuest
che gobiern*

¹⁹ Na' lao or na'atezə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' na' beṇə' gwnabia' che bχoz ca' gwse'enene' yesə'əzene'ene' čhedə' gwse'ejni'ine' de que Jeso'osən' be'e jemplən' por ni che de'en cui chse'ejle'e che'. Pero bito bi gwso'one' čhedə' besə'əžebe' bi so'on beṇə' ca' ža'anə' beṇə' bachse'ejle'e che Jeso'osən'. ²⁰ Na' dezd or na'atezə gwzolaogosə'əbe'enaogüe' Jeso'osən' par əchoj to dižə' cho'enə' de'en yesə'əčhine' par əsa'ogüe' xya che' lao beṇə' gwnabia' che gobiernən'. De'e na'anə' bosə'əsele'e beṇə' chso'on txen len lega'aque' lao Jeso'osən' gwsa'aquene' yesə'əxəoyague'ene' ničh gone' xbab de que do lažə'əga'aque' chse'enene' yesə'əṇezene' bi

de'en naquən güen so'one'. ²¹ Nach gwse'e le': —Maestr, nezeto' de que cho'o dižə' li, na' naquən liča de'en chsed chlo'ido' beṇə' ca', na' tozə can' chono' len notə'ətezə beṇə'. Na' nezeto' de que dižə' lin' cho'o chsed chlo'ido' beṇə' can' chene'e Diozən' goncho. ²² Na' chene'eto' nezeto' ĵəcheyalə' čhixjwto' impuest che gobiernən', o šə cui?

²³ Pero gocbe'i Jeso'osən' caguə do lažə'əga'aque'enə' chse'ene' ca', con chse'enene' yoso'oxoayague' le', na' gože' lega'aque': ²⁴ —Le'e gwlo'i nada' to xmechlen'. ĵNo diboj chein' da' laogüen' na' no lein' nyoj laogüen'?

Nach gwse'ene': —Che Rei Sesar na'anə'.

²⁵ Nach gože' lega'aque': —Le'e əgwnežjo Sesarən' de'en naquə che' ža, na' le'e əgwnežjo Diozən' de'en cheyalə' əgwnežjwlene'.

²⁶ Na' bito gwsa'ac so'one' xtiže'enə' clellə lao beṇə' ca' ža'anə', na' besyə'əbanene' can' boži'e xtižə'əga'aque'enə', na' bitoch bi gosə'əne'.

Catə' yesyə'əban beṇə' guat ca'

²⁷ Na' leczə besə'əžin balə' beṇə' sadoseo ca' beṇə' ca' cui chse'ejle'e de que yesyə'əban beṇə' guatən', nach gosə'əṇabene' le' ²⁸ gwse'ene': —Maestr, de'e Moisezən' bzoje' can' cheyalə' goncho. Na' gwne': “Šə to beṇə' byo beṇə' nšagna' gate' na' yega'an no'ol che'enə' sin cui no xi'ine' gwzo, beṇə' bišə' ben' bagotən' cheyalə' yeque'e no'olənə' par nich nītə' xi'in dia che ben' bagotən'. ²⁹ Na' goquən' gwnitə' gažə bišə'əga'aque', na' toe' bšagne'e na' catə' gote' notono xi'ine' gwzo. ³⁰ Na' beṇə' biše'e əgwchope beque'e no'olən', na' leczə gote' na' notono xi'ine' gwzo. ³¹ Na' beṇə' biše'e əgwyone

lecza beque'e no'olən', na' lecza ca' goquə len le', nach beṇə' bisə'əga'aque' ca' yetap besyə'əque'e no'olən' na' gwsa'ate' na' notono xi'inga'aque' gwnitə'əczə. ³² Gwdelə lecza got no'olən'. ³³ Na' catə' yesyə'əban beṇə' guat ca', ɰnoe' entr lega'aque' gaquə be'en che'? la' yogue'e bosu'ošagna'alene' le'.

³⁴ Na' Jeso'osən' boži'e xtižə'əga'aque'enə' na' gože' lega'aque': —Beṇə' ca' nitə' lao yežlyo nga chosə'əšagne'e na' lecza choso'ošague' na' no xi'inga'aque'. ³⁵ Pero na' beṇə' ca' na Diozən' čhəga'aque' de que zjəzaque'e par yesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca' na' par žjəsyə'əzoe' len le' zejlicane, catə'ən yesyə'əžine' gan' zo Diozən' bito nachia' šə zjənaque' beṇə' zjənšagna' o šə cui, na' caguə no yesyə'əšagna'ach na'anə'. ³⁶ Bitoch sa'ate'. Lebze əsa'aque' len angl ca'. Na' zjənaque' xi'in Dioz čhedə' babosban Diozən' lega'aque' ladjo beṇə' guat ca'. ³⁷ Na' lecza de'e Moizezən' bzoje' can' goquə ble'ine' to yi' beḷ de'e chdoljən to lo'o xis yešə' sin cui bzeyən len. Na' gwne' che Xancho Diozən' de que naque' Dioz che de'e xaxta'ocho Abraannə', na' Dioz che de'e xaxta'ocho Isaaquən' na' Dioz che de'e xaxta'ocho Jacobən'. De'e na'anə' nezecho de que beṇə' guat ca' yesyə'əbane'. ³⁸ Na' nezecho beṇə' ca' nite'e len Diozən' čhedə' Diozən' bito naque' Dioz che beṇə' guat, sino naque' Dioz che beṇə' zjəmban. Na' yoguə' beṇə' bagwso'onlilažə' Diozən' ne'e zjəmbane' par chso'elaogüe'ene'.

³⁹ Na' balə beṇə' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, binlo boži'o xtižə'əga'aque'enə'.

⁴⁰ Na' bitoch besyə'əyaxjene' jbi yesə'əṇabene' le'.

Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'

41 Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Bixchen' chəsə'əna beṇə' che Cristən' de que naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'? 42 Cuin de'e Dabin' bzoje' le'e libr gan' žia Salmos, gwne':

Ḫancho Diozən' gože' Ḫana'anə':

“Gwche'edo' cuita' nga ṇabi'acho txen.

43 Na' gona' par niḅ niṭə' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇə' contr ḅio' ca' xni'onə'.”

44 Na' de'en gwna de'e Dabin' de que Cristən' naque' Ḫane', ¿əcabi zejen de que Cristən' naque' mazəchlə ca xi'in dia che'enə' ža?

Xtolə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moizezən'

45 Na' gože' disipl che' ca' len yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə bos'ozenag che', gože' lega'aque':

46 —Le'e gon xbab niḅ cui gonle can' chso'on beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Lega'aque' chesyə'əbeine' chəsə'əlaže'e zjənyaze' lachə' toṇə, na' chesyə'əbeine' catə' beṇə' chəsə'əguape' lega'aque' diox na' chəsə'anope'e na'aga'aque'enə' do lao lquey. Lega'aque' chse'enene' yesə'əbi'e gan' chəsə'əbe' beṇə' blaο catə' chja'aque' yo'odao' na' catə' chac lṇi. 47 Na' choso'oḅoayague' no'olə gozebə ca' par niḅ no'ol ca' chəsə'ənezjue' lega'aque' ližga'aque' len bichlə de'en de chega'aque'. Na' catə' chso'one' orasyon, chso'echgüe' dižə' parzə niḅ choso'oḅoayague' beṇə'. Mazəchlə castigw chega'aque' əgwnežjo Diozən' clezə ca che beṇə' yeziquə'əchlə chedə' chso'one' de'e mal ca' zjənac ca' len zjənezene' can' na lein'.

21

To no'olə gozebə be'e Diozən' xmeche'enə'

¹ Jeso'osən' bgüie' gan' bosonežjo beṇə' ca' mechən' par yo'odao' əblaonə', na' ble'ine' beṇə' gwni'a ca' gosə'əgüe'e xmechga'aque' lo'inə'. ² Na' leczə ble'ine' to no'olə gozebə no'olə yašə' gwlo'e čhopə sentab dao' čhe'enə' lo'i gan' gosə'əgüe'e mechən' par yo'oda'onə'. ³ Nach Jeso'osən' gwne': —De'e li əchnia' le'e, no'olə gozebən' naque' beṇə' yašə', pero bagwlo'e de'e zaquə'əch lao Diozən' ca yoguə' beṇə' ca' yelə'. ⁴ Lega'aque' gosə'əgo'o xmechga'aque' de'e checho'onən lao yelə' gwni'a čhega'aque'enə', pero no'olə nga lao yelə' yašə' yelə' zi' čhe'enə' bagwlo'e yoguə' ca ga de'e de čhe'.

Gwžin ža yosyo'očinje' yo'odao' əblaonə'

⁵ Na' ca naquə balə disipl ca' gwso'e dižə' catec xoche naquə yo'odao' əblaonə' ca naquə gwso'one'en de yej xoche de'e zaque'e na' yo'on bi de'en bosonežjo beṇə'. ⁶ Nach gože' lega'aque': —Ca naquə yo'odao' əblaonə' de'en chle'ile nga, gwžin ža yosyo'očinj beṇə' doxenən' na' notoch no le'i len.

De'en gaquə catə'ən bazon baozə šo'o fin čhe yežlyon'

⁷ Na' gosə'əṇabene' Jeso'osən' gwse'ene': —Maestr čdo batə'əquə gaquə de'e nga nao' nga? na' čnac gaquə gacbe'ito' catə' bazon baozə gaquə can' na'onə'?

⁸ Na' gože' lega'aque': —Le'e gon xbab ničh notono əxoayag le'e par ničh šejle nez yoblə. Beṇə' zan beṇə' goxoayag la'aque' yesə'əne': “Nadan' Cristən' na' bazon gaquə juisyən'.” Pero le'e bito

əgwzenagle xtižə'əga'aque'enə'. ⁹ Na' catə' yene'ele dižə' de que chac gwdilə o de que gwaquə gwdilə, bito žeble, čhedə' zgua'atec de'e quinga cheyalə' gaquə. Pero na' bitonə' žin žan' par šo'o fin čhe yežlyon'.

¹⁰ Nach gože' lega'aque': —Ze'e šo'o fin čhe yežlyon' yedilə yež contr yež na' nasyon contr nasyon. ¹¹ Na' leczə zan yež de'e zjəchi' doxenlə yežlyon' xo'ochgua, na' gaquə bgüin, na' cue'e yižgüe'. Na' yesə'əžebchgua beṇəčhən' catə' yesə'əle'ine' de'en gaquə le'e yoban'.

¹² Pero ze'e gaquə yoguə' de'e quinga catə' yesə'əzene' le'e, na' yoso'ochi' yoso'osaque'e le'e, na' so'one' le'e lao na' bχoz ca' na' yesə'əyixjwga'aque' le'e ližya. Na' yesə'əche'exaxje' le'e do lao rei na' lao gubernador par sa'ogüe' xya čhele čhedə' chonlilažə'əle nada'. ¹³ Na' lao chac de'e quinga, le'e güe'ech xtiža'anə'. ¹⁴ Pero na' bito gonle xbab nac yoži'ile xtižə'əga'aque'en catə' əžinle lao beṇə' gwnabia' ca' gan' sa'ogüe' xya čhele. ¹⁵ Nada' gona' le'e xbab na' yelə' sin' par nich gaquə yoži'ile xtižə'əga'aque'enə' sin cui bi yesə'əne' na' bito gaquə so'one' par se'ejle' beṇə' yoblə de que babenle de'e mal. ¹⁶ Na' tant yesə'əgue'i beṇə' le'e xte xaxna'ale ca' na' beṇə' bišə'əle na' bišə'əljuežjle na' beṇə' migw čhele ca' so'one' le'e lao na' beṇə' contr čhele ca' na' əso'ote' ballə. ¹⁷ Na' casi yoguə' beṇəčhən' yesə'əgue'ine' le'e čhedə' chonlilažə'əle nada'. ¹⁸ Na' le'e gon xbab de que chapə chye Diozən' le'e. Na' bito güe'e latjə cuiayi'ile. ¹⁹ Na' gone' yelə' mban zejlicane čhelen' šə sole co'o gwčhejlažə'əle len yoguə'əlol de'en

so'onene' le'e.

²⁰ Na' catə' le'ile soldad zan zjənyechj zjəmbi'e Jerosalennə', na' ənezele de que bazon cuiayi'in.

²¹ Na'a ža, le'e nitə'əle distrit che Jodean' cheyalə' yexonjle catə'an bachac ca' na' žja'acle do ya'ada'ote. Na' le'e nitə'əle lao' syodan' yesa'acdole, na' le'e nitə'əle fuerlə syodan' bito gonle xbab yeyo'ole. ²² Cana' gwnežjo Diozən' castigw che beṇə' ca' ža' syodan' por ni che xtolə'əga'aque'enə' par ničh gaquə can' nyojən le'e Xtižə' Diozən'. ²³ Na' ca tyempən' lechguale zdebə gaquə len no'ol ca' zjənoa' bdao' na' no'ol ca' chəsə'əguažə' bdao'. Lechguale chi' saquə' beṇə' ca' ža' doxenlə Jodean', chedə' Diozən' əža'achgüe' lega'aque'. ²⁴ Soldad ca' so'ote' baləga'aque' len spad, na' yebale' yesə'əche'əxaxj soldad ca' nasyon ca' de'en zjəchi' doxenlə yežlyon'. Na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael yosyo'očinje' yo'o ca' de'en ža' Jerosalennə' na' yoso'olej yosə'əšošje'en. Pero na' babžia Diozən' bia' əžin ža catə' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bitoch yesə'əṇabi'e nasyon Izraelən'.

Yidə Jesocristən' de'e yoblə

²⁵ Ca naquə bgüiž, bio' na' beljw ca', gaquə de'e yebanecho len lega'aquən. Na' beṇə' ža' yežlyon' sa'aquene' tolə na' sa'acžejlaže'e tant sšag gon nisda'onə' de'en gwlis be'enə' len. ²⁶ Na' beṇə' ža' yežlyo nga sa'ate' šlat tant yesə'əžebe' de'en gaquə, chedə' Diozən' əgws'i'inse' yoguə de'e ca' chle'icho le'e yoban'. ²⁷ Na' cana'ach beṇə' ža' yežlyon' yesə'əle'ine' nada' yida' de'e yoblə to lo'o bejw, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' benəch.

Yida' len yelə' guac xen chia'anə' par niç gwlo'a de que naca' le'ezelaogüe beṇə' blao. ²⁸ Na' catə' solao gaquə de'e quinga, le'e gondiplažə' na' le'e yebei, çhedə' bazon əžin ža catə' yida' de'e yoblə par yosla' le'e lao yoguə' de'e mal.

²⁹ Na' Jeso'osən' be'elene' lega'aque' to jempl na' gože' lega'aque': —Le'e ggüiašč can' chon yag yixgüion' o bitə'tezə yag yoblə. ³⁰ Catə' chle'ile bachebia xlague'e nach nezele de que bach zon yela' yejon'. ³¹ Na' leczə ca' catə' le'ile gaquə de'e quinga bagwnia' ze'e gaquən', cana'ach ənezele de que bazon əgwloə' Diozən' yelə' gwnabia' che'enə'.

³² De'e li əchnia' le'e, bitonə' gat le'e nitə'əle tyemp nga catə' solao gaquə yoguə'əloj de'e ca'. ³³ Ca naquə de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' yežlyon' yesə'əde çhei, pero ca naquə xtiža'anə' caguə de'e te cui gaquə can' nannə'.

³⁴ Na' le'e gon xbab par niç cui gacle beṇə' lia na' beṇə' güe'e zo na' par niç cui sole yelaḷ yežejele. Nçhol yichjla'aždao' beṇə' ca' zjanaque' beṇə' lia na' beṇə' güe'e zo na' beṇə' ca' chesyə'əlaḷ chesyə'əžeje. Bito nite'e probnid catə'an selə' Diozən' castigw çhega'aque'. ³⁵ Na' leczə yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə ža' yežlyon' beṇə' cuiṇə' so'onlilažə' nada' bito nite'e probnid. ³⁶ Pero le'e ža, leso probnid dote tyemp, le'e gon orasyon par niç catə' gaquə de'e quinga Diozən' gaquəlene' le'e par niç cui bi gaquele na' par niç yedəsole len nada', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəçh.

³⁷ Na' yoguə' ža gwzo Jeso'osən' bsed blo'ine' beṇə' ža' lo'o yo'odao' əblaonə'. Nach yoguə' že'

beyeje' lao ya'a de'en nzi' ya'a Olibos. ³⁸ Na' yoguə' zil tempran besə'ažin beṇə' zan par boso'ozenague' che' lao bsd blo'ine' lega'aque' lo'o yo'odao' əblaonə'.

22

Boso'oxi'e can' so'one' yesə'azene' Jeso'osən'

¹ Na' goquən' bazon baozə lni pascon' de'en chalə' Jerosalenṇə' catə'ən chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixə. ² Na' bχoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' besyə'əyilje' naclə so'one' par ədolə' Jeso'osən' sin cui no gacbe'i na' əso'ote'ene'. Gwso'one' ca' chedə' besə'əžebe' šə bi so'one beṇə' lega'aque'.

³ Nach gwyo'o gwyaz Satanasən' yičhja'aždao' Jod Iscariotən' ben' naquə cuent len apostol ca' šižin. ⁴ Gwyeje' lao bχoz əblao ca' na' lao beṇə' ca' zjənaquə gwnabia' che xa'ag yo'odaon' na' bosə'əxi'e naclə so'one' par gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'. ⁵ Na' lechgualə besyə'əbeine', na' gwso'one' lyebe yosə'ənežjue'ene' mech. ⁶ Na' Jodən' gwxenlaže'e len lega'aque' na' gwzolao gwche'enaogüe' batə'əquən' so latjə gone' Jeso'osən' lao na'aga'aquen' catə' cui ža' beṇə' zan len le'.

Gwsa'ogüe' xše' na' Jeso'osən' blo'ine' lega'aque' can' so'one' par žjesyə'əzalaze'e ca de'en gate'

⁷ Na' bžin žan' catə'ən chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixən. Na' ža na'anə' naquən žan' catə' chso'ote' xilə' dao' par chjəsyə'əzalaze'e can' bosla Diozən' de'e xaxta'oga'aque'enə' lao na' beṇə' Egipto ca'. ⁸ Nach Jeso'osən' gwleje' Bedən' len

Juannə' na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac na' le'e žje'esi'ini'a de'en gaocho lao lni pascon'.

9 Nach gwse'ene': —¿Gan' che'endo' žje'eni'aton'?

10 Nach gože' lega'aque': —Catə' bagwyo'ole syodan' na' yežagle to beṇə' byo ben' noa' che'e nis ya'a yene'. Le'e žjənaotelene' na' šo'ole len le' lo'o yo'onə'. 11 Na' ye'ele xan yo'onə': “Maestrən' ne' gonšgo' to quart gan' güe'eni'ato' de'en gaolento'one' xše' lni pascon' neto' disipl che'.” 12 Nach əgwlo'ine' le'e to quart xen de'en zo žcuia la'alə, na' lo'o quartən' zo to mes na' bichlə de'e chyažjecho. Lo'o quart na'anə' əgwsini'ale de'en gaocho lao lni pascon'.

13 Nach gwsa'aque', na' yoguə'əloḷ cayaṇə'əṇə' gože' lega'aque'enə' goquə. Nach bosə'əsi'ini'e de'en gwsa'ogüe' lni pascon'.

14 Na' catə' bžin or, gwchi'e cho'a mesən' len disipl che' ca'. 15 Nach gože' lega'aque': —Lechguale gwzelaža'a gaogua' yelə' guao che lni pascon' nga len le'e antslə ze'e chi' saca'a par gata'. 16 Chnia' le'e, zelao na'a gaogua'an. Xte catə'əch babloe' Diozən' yelə' gwnabia' che'enə', cana'ach gaogua'an de'e yoblə.

17 Na' gwxi'e basən', be'e yelə' choxcwlen che Diozən' nach gwne': —Le'e si'in na' le'e ye'ej yoguə'əle latə' güejə de'en yožə lo'o bas nga.

18 Chnia' le'e zelao na'a che'eja' bino che oban' nga. Xte catə'əch babloe' Diozən' yelə' gwnabia' che'enə', cana'ach ye'eja'an de'e yoblə.

19 Nach gwxi'e yetxtilən' na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' na' bzojje'en na' bnežjue'en lega'aque'. Na' gože' lega'aque': —De'e ngan' cuerp chia' de'en

chsanlaža'a por ni che le'e. Quinga gonle par žjəyezalažə'əle bi zejen par le'e ca de'en so'ote' nada'.

²⁰ Na' leczə bexe'e basən' catə' babeyož gwsa'ogüe' xšen' na' gože' lega'aque': —De'en yožə lo'o bas nga zejen de'e cobə de'en non Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' le'e. Na' solao gone' can' none' lyeben' chedə' so'ote' nada' na' laljə xčhena'anə' por ni chele.

²¹ Na' de'e li ben' gone' nada' lao na' beṇə' ca' so'ot nada' chaolene' nada' txen nga. ²² Banaquəczən chia' gata', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch, pero jprobchguazə be'enə' gon nada' lao na' beṇə' ca'!

²³ Nach disipl ca' gosə'əzolaogüe' gosə'əṇabene' ljuežjga'aque' noe' entr lega'aquen' gon de'e malən' nac ca'.

Gwsa'acyože' entr lega'acze' noen' naquəch blao

²⁴ Na' leczə gosə'əzolaogüe' gwsa'acyože' entr lega'acze' noen' naquəch beṇə' blao. ²⁵ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nitə' rei che to to ṇasyon ca' na' chəsə'ənabi'e beṇə' nitə' xni'aga'aque'. Na' beṇə' gwnabia' ca' chse'enene' əsoe' beṇə' dižə' čhega'aque' de que zjənaque' beṇə' güenchgua. ²⁶ Pero caguə can'. Šə no le'e nacle beṇə' blaoch, bito cheyalə' yene'ele əso'elao' beṇə' le'e. Na' šə no le'e nacle beṇə' chgüia chye beṇə' chso'elao' Diozən', cheyalə' sole par gaquəlen ljuežjle. ²⁷ Le'e gon xbab non' naquəch beṇə' blao, žəbe'enə' chi' cho'a mesən', o šə xmosə' ben' chon mendadən'? Clarczən' naquən' de que ben' chi'

cho'a mesən' naquəche' blao. Ca naquə nada' zoa' par gaquəlena' le'e la'anə'əczə naca' Xanle.

²⁸ Le'e bito chbejyichjle nada' lao yoguə'əlo| de'en chyi' chzaca'a. ²⁹ Na' ca naquə Xa'anə' bano'e chia' par ničh nabi'a, leczə nada' bano'a chele par ničh nabi'ale. ³⁰ Na' gona' par ničh ye'ej gaole txen len nada' catə' yežinle gan' nabi'a. Na' leczə gona' par ničh le'e əgguia əgwyele family ca' šižin, beṇə' ca' zjənaquə xi'in dia che de'e Izraelən'.

Jeso'osən' gwne' de que Bedən' cui chebe' šə nombi'ene'

³¹ Nach Jeso'osən' gože' Simon Bedən': —Ben xbab chio', bagwṇab Satanasən' gaco' lao ne'in par ničh gonən le' prueb šə güejyichjo' cuich gonlilažo'o nada'. Na' de'en gonən len le' gwxaquə'əleben ca de'en chon to beṇə' catə' chdie' trigon' rner par chega'an de'e güen. ³² Pero na' nada' babena' orasyon par le' par ničh ca' bito cuejyichjo' can' chonlilažo'o nada'. Na' catə' babedinjdo' xtolə'onə', btiplažə' beṇə' bišo'o quinga.

³³ Nach Bedən' gože'ene': —Xana', bagwchoglaža'a sa'alena' le' caguə ližya na'azə sino xte gatlencza' le'.

³⁴ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Bed, əchnia' le' bito cuež lecon' neže' antslə ze'e gaquə šon las cui chchebo' de que nombi'o nada'.

Jeso'osən' gože' disipl che' ca' de que bazon yoso'oči'yoso'osaquə' beṇə' lega'aque'

³⁵ Na' gože' disipl che' ca': —Ede de'e byažjele catə' bselə'a le'e jətičjue'ile xtiža'anə'? Bselə'a le'e sin cui bi'ale mech na' nic bsod, na' nic bi'ale xelle.

Nach gwse'ene': —Bitobi byažjəto'.

³⁶ Na' gože' lega'aque': —Pero na'a ža ša naple mech cheyalə' gua'alēn, na' lecza ca' gua'ale bsod. Na' ša bito bi spad chelenə' de, le'e gotə' xadon chelen' par si'ilen. ³⁷ Echnia' le'e gonle ca' chedə' gaquə chia' can' nyojczən le'e Xtižə' Diozən', nan: “So'onene' le' can' chso'one' len beṇə' chon de'e mal.” Na' bacheyož chac yoguə'əlol' de'en nyojən chia'.

³⁸ Na' gwse'ene': —Xanto', bgüiašc nga no'ato' chopə spad.

Nach gože' lega'aque': —Guaquəczən.

Jeso'osan' bene' orasyon lo'o güert de'en nzi' Getsemani

³⁹ Nach bechoje' yo'onə' na' ca naquə costombr che' beyeje' ya'a de'en nzi' Olibos nach disipl che' ca' jəsə'ənaogüe'ene'. ⁴⁰ Na' catə' besyə'əžine' latjən' gože' lega'aque': —Le'e gon orasyonṇə' ničh cui co'o gwxiye'enə' le'e nez mal.

⁴¹ Na' gwle'e lega'aque' zitə' ca gan' zelao əžin to yej de'e gwzalə' to beṇə', na' bzo xibe' na' bene' orasyonṇə'. ⁴² Gwne': —Xa, benšga par ničh cui čhi' saca'a ša can' chazlažo'o, pero bito che'enda' de'e nia' nada' gaquə, sino gaquə can' əṇao le'.

⁴³ Na' to angl beṇə' za' yoban' blo'elaogüe' le' na' be'e le' fuers balor. ⁴⁴ Na' žlac lechgualē chžaglaogüe' len yičhja'aždaogüe'enə' gwzolao chžaglaoche' chone' orasyonṇə' xte beyaclolje' na' nis yes che'enə' beyaquən ca tlabə güejə chen de'en naquə chelson besə'əyiñjten lao yon'.

⁴⁵ Na' bezeche' na' catə' bežine' gan' nitə' disipl che ca' jəyedi'e lega'aque' chəsə'ətase' tant nite'e trist. ⁴⁶ Na' gože' lega'aque': —¿Bixchen' chtasle?

Le'e chas, le'e gon orasyon niĉ cui co'o gwxiye'en le'e nez mal.

Jodan' bdie' Jeso'osən' lao na' soldad ca'

⁴⁷ Na' ca necho'ete Jeso'osən' dižə'ənə' catə' bžin ben' le Jod, ben' naquə cuent lao disipl ca' šižin, na' nche'e beṇə' zan. Na' bgüigue'e gan' zo Jeso'osən' na' gwdaogüe'ene' b̄xidən', pero caguə do laže'en bene' ca'. ⁴⁸ Nach gož Jeso'osən' le': —Jod, ĵalen to b̄xid gono' nada' lao na' beṇə' quinga, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇaĉh.

⁴⁹ Na' catə' besə'əle'i disipl che Jeso'osən' can' gaquə che'enə' gwse'ene': —Xanto', ĵəgwyinto' beṇə' quinga spad cheto'onə'?

⁵⁰ Na' toe' gwdinen' mos che beṇə' gwnabia' che b̄xoz ca', na' gwchogtechgüe' nague' lican'. ⁵¹ Pero Jeso'osən' gože'ene': —Ljoye'enə'.

Nach gwdane' nag mosən' na' beyone' le'. ⁵² Jeso'osən' gože' b̄xoz əblao ca' na' beṇə' gwnabia' che xa'ag yo'odaonə', na' beṇə' golə beṇə' blao ca', beṇə' ca' zja'ac zjəsə'əxene'ene', gože' lega'aque': —ĵEca to beṇə' bguannə' chsaquə'əlebele nda' za'acle len spad len yag zedexenle nada'? ⁵³ Yoguə' ža gwchi'a len le'e lo'o yo'odao' əblaonə' na' bito gwxenle nada'. Pero na'a babžin or par gonele nada' con can' chene'ele, na' babžin or gaquə can' chene'e gwxiye'enə' de'en chnabia' beṇə' ca' chsa'aš lo'o de'e žcholən'.

Bedan' bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən'

⁵⁴ Nach gosə'əzene' Jeso'osən' na' gosə'əche'ene' liž ben' naquəch b̄xoz əblao che nasyon Izraelən'. Nach Bedən' zjənaogüe' Jeso'osən' zitə' zitə'ələ.

⁵⁵ Na' bosoxene' yi' chyo'o che b̄xoz əblaonə'

na' gosə'əbi'e cho'a yi'inə', na' gwche' Bedən' len lega'aque'. ⁵⁶ Na' to no'olə criad ble'ine' le' chi'e cho'a yi'inə', na' bgüie' le' na' gwne': —Leczə len benga naque' txen len Jeso'osən'.

⁵⁷ Pero Bedən' bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən', na' gwne': —No'olə, bito nombi'ane'.

⁵⁸ Na' chacczə šlož yeto beṇə' ble'ine' Bedən' na' gože'ene': —Lenczon' naco' txen beṇə' ca'.

Nach Bedən' gože'ene': —Beṇə', bito lena' lega'aque'.

⁵⁹ Gwde to or yetoe' gwne': —De'e liczə naquə benga txen len Jeso'osən', chedə' naque' beṇə' Galilea.

⁶⁰ Na' Bedən' gože'ene': —Beṇə', bito neṇza' bi dižə'ən cho'o.

Na' lao necho'ete Bedən' dižə'ən ca' le'e gwchežte to lecw. ⁶¹ Na' Xanchon' gwyecheje' bgüie' Bedən', na' jəsa'alazə' Bedən' dižə' de'en gož Xanchon' le' catə'ən gwne': “Bito cuež lecon' neže' antslə ze'e gaquə šon las cui chebo' de que nombi'o nada.” ⁶² Na' Bedən' bechoje' gan' ža' beṇə' ca' na' gwchežyašə'əchgüe'. Na' de'e juisy de'e goquene'.

Gosə'əzi'ičižē'e Jeso'osən'

⁶³ Na' xə'ag yo'odao' ca' beṇə' ca' gwso'oxə' Jeso'osən' gwso'onene' borl na' gwso'ot gosə'əyine' le'. ⁶⁴ Na' boso'ocheje' to lachə' lao Jeso'osən' na' gosə'əyine' le'. Na' gwse'ene': —Gwneya'ašč čnon' chyin le'?

⁶⁵ Na' gwyanch dižə' de'en gosə'əne' contr le' gosə'əzi'ičižē'ene'.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao beṇə' golə beṇə' blao che nasyon Izraelən'

66 Na' catə' gwye'eni'inə' beṇə' golə beṇə' blao che ṇasyon Izraelən' na' bḫoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' besyə'əžague' na' gwso'one' mendad par gwyej Jeso'osən' laoga'aque'enə' gan' chəsə'anabi'enə'. Nach gwse'ene': —Gwnašč neto' šə len' naco' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' ṇasyon chechon'.

Nach gože' lega'aque': 67 —Žalə' ṇia' de que naca' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlena' ṇasyon chechon' bito šejle'ele chia'. 68 Na' žalə' bi ṇabda' le'e nic yoži'ile xtiža'anə'. 69 Nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch, na' dezd ṇa'a cui'a cuit Diozən' par nič ṇabi'a txen len le', Dioz ben' chnabia' doxenlə.

70 Nach yogue'e gwse'ene': —¿Elen' naco' Xi'in Diozən'?

Na' gože' lega'aque': —Le can' nale nan' naca'.

71 Nach gosə'əne': —¿Nochxa testigw chyažjecho? Chio'on babenecho ṇa'a chžia chnite'e Diozən' de'en ne' ca'.

23

Bosə'əcuiše' Jeso'osən' lao Pilatən'

1 Na' yoguə'əlol beṇə' zan ca' gosə'əzeche' nach gosə'əche'ene' lao Pilatən'. 2 Na' gwzolao bosə'əcuiše' Jeso'osən' gosə'əne': —Bagwchoglaoto' che benga de que cheyalə' gate' ca de'en chta chṇe' ṇasyon Izraelən'. Na' leczə chžone' chixjwto' impuest de'en chṇab Rei Sesarən'. Nach leczə ne' de que le' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' ṇasyon cheto'onə' na' naque' to rei.

3 Nach Pilatən' gože'ene': —¿Elen' naco' rei che beṇə' Izrael ca'?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Le can' nao' nan' naca'.

⁴ Nach Pilatən' gože' bχoz ca' na' beṇə' zan ca' nžag laogüe'ena': —Bitobi chla'alaon šə bi dolə' napə benga.

⁵ Pero na' gosə'əneche' gosə'əne': —Chta chṇe' yoguə'əloḷ beṇə' ža' Jodea nga len de'en chsed chlo'ine'. Gwzolao bsed blo'ine' Galilean' pero lenczə nga bachsed chlo'ine' ṇa'a.

Pilatən' bsele'e Jeso'osən' lao Erodən'

⁶ Catə' bene Pilatən' can' gosə'əne', gwṇabe' šə Jeso'osən' naque' beṇə' Galilea. ⁷ Na' catə' gocbe'ine' de que Jeso'osən' ze'e Galilean' gan' chnabia' gobernador Erodən', na' bsele'ene' lao Erodən', la' ca or na' zo Erodən' Jerosalennə'. ⁸ Catə' Erodən' ble'ine' le' bebeine' chedə' bagoc sša chene'ene' le'ine'ene'. Babenene' xtižə' Jeso'osən' na' gwzoe' lez le'ine' to de'e zaquə' yebanene'. ⁹ Nach de'e zan gwṇabene' Jeso'osən', pero ni to dižə' che'ena' cui boži'i Jeso'osən'. ¹⁰ Bχoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' gosə'əzeche' galə'əzə na' bosə'əcuiše'ene' len zan dižə'. ¹¹ Na' Erodən' len soldad che' ca' gwzolao gosə'əzi'ichiže'ene' na' gwso'onene' borl. Nach catə' beyož bosə'əguacue'ene' to lachə' xoche juisy, bosə'əsele'ene' lao Pilatən'. ¹² Na' dezd ža na' gwsa'ac Erodən' len Pilatən' migw, chedə' antslə besə'əgue'i ljuežjga'aque'.

Gosə'əchoglaogüe'en gat Jeso'osən'

¹³ Nach Pilatən' betobe' bχoz əblao ca' na' beṇə' gwṇabia' ca' nach len beṇə' ža' gan' chso'one' yelə' jostisən'. ¹⁴ Na' gože' lega'aque': —Le'e

bedəgua'ale benga laogua' nga, na' gwnale che' de que chta chne' beṇə' Izraelən'. Nada' baḥ gwṇabyožəda'ane' laole nga, na' ca xyan' de'en chaole che', ni to de'e xinḡ cui chželda' šə bin' none'.
 15 Na' leczə ca' Erodən' bitobi xtole'e bželene', na' bossele'ene' laoto' nga. Na' naquən clar bitobi ben benga de'e cheyalə' gate'. 16 Na' ṇa'a con gona' mendad yesə'əyine'ene' na' əgwsana'ane'.

17 Gwne' ca' chedə' gotə' to costombr chega'aque' de que əgwsane' to beṇə' pres lao yoguə' lṇi pascon'. 18 Na' yoguə' beṇə' ca' ža' na' gwso'osye'e, tozə ca gosə'əne': —iEhojtega benga gate', na' əgwsano' Barrabasən'!

19 Na' ca naquə Barrabasən' gosə'əyixjue'ene' ližya chedə' le' bxiē' gwdilə lao syodan' na' goque' to beṇə' güet beṇə'. 20 Na' Pilatən' de'e yoblə gwṇabene' lega'aque' šə əgwsane' Jeso'osən'. 21 Pero gwso'osye'e gosə'əne': —iBde'e le'e yag corozən'! iBde'e le'e yag corozən'!

22 Na' de'e əgwyon lase gož Pilatən' lega'aque': —iBi de'e mal bene'enə'? Ni to de'e xinḡ cui cheželda' šə bin' none'. Na' con gona' mendad yesə'əyine'ene' nach əgwsana'ane'.

23 Pero con gwso'osye'e yelatə' zižjoch gosə'əṇabe' par əgwde'ene' le'e yag corozən'. Na' Pilatən' gwzolaogüe' bzenague' chega'aque'. 24 Na' gwchoglaogüe'en de que gaquə can' gosə'əṇabene' le'. 25 Na' bsane' Barrabasən' ben' zjənyixjue' ližyan' ben' gosə'əṇabe' əgwsane' la'aṇə'əczə Barrabasən' goque' ben' bxe gwdilən' na' beṇə' güet beṇə'. Na' Pilatən' bene' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə' par so'one' len le' can' chse'enene'.

Boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

26 Na' lao zjənche'ene' fuerlə syodan' besyə'əžague' to beṇə' Sirene le' Simon, ze'e zeze'e fuerlə syodan'. La fuers bosə'əde'e yag coroz che Jeso'osən' cože'enə' na' gwnaogüe' Jeso'osən'.

27 Na' beṇə' zan zjəsə'ənao le' na' zjəlen zan no'olə. Na' no'ol ca' gwzolao gwso'osye'e gosə'əbeže' che'. 28 Pero na' Jeso'osən' gwyeche' na' gože' lega'aque': —No'olə lao' syoda Jerosalen, bito cuežle chia', yejni'a lecuež chele na' che xi'ine. 29 Na' de'e li gwžin ža catə' yesə'əne': “Mbalaz nitə' no'olə güiž no'olə cui no gwxa na' cui no bi'i che' zo par əggaže'e.” 30 Ca na' yesə'ənablaže'e yesə'əbiḅə ya'a ca' par chenən lega'aque', yesə'ənablaže'e əca'a bdiṅj gotən lega'aque'. 31 Šə so'ot beṇə' nada' len cui bi xtoła'a de, inaquəchxe so'one' len le'e nacle beṇə' güen de'e malən'!

32 Na' leczə gosə'əche'e chopə beṇə' güen de'e malən' par boso'ode'e lega'aque' le'e yag corozən' can' gwso'one' len Jeso'osən'. 33 Na' catə' besə'əžine' latjə ganə' nzi' “Yičj Beṇə' Guat”, boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən', na' leczə boso'ode'e beṇə' mal ca' chopə le'e yag corozən' len le'. Toe' gwda' cuit Jeso'osən' licha na' yetoe' cuite' yeglə. 34 Na' Jeso'osən' gwne': —Xa, bezi'ixen che yoguə' beṇə' quinga chəsə'əgue'i nada', la' caguə zjənezene' bin' chso'one'enə'.

Na' gwso'one' xala'ane'enə' rif par bosyo'ole'en. 35 Na' beṇə' zan gosə'əzeche' na' besyə'əyate'ene'. Na' beṇə' gwnabia' chega'aque' ca' gwso'onene' borl, chəsə'əne': —Yeziquə'əchlə beṇə' bosle'. Šə

de'e li naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon', ĵbixchen' cui chosla cuine'?

³⁶ Nach soldad ca' leczə gwso'onene' borl gosə'əbigue'e galə'əzə gan' zo yag corozən' na' bosonežjue'ene' binagr. ³⁷ Nach gwse'ene': —Šə len' naco' Rei che beņə' Izraelən', bosla cuino'.

³⁸ Na' yichj yag coroz che'enə' gwzo to de'en nyojən ca de'en bcuiš le', na' nan: “Bengan' Rei che beņə' Izrael ca'.” Na' byojən dižə' griego, dižə' latin na' dižə' ebreo.

³⁹ To beņə' mal ben' da' le'e yag corozən' cuit Jeso'osən' leczə gwzi'ichiže'ene', gože'ene': —Šə len' naco' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon', bosla cuino' na' leczə bosla neto'.

⁴⁰ Pero na' ben' yeto gwdile' le' gože'ene': —ĵEbito chžebo' Diozən'? len badacho le'e yag corozən' par gatcho. ⁴¹ Na' de'en gatcho naquən licha, chedə' na'a chzi'icho castigw che xtolə'əchon' laogüe natcho beņə' güen de'e malən'. Pero benga bitobi dolə' nape'.

⁴² Nach gože' Jeso'osən': —Jeso'os, žjəsa'alažə'əšgo' nada' catə' əžin ža nabi'o.

⁴³ Na' gož Jeso'osən' le': —De'e li əchnia' le', neža soczo' len nada' gan' zo Diozən'.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

⁴⁴ Na' catə' bžin do gobiž goc žchol doxen lao yežlyon' xte do cheda šonə. ⁴⁵ Bito bse'eni' bgüižən'. Na' ca naquə lachə'an de'en ze lo'o yo'odao' əblaonə' gwchezə gwcholən xte goquən choplə. ⁴⁶ Nach Jeso'osən' bisye'e gwne': —Xə, chon cuina' lao na'o. Bezi' spirit chi'anə'.

Na' beyož gwne' ca' gote'.

47 Na' catə' ble'i capitan che soldad ca' de'e quinga, be'elaogüe'e Diozən' na' gwne': —De'e liczə benga naque' beṇə' zda licha.

48 Na' beṇə' zan besə'əžag par besə'əle'ine' can' chac. Na' yoguə'əlole' catə' babesə'əle'ine'en jəya'aque' gosə'əbažə' lcho'oga'aque'enə'. 49 Na' yoguə' beṇə' ca' gwso'ombia' Jeso'osən' na' zjəlen no'olə ca' jəsə'ənao le' catə'ən beze'e Galilean' gosə'əzeche' zitə'ələ besə'əle'ine' de'e ca' goquən'.

Bosə'əcuaše'e Jeso'osən'

50 Na' zo to beṇə' lao' syoda Arimatea gan' mbane Jodean' na' le' Jwse. Naque' txen len beṇə' ca' chesə'ənabia' lao beṇə' Izrael ca'. Jwsen' naque' to beṇə' güen, beṇə' zda licha.

51 Gwzoe' lez əžin ža selə' Diozən' beṇə' nabi'e nasyon Izraelən'. Bito bene' txen len beṇə' ca' catə'ən gosə'əchoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'.

52 Be'ena' gwyeye' lao Pilatən' na' gwṇabe' cuerp che Jeso'osən'. 53 Na' beletje'ene' le'e yag corozən' na' blaže'ene' to lachə' na' gwlo'ene' to lo'o bloj ba. Na' naquən to ba cobə ga cuiczə no no ņe'e šo'o. 54 Na' goc de'e quinga žan' catə'ən chso'eni'e che lṇi pascon', na' babžin or par so'omba'əne' ža dezcanzən'.

55 Na' no'ol ca' za'ac len Jeso'osən' Galilean' jəsə'ənaogüe' Jwsen' par besə'əle'ine' ba che Jeso'osən' na' can' gwxoə cuerp che'enə'. 56 Nach besa'aque' na' jəsyə'əyənšaogüe'e to de'en chla' zix de'en none' len mirra na' aloes. Na' ža dezcanzən' gwso'one' dezcanz segon can' na' lein'.

24

Jeso'osən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'

1 Na' baḷ dmigw no'olə ca' ja'aque' cho'a bloj ban' de'e yoblə na' gwso'oxe'e de'e ca' bagwso'onšaogüe'e de'e chlā' zix. 2 Na' catə' besə'əžine'enə' besə'əle'ine' bitoch bi yejən' da' cho'a ban'. 3 Na' gwso'e lo'o blojən' na' bito besyə'əželene' cuerp che Xancho Jeso'osən'. 4 Lao chsa'aque'ne' tolə che de'e quinga, besə'əle'ine' čhopə beṇə' zjəzecha cuitga'aque'enə' na' zjənyaze' lachə' de'e chactitchgua. 5-6 Na' no'ol ca' besə'əžebe' na' besə'əchequə' yichjga'aque'enə' besə'əgüie' lao yolə. Nach gwse' beṇə' ca' no'ol ca': —¿Bixčhen' cheyiljle Jeso'osən' nga gan' bgaše'e? Notoch no nḷa' nga. Babebane' ladjo beṇə' guat ca' na' mbancze'. Ležjsa'alažə' can' gwne' catə' nezole Galilean'. 7 Gwne' de que le' naque' ben' bselə' Diozən' golje' beṇəç na' cheyalə' gaque' lao na' beṇə' mal ca' na' so'ote' le' yoso'ode'ene' le'e yag corozən', na' yeyon ža yebane' ladjo beṇə' guat ca'.

8 Na' no'ol ca' jəsyə'ezalaže'e de que gwne' ca'. 9 Na' besyə'əsa'aque' cho'a ban' na' jəsyə'ədixjue'ine' apostol ca' šnej na' len yeziquə'achlə beṇə' ca' nitə' txen len lega'aque' yoguə' de'e ca'. 10 Na' beṇə' ca' jəsyə'ədixjue'ine' apostol ca' zjənaque' beṇə' quinga: Maria beṇə' Magdala, na' Xguan, na' Maria xna' Jacob, na' len yebalə no'olə. 11 Na' apostol ca' bito gwse'ejle'e che no'ol ca', gwsa'aque'ne' con chesə'anaze'enə'.

12 Pero na' Bedən' le'e gwzechadote' na' gwsa'adoe' bžine' cho'a ban' na' bcheque'e na'

ble'ine' lachə' ca' zjəchi'in lao yon', na' beze'e bebanchgüeine' che de'e ca' ble'ine'.

Blo'elao Jeso'osən' chopə disipl che' ca' lao zja'aque' Emaus

¹³ Na' leczə ža dmigw na'anə' chopə disiplən' ja'aque' yež de'e nzi' Emaus, do šnej kilometros zitə' par Jerosalennə'. ¹⁴ Na' boso'ošile' entr lega'aque' che yoguə' de'e ca' bagoquan'. ¹⁵ Na' nechso'one' xbab na' nechso'ete' dižə' che de'e ca' catə' Jeso'osən' bgüigue'e len lega'aque' na' gwza'alene' lega'aque' txen. ¹⁶ Pero bito gwsa'acbe'ine' noxan' zdalen lega'aque'. ¹⁷ Nach gože' lega'aque': —¿Bi dižə'an cho'ele entr le'e lao ngo'ole nezən'? ¿Bixchen' za'acchgual trist?

¹⁸ Na' toe' ben' le' Cleofas boži'e xtiže'en gože'ene': —¿Nacxa chactguan' bagwza'o Jerosalennə' na' cuinə' gacbe'ido' de'e ca' ze'e goc lao syodan'? ¿Ede'en naco' beṇə' zitə' ža?

¹⁹ Na' gože' lega'aque': —¿Bi goquan' nale ca'?

Nach gwse'ene': —De'en goc che Jeso'os beṇə' Nasaret. Goque' profet, na' Diozən' len beṇachən' besyə'əbeine' le' can' blo'e yelə' guac che'enə' na' can' be'e dižə'anə'. ²⁰ Pero na' bəxoz əblao cheto' ca' len beṇə' gwnabia' cheto' ca' gwso'one'ene' lao na' beṇə' ca' na' gosə'əchoglaogüe'en che' de que cheyalə' gate', na' boso'ode'ene' le'e yag corozən'. ²¹ Bachac šonə ža na'a goc de'e quinga. Na' len neto' gwzoto' lez de que Dioz nan' bsele'ene' par yebeje' nasyon cheto'onə' xni'a beṇə' zitə'. ²² Na' no'ol ca' zjənaquə txen len neto' bale' gwso'e dižə' de'en chebaneto'. Ja'aque' cho'a ban'be'i, ²³ na' bito besyə'əželene' cuerp che'enə'. Catə' besyə'əla'aque'

gosə'əne' de que besə'əle'idaogüe'ene' angl ca' beṇə' gwse'e lega'aque' de que babebane' ladjo beṇə' guat ca'. ²⁴ Na' leczə to chopə beṇə' byo beṇə' ca' zjənaquə txen len neto' ja'aque' cho'a ban' na' besə'əle'ine' cayanə'an gosə'əna no'ol ca' naquə, pero bito besə'əle'ine' Jeso'osən'.

²⁵ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —jProb le'e! Cui chejni'ile na' cui chejle'ele yoguə' de'en boso'ozoj profet ca'. ²⁶ Benən byen Crist ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beṇəchən' gwxaquə'əzi'e yoguə' de'e quinga bagoc, pero na' de'e yoblə yezi'e yelə' chnabia' che'enə' len yelə' bala'an che'enə'.

²⁷ Na' be'e dižə' len lega'aque' gwzolaoteque' len de'en bzoj de'e Moisezən' na' len de'en boso'ozoj profet ca' yelə', nach bsed blo'ine' lega'aque' yoguə' de'en nyoj che'enə' le'e Xtižə' Diozən'.

²⁸ Na' besə'əžine' galə'əzə yežən' gan' zja'aque'. Na' Jeso'osən' bene' ca' šejəche' delant. ²⁹ Pero beṇə' ca' gwso'one' byen yega'anə' len lega'aque', gwse'ene': —Yega'anczo' len neto' chedə' bachexjw že'enə' na' bagwde or par šejəcho'.

Na' gwyo'e par yega'anlene' lega'aque'. ³⁰ Na' lao zjəchi'e cho'a mesən' txen, Jeso'osən' gwxi'e yetxtilən' na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən', na' bzoxje'en na' bnežjue'en lega'aque'. ³¹ Cana'ach besyə'əyache'ine' de que le'enə', na' lao ne'e nite'e ca' benitlaogüe'. ³² Nach gwse'e ljuežjga'aque': —Lechguale bebei la'ažda'ochon' catə' be'elene' chio'o dižə' tnezən' na' cuaselol bsed blo'ine' chio'o can' nyojən che' le'e Xtižə' Diozən'.

³³ Na' lao or na'atezə le'e besyə'əsa'acte' jəya'aque' Jerosalennə', na' besyə'əžine' gan' zjəndopə zjənžag apostol ca' šnej len beṇə' ca' yelə'.

34 Na' beṇə' šnej ca' gwse'e beṇə' ca' ze'e besyə'əžin: —De'e liczə babeban Xanchon'. Bablo'elaogüe' Simonṇə'.

35 Nach beṇə' ca' chopə gwse'e lega'aque' de'en goquə lao zjəngüe'e nezən', na' gwse'e lega'aque' de que besyə'əyache'ine' de que le'enə' lao bzojje' yetxtilən' par sa'ogüe'en.

Jeso'osən' blo'elaogüe' disipl che' ca'

36 Na' ca ne'e chso'ete' dižə' catə'əczla gwzecha Jeso'osən' gwcholga'aque'enə' nach gože' lega'aque': —Leso binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

37 Pero na' lechgualə besə'əžebe' na' besyə'əbanene' chedə' gwsa'aquene' de que chesə'əle'ida'ogüe'ene' de'e beṇə' guat na'anə'.

38 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Bixchen' chaquele tolə? na' ¿bixchen' chonle xbabən' ca' lo'o yichjla'ažda'olen'? 39 Le'e ggüiašč ni'a na'a quinga par nič ənezele de que nada'anə'. Le'e can nada' par nič ənezele. Žalə' naca' beṇə' guat bito naquə žit belə' chia' ca de'e nga chle'ile nga.

40 Nach lao gwne' ca', blo'ine' lega'aque' ni'a ne'e ca'. 41 Na' ca naquə bitonə' se'ejle'e tant chesyə'əbanene' na' tant chesyə'əbeine', Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Ede latə' de'e gaogua'?

42 Nach bosə'ənežjue'ene' latə' bel ya'a gaogüe', nach bosə'ənežjue'ene' to pedas chixə' bia ser de'en yožə ši'imb. 43 Gwxi'en na' gwdaogüe'en laoga'aquen'. 44 Nach gože' lega'aque': —Bagwni'a le'e catə'ən nezolena' le'e de que cheyalə' gaquə yoguə'əlöl de'e ca' zjənyoj chia' le'e lei de'en bzoj de'e Moisezən', na' le'e libr de'en boso'ozoj de'e

profet ca', na' leczə ca' le'e libr gan' žia Salmos ca'. Na' de'e ca' zjənyoj chia' bač goquən n̄a'a.

⁴⁵ Nach ben Jeso'osən' par nič gwse'ejni'ine' de'e ca' zjənyojən che' le'e Xtižə' Diozən'. ⁴⁶ Na' gože' lega'aque': —Benən byen goc can' nyojən de que nada' gata' na' yebana' ladjo beṇə' guat ca' yeyon ža, nadan' naca' ben' gwlej Diozən' par gaquəlena' beṇačən'. ⁴⁷ Na' le'e cheyaḷə' güe'ele xtiža'anə' len beṇə' ža' yoguə' nasyon, na' solaotecle güe'elen Jerosalennə'. Güe'ele xtiža'anə' de que cheyaḷə' yesyə'adinje beṇačən' xtolə'əga'aque'enə' par nič Diozən' yezi'ixene' čhega'aque'. ⁴⁸ Na' le'e nacle testigw na' güe'ele dižə' che de'e quinga bable'ile de'en bagoc chia'. ⁴⁹ Na' leczə əselə'a Spirit che Xa' Diozən' yedəson len le'e can' bene' lyebe. Na' le'e yega'an lao' syoda nga xte catə' Xa' Diozən' gone' le'e yelə' guac de'en za' yoban'.

Beyep Jeso'osən' yoban'

⁵⁰ Na' Jeso'osən' gwche'e lega'aque' ja'aque' gan' nzi' Betania, na' gwlis ne'e ca' gwṇabene' Diozən' gone' par nič nite'e mbalaz. ⁵¹ Na' goquən' beyož gwṇabe'en, Diozən' bezi' beque'ene' yobanə'. ⁵² Na' disipl ca' besyə'əga'ane' gwso'elaogüe'e Jeso'osən' yešlož dao' na' jəya'aque' Jerosalennə' chesyə'əbeine' xte juisy. ⁵³ Nach gwnitə'ətezə gwnite'e lo'o yo'odao' əblaonə' chso'elaogüe'e Diozən'.

De'e na'azən' chzoja' n̄a'a.

**Testament Cobə de'en choe' dižə' che ancho
Jesocristən'
New Testament in Zapotec, Yatzachi (MX:zav:Zapotec,
Yatzachi)**

copyright © 1971 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Yatzachi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Yatzachi [zav], Mexico

Copyright Information

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Yatzachi

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
d439ce34-67af-5db7-b82c-f44ad9932db2